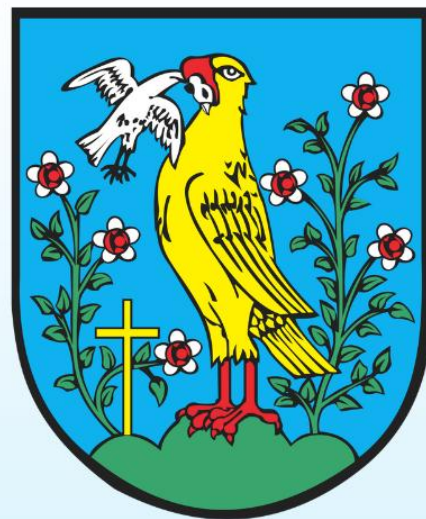

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA GMINY MIRSK DO ROKU 2035

OPRACOWANIE:

Urząd Miasta i Gminy Mirsk

we współpracy z Wielkopolską Akademią
Nauki i Rozwoju Spółka z ograniczoną
odpowiedzialnością, Spółka komandytowa
oraz Krajowym Instytutem Jakości.

Autorzy opracowania:

Skład zespołu:

mgr Irma Kuznetsova – kierownik zespołu,

mgr inż. Iwona Nowacka – recenzent,

mgr inż. Natalia Szarzyńska – koordynator projektu

mgr inż. Dominik Heydrych.

*Szczególne podziękowania kierujemy dla
wszystkich osób – mieszkańców,
przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji
pozarządowych, instytucji publicznych, którzy
przyczynili się do powstania niniejszego
dokumentu.*

 Wielkopolska Akademia
Nauki i Rozwoju

 KRAJOWY
INSTYTUT
JAKOŚCI

SPIS TREŚCI

1	WPROWADZENIE.....	7
2.	DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI	9
3.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	18
3.1.	Wprowadzenie	18
3.2.	Struktura przestrzenno-funkcjonalna	19
3.3.	Przyczyny degradacji obszaru	25
3.3.1.	<i>Sfera społeczna</i>	<i>25</i>
3.3.2.	<i>Sfera gospodarcza</i>	<i>39</i>
3.3.3.	<i>Sfera środowiskowa.....</i>	<i>42</i>
3.3.4.	<i>Sfera przestrzenno-funkcjonalna</i>	<i>48</i>
3.3.5.	<i>Sfera techniczna.....</i>	<i>58</i>
3.4.	Lokalne potencjały obszaru	67
3.5.	Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	75
4.	OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	78
5.	CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ	79
6.	OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	81
6.1.	Lista planowanych podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	82
6.2.	Charakterystyka pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	117
7.	OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM	121
8.	MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH 136	
8.1.	Kompleksowość programu.....	136
8.2.	Koncentracja programu	136
8.3.	Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych	136
8.3.1.	<i>Komplementarność przestrzenna</i>	<i>138</i>
8.3.2.	<i>Komplementarność problemowa</i>	<i>138</i>

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	143
8.3.4. Komplementarność międzyokresowa	143
8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania	146
9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	148
10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI.....	151
10.1. Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji.....	151
10.2. Koszty zarządzania	153
10.3. Ramowy harmonogram realizacji programu	153
11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI.....	155
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	160
12.1. Monitoring programu	160
12.2. Ocena skuteczności działań rewitalizacyjnych.....	161
12.3. System wprowadzania modyfikacji do programu.....	161
13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO	162
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI	164
15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI	164
16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	164
16.1. Wskazanie zakresu zmian w planie ogólnym gminy	164
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany.....	166
17 ZAŁĄCZNIKI	167
Załącznik nr 1: Podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji	167
Załącznik nr 2: Tabela ewaluacyjna.....	167
Załącznik nr 3: Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego.....	168

Spis tabel.....	169
Spis rycin	171

1 WPROWADZENIE

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **rewitalizacja** stanowi proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, prowadzony w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki, skoncentrowane terytorialnie, prowadzone przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Definicja ta odwołuje się do najważniejszych zasad skutecznej rewitalizacji. Przede wszystkim jest to proces wieloletni, kompleksowy, zakładający włączenie społeczne, partnerstwo i wielopoziomowe zarządzanie oraz adresowany jest tylko do obszarów znajdujących się w głębokim kryzysie. Kluczową płaszczyzną wyboru działań rewitalizacyjnych jest sfera społeczna, która następnie musi być przedmiotem koordynacji działań w tym i w innych obszarach: gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym, technicznym. Z tego względu, nadawanie nowych funkcji, remonty lub modernizacja techniczna infrastruktury muszą stanowić jedynie narzędzie, a nie cel rewitalizacji.

Osią działań rewitalizacyjnych jest społeczność lokalna i jej potrzeby. Należy zapewnić włączenie wszystkich zainteresowanych (mieszkańców, przedsiębiorców, organizacje pozarządowe, instytucje publiczne) na każdym etapie programowania i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych, ponieważ to ich ostatecznie będą dotyczyły rezultaty rewitalizacji. Dlatego też bez ich udziału nie uda się zapewnić trwałej poprawy obszaru. Podobnie konieczne jest, by działania rewitalizacyjne w gminie nie były działaniami punktowymi, ale by ujęte były w ramy kompleksowego i zintegrowanego podmiotowo i przedmiotowo programu rewitalizacji.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 został opracowany na podstawie ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz.U. z 2024 r. poz. 278). Stanowi on narzędzie umożliwiające prowadzenie kompleksowych działań rewitalizacyjnych na obszarze rewitalizacji wyznaczonym uchwałą nr XV/130/25 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk. Jednocześnie pełni funkcję strategii IIT (innego instrumentu terytorialnego), wdrażanej po raz pierwszy w perspektywie finansowej Unii Europejskiej na lata 2021-2027, w odniesieniu do przewidzianych w niej działań finansowych ze środków polityki spójności.

Dotychczas sformalizowanym okresem, w którym Gmina Mirsk prowadziła rewitalizację były lata 2010-2017, kiedy to obowiązywał Lokalny Program Rewitalizacji tj. „Lokalny Program Rewitalizacji Mirska na lata 2010-2017”.

Następnie w Gminie Mirsk obowiązywał „Program Rewitalizacji Gminy Mirsk na lata 2016 – 2023”, który został opracowany zgodnie z „Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020” Ministra Infrastruktury i Rozwoju oraz Wytycznymi programowymi IZ RPO WD dotyczącymi zasad przygotowania lokalnych programów rewitalizacji (lub dokumentów równorzędnych) w perspektywie finansowej 2014-2020.

Zmieniający się sposób rozumienia procesów rewitalizacji oraz doświadczenia polskich samorządów w tym zakresie, przyczyniły się do widocznej zmiany podejścia w metodyce wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Coraz częściej działania rewitalizacyjne odznaczają wieloaspektowy i zintegrowany charakter.

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035, opracowany w oparciu o ustawę o rewitalizacji, stanowi dla gminy zaawansowane narzędzie, które w sposób ciągły, uporządkowany i spójny, nie tylko wyprowadzi ze stanu kryzysowego obszar zdegradowany, ale będzie także przeciwdziałać pogłębianiu się negatywnych zjawisk zdiagnozowanych na tym obszarze oraz zapobieganie realizacji zagrożeń.

By móc niniejszy Program traktować jako narzędzie praktyczne i zrozumiałe, konieczne jest wyjaśnienie kluczowych pojęć z zakresu rewitalizacji, które będą pojawiać się w poszczególnych częściach dokumentu:

INTERESARIUSZE REWITALIZACJI – mieszkańcy obszaru rewitalizacji oraz właściciele, użytkownicy wieczyści nieruchomości i podmioty zarządzające nieruchomościami znajdującymi się na tym obszarze, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, społeczne inicjatywy mieszkaniowe, towarzystwa budownictwa społecznego oraz członkowie kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 28); inni mieszkańcy gminy; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą; podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność społeczną, w tym organizacje pozarządowe i grupy nieformalne; jednostki samorządu terytorialnego i ich jednostki organizacyjne oraz organy doradcze i konsultacyjne gminy; organy władzy publicznej; inne niż wymienione wyżej podmioty, realizujące na obszarze rewitalizacji uprawnienia Skarbu Państwa.

KOMITET REWITALIZACJI – stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza, wójta albo prezydenta miasta.

OBSZAR REWITALIZACJI – to obszar obejmujący całość lub część obszaru zdegradowanego, cechujący się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Obszar rewitalizacji nie może być większy niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkały przez więcej niż 30% liczby jej mieszkańców. Obszar rewitalizacji może być podzielony na podobszary, w tym podobszary nieposiadające ze sobą wspólnych granic.

2. DELIMITACJA OBSZARU REWITALIZACJI

Podstawowe informacje

Gmina Mirsk jest gminą miejsko-wiejską położoną w południowej części województwa dolnośląskiego w powiecie lwóweckim. Graniczy z 6 Gminami: od zachodu z Gminą Świeradów-Zdrój (powiat lubański), od północnego-zachodu i zachodu z Gminą Leśna (powiat lubański), od północy z Gminą Gryfów Śląski (powiat lwówecki), od północnego-wschodu z Gminą Lubomierz (powiat lwówecki), od wschodu z Gminą Stara Kamienica (powiat karkonoski), od południowego wschodu i południa z Gminą Szklarska Poręba (powiat karkonoski). Południowo-zachodnia granica Gminy Mirsk stanowi część granicy Polski z Republiką Czeską. Należy jednak zaznaczyć, że na terenie analizowanej jednostki nie ma przejść granicznych. Najbliższe znajduje się w Czarniawie-Zdroju (gmina Świeradów-Zdrój), oddalone o 12 km od miasta Mirsk.

Powierzchnia Gminy wynosi około 187 km². W skład Gminy wchodzi 17 sołectw: Brzezinec, Gajówka, Giebułtów, Gierczyn, Grudza, Kamień, Karłowiec, Kłopotnica, Kotlina, Krobica, Kwieciszowice, Mładz, Mroczkowice, Orłowice, Proszowa, Przecznicza, Rębiszów oraz miasto Mirsk, które stanowi jej siedzibę.

Sieć komunikacyjną Gminy Mirsk tworzą drogi wojewódzkie (nr 358, 360, 361), powiatowe, uzupełnione przez sieć dróg gminnych. Struktura ta umożliwia przemieszczanie się wewnątrz jednostki oraz dojazd do sąsiednich miast i regionów.

Siedziba Gminy – miasto Mirsk oddalone jest o 28 km od ośrodka powiatowego – Lwówka Śląskiego, czas dojazdu wynosi około 30 min. Stolica województwa – Wrocław zlokalizowana jest około 140 km na północny wschód, a czas dojazdu wynosi około 2 godz. 10 min. Najbliższym większym ośrodkiem jest Legnica, miejscowość będąca 3. co do wielkości miastem w województwie. Miasto to jest oddalone o około 70 km (1 godz. 20 min) od centrum Mirska.

Według danych na stan 31.12.2023 roku pozyskanych od Urzędu Miasta i Gminy, jednostkę zamieszkiwało 7 866 osób, co stanowiło około 18% populacji całego powiatu. Ludność miasta Mirsk (3 342 osób) stanowiła 42,5% ogółu mieszkańców Gminy.

Ponad połowę powierzchni Gminy Mirsk zajmują lasy, zlokalizowane głównie w jej południowej części. Na północy dominują grunty rolne, które według danych z Powszechnego Spisu Rolnego 2020 obejmują ok. 4 111 ha, czyli około 22% powierzchni Gminy. Ze względu na ukształtowanie terenu, większość zabudowy koncentruje się w północnej części gminy – wsie mają tam najczęściej układ łańcuchowy.

Centrum administracyjnym i usługowym jest miasto Mirsk, wyróżniające się zabudową typową dla terenów podgórskich. Miasto rozciąga się wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 361 i rzeki Kwisy, tworząc zwarte powiązania z pobliskimi miejscowościami: Brzezińcem, Karłowcem, Kamieniem i Mroczkowicami. Spośród wsi szczególne znaczenie mają Giebułtów i Rębiszów, które podobnie jak Mirsk pełnią ważne funkcje społeczne i gospodarcze.

Wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, działania rewitalizacyjne mogą być prowadzone w obrębie wyznaczonego obszaru rewitalizacji. Podstawę prawną w tym zakresie stanowi uchwała nr XV/130/25 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk.

Zgodnie z metodyką prac przyjętą na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego, etap pierwszy dotyczył podziału Gminy na niepodzielne jednostki analityczne, stanowiące całość pod względem funkcjonalnym i społecznym. Takie działanie umożliwiło zebranie i przetworzenie, a w kolejnym kroku zagregowanie danych opisujących sfery: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną.

Dokonując podziału obszaru wiejskiego Gminy Mirsk na jednostki analityczne, zdecydowano oprzeć się o istniejący podział na obręby ewidencyjne. Mieszkańcy miasta Mirsk stanowili 42,5% ogółu społeczności Gminy. Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, taka jednostka nie mogłaby stanowić obszaru rewitalizacji. W związku z tym zdecydowano się podzielić miasto na dwie mniejsze jednostki, spełniając tym samym kryterium ustawowe. Na terenie Miasta wyznaczono 2 jednostki analityczne: Mirsk oraz Mirsk Centrum, z uwzględnieniem struktury funkcjonalno-przestrzennej, terenów istotnych dla lokalnej społeczności. Granice poprowadzono wzdłuż granic działek ewidencyjnych oraz ciągów komunikacyjnych. Ważne jest również, aby w trakcie dokonywania podziału, uwzględnić intensywność użytkowania danego obszaru. Wyznaczono ścisłe centrum oraz obrzeża. Tak wypracowany podział sprawił, że dokonana w kolejnych etapach porównawcza analiza wskaźnikowa, przeprowadzona została w sposób uwzględniający zróżnicowanie przestrzenne i społeczne Gminy.

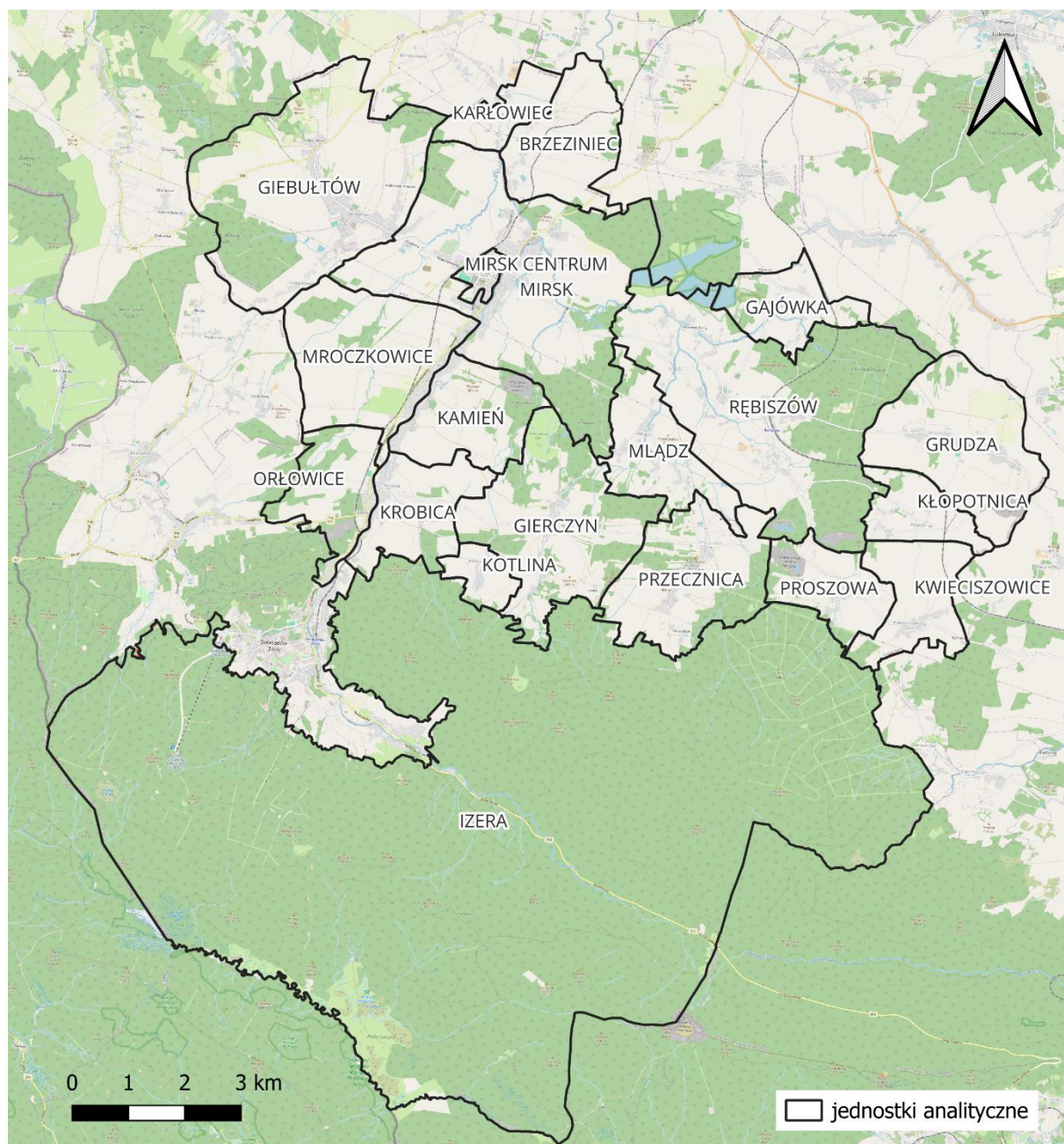
Ostatecznie na terenie Gminy Mirsk wydzielono 19 jednostek analitycznych. Dodatkowo wyznaczono obszar Izera, który wyłączono z przeprowadzanej analizy z tego względu, że udział mieszkańców tego terenu w całkowitej liczbie ludności Gminy wynosił zaledwie 0,05%. Dane wyjściowe, które przyporządkowano dla ulic położonych na obszarze miasta (np. ulice stanowiące granice pomiędzy jednostkami), zostały rozdzielone proporcjonalnie do długości ulicy znajdującej się w danej jednostce analitycznej. Wykaz jednostek analitycznych wraz z ulicami i miejscowościami wchodzącymi w ich skład, zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Mirsk

Oznaczenie jednostki analitycznej	Miejscowości i ulice wchodzące w skład jednostki analitycznej
Brzezinec	Brzezinec
Gajówka	Gajówka
Giebułtów	Augustów, Giebułtów, Giebułówek, Wola Augustowska, Giebułtów ul. Bloki
Gierczyn	Gierczyn
Grudza	Grudza
Kamień	Kamień
Karłowiec	Karłowiec
Kłopotnica	Kłopotnica
Kotlina	Kotlina
Krobica	Kamienna Góra, Krobica
Kwieciszowice	Kwieciszowice
Mirsk	ul. Boczna, ul. Fryderyka Chopina, ul. Fabryczna, ul. Graniczna, ul. Jana Kilińskiego, ul. Kwiatowa, ul. Łąkowa, ul. Adama Mickiewicza (częściowo), ul. Nadbrzeżna, ul. Ofiar Oświęcimskich, Osiedle Izerska Polana, Osiedle Lniarskie, Osiedle Słoneczne, ul. Polna, ul. Przedmieście, ul. Spacerowa, ul. Widokowa, ul. Ogrodowa (częściowo), ul. Wodna (częściowo), al. Wojska Polskiego (częściowo), ul. Zdrojowa (częściowo)
Mirsk Centrum	ul. Kpt. Betleja, ul. Bohaterów znad Nysy, ul. Cicha, pl. Dworcowy, ul. Bartosza Głowackiego, ul. Kościelna, ul. Tadeusza Kościuszki, ul. Ogrodowa (częściowo), ul. Podchorążych, ul. Podkolejowa, ul. Prosta, ul. Gen. Władysława Sikorskiego, ul. Juliusza Słowackiego, pl. Targowy, ul. Wodna (częściowo), al. Wojska Polskiego (częściowo), pl. Wolności, ul. Zdrojowa (częściowo), ul. Zielona, ul. Adama Mickiewicza (częściowo)
Mładz	Mładz
Mroczkowice	Mroczkowice
Orłowice	Orłowice
Proszowa	Proszowa
Przecznica	Przecznica
Rębiszów	Rębiszów
Izera	Rozdroże Izerskie, Stóg Izerski, Hala Izerska 1

Źródło: opracowanie własne.

Przestrzenne ujęcie podziału Gminy Mirsk na jednostki analityczne przedstawiono na poniższej rycinie.

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Mirsk.

Źródło: opracowanie własne.

Kolejnym etapem prac było zebranie oraz przetworzenie danych dotyczących wyznaczonych jednostek analitycznych. Szczegółowa analiza poszczególnych wskaźników użytych do wyznaczenia obszaru zdegradowanego została przedstawiona w Diagnostyce służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk. W poniższej tabeli zaprezentowano w sposób zbiorczy wyniki analizy wskaźnikowej sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego dla wszystkich badanych jednostek analitycznych.

Tabela 2 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Sfera gospodarcza	Sfera środowiskowa	Sfera przestrzenno-funkcjonalna	Sfera techniczna
Brzezinec	0,102	0,146	-0,600	0,402	1,067
Gajówka	-0,137	0,941	1,070	0,107	1,067
Giebułtów	-0,018	-0,155	-0,580	0,034	0,389
Gierczyn	-0,211	0,187	0,072	0,487	-0,396
Grudza	-0,261	-0,339	-0,351	0,407	1,067
Kamień	0,059	0,093	-0,390	0,131	1,067
Karłowice	-0,374	0,100	-1,591	0,150	1,067
Kłopotnica	0,082	1,499	1,049	0,675	1,067
Kotlina	-1,087	-0,833	1,189	-0,081	1,067
Krobica	0,055	-0,750	-0,925	0,275	1,067
Kwieciszowice	0,104	0,903	-0,662	-0,140	1,067
Mirsk	0,067	0,341	0,358	-0,173	-0,184
Mirsk Centrum	-0,126	-0,582	0,746	-0,342	-1,574
Mładz	-0,061	0,215	0,062	0,154	1,067
Mroczkowice	0,268	1,110	-0,994	0,335	1,067
Orłowice	-0,094	-0,613	-1,973	-0,493	1,067
Proszowa	0,429	0,167	0,578	0,412	1,067
Przecznica	-0,060	0,916	0,082	0,506	-0,380
Rębiszów	0,181	0,187	-0,045	0,354	1,067

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnostyki służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mirsk.

Zgodnie z przyjętą metodą, do obszaru zdegradowanego włączone mogą zostać wszystkie jednostki analityczne, dla których wartość wskaźnika syntetycznego natężenia zjawisk kryzysowych jest ujemna (mniejsza od „0”) w sferze społecznej oraz przynajmniej jednej z pozostałych sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej.

Zgodnie z ustawą o rewitalizacji, obszar zdegradowany podzielony może być na podobszary, w tym podobszary, które nie posiadają ze sobą wspólnych granic, pod warunkiem stwierdzenia na każdym z podobszarów występowania koncentracji negatywnych zjawisk społecznych oraz gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych lub technicznych.

Poniżej przedstawione zostały wyniki analizy sfery społecznej jednostek analitycznych wchodzących do obszaru zdegradowanego wraz ze wskazaniem liczby pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych, a także danych dotyczących ich powierzchni oraz liczby ludności.

Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Mirsk w podziale na jednostki analityczne

Jednostka analityczna	Sfera społeczna	Liczba pozostałych sfer, w których stwierdzono występowanie zjawisk kryzysowych	Liczba ludności w jednostce analitycznej	Udział wśród całkowitej ludności gminy	Powierzchnia jednostki analitycznej	Udział w całkowitej powierzchni gminy (%)
Kotlina	-1,087	2	21	0,3%	1,1	0,6%
Karłowice	-0,374	1	75	1,0%	1,6	0,9%
Grudza	-0,261	2	218	2,8%	6,3	3,4%
Gierczyn	-0,211	1	277	3,5%	7,6	4,1%
Mirsk Centrum	-0,126	3	1 864	23,7%	0,5	0,3%
Orłowice	-0,094	3	263	3,3%	3,1	1,7%
Przecznica	-0,060	1	280	3,6%	5,6	3,0%
Giebułtów	-0,018	2	1 195	15,2%	12,0	6,4%
Suma			4 193	53,4%	37,8	20,4%

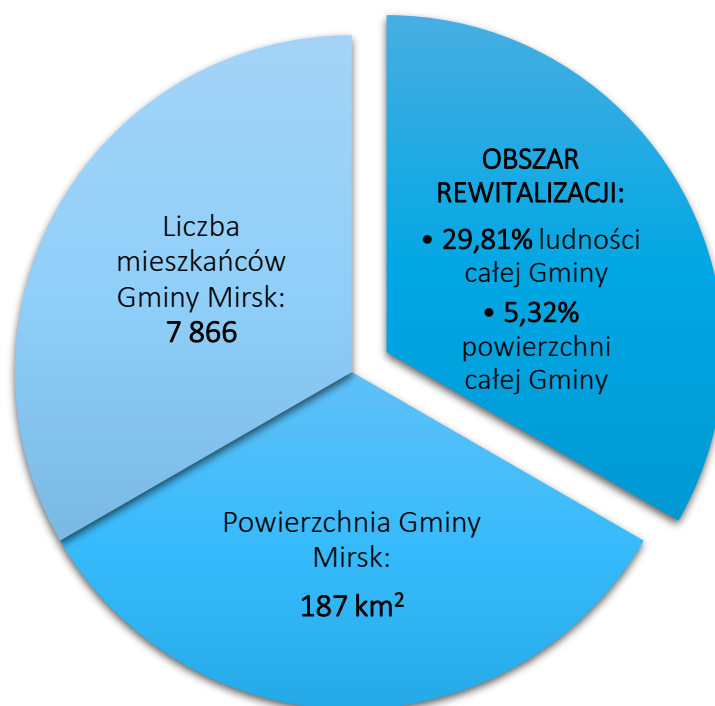
Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mirsk.

Wyznaczony obszar zdegradowany składa się z ośmiu jednostek analitycznych i jest zamieszkały przez 53,4% mieszkańców Gminy Mirsk oraz zajmuje 20,4% jej powierzchni. Zgodnie z zapisami ustawy o rewitalizacji obszar rewitalizacji nie może zajmować więcej niż 20% powierzchni gminy, a liczba osób go zamieszkująca nie może przekraczać 30% mieszkańców gminy. Mając na względzie warunki formalne wynikające z ustawy, wyznaczony obszar zdegradowany nie mógł zostać w całości włączony do obszaru rewitalizacji. Tym samym należało podjąć działania na rzecz wyznaczenia obszaru o szczególnej koncentracji negatywnych zjawisk społecznych, zmagającego się z problemami w pozostałych sferach oraz będącego kluczowym dla rozwoju lokalnego.

Wyboru poszczególnych jednostek dokonano na podstawie łącznego spełnienia kryteriów takich jak:

- Jednostka jest istotna dla rozwoju lokalnego,
- Zachodzi na niej koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej,
- Jednostka zamieszkała przez minimum 200 osób,
- W jednostce stwierdzono współwystępowanie zjawisk kryzysowych przynajmniej w dwóch z pozostałych sfer.

Na podstawie wyżej przedstawionych kryteriów, jako obszar rewitalizacji wybrano trzy jednostki analityczne: Grudza, Mirsk Centrum, Orłowice. Wyznaczony obszar rewitalizacji spełnia wymogi formalne określone w ustawie o rewitalizacji: jego powierzchnia stanowi 5,32% (9,9 km²) powierzchni całej Gminy i jest zamieszkiwany przez 29,81% (2 345 osób) ludności Gminy.

Rycina 2 Udział ludności i powierzchni obszaru rewitalizacji w strukturze Gminy Mirsk.

Źródło: Opracowanie własne.

Grudza – jest to jednostka znajdująca się we wschodniej części Gminy. Jej powierzchnia wynosi 6,29 km², co daje 3,37% powierzchni całej Gminy Mirsk. Jednostkę tę zamieszkuje 218 osób, których udział w strukturze populacji Gminy wynosi 2,77%. Zachodzi na niej najwyższa koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej pośród jednostek spełniających powyższe kryteria oraz stwierdzono występowanie na jej obszarze negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej oraz sferze środowiskowej.

Na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji znajdują się m.in.: sala wiejska, boisko, obiekty noclegowe, sklep, kościół oraz punkt widokowy.

Mirsk Centrum – to jednostka zlokalizowana w centralnej części miasta Mirsk, które stanowi siedzibę Gminy. Jest to obszar szczególnie ważny z punktu widzenia rozwoju lokalnego. Powierzchnia tego terenu wynosi 0,51 km², co stanowi 0,28% całej Gminy. Zamieszkują go 1 864 osoby, co stanowi 23,69% mieszkańców Gminy. W obrębie jednostki zachodzi koncentracja negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej.

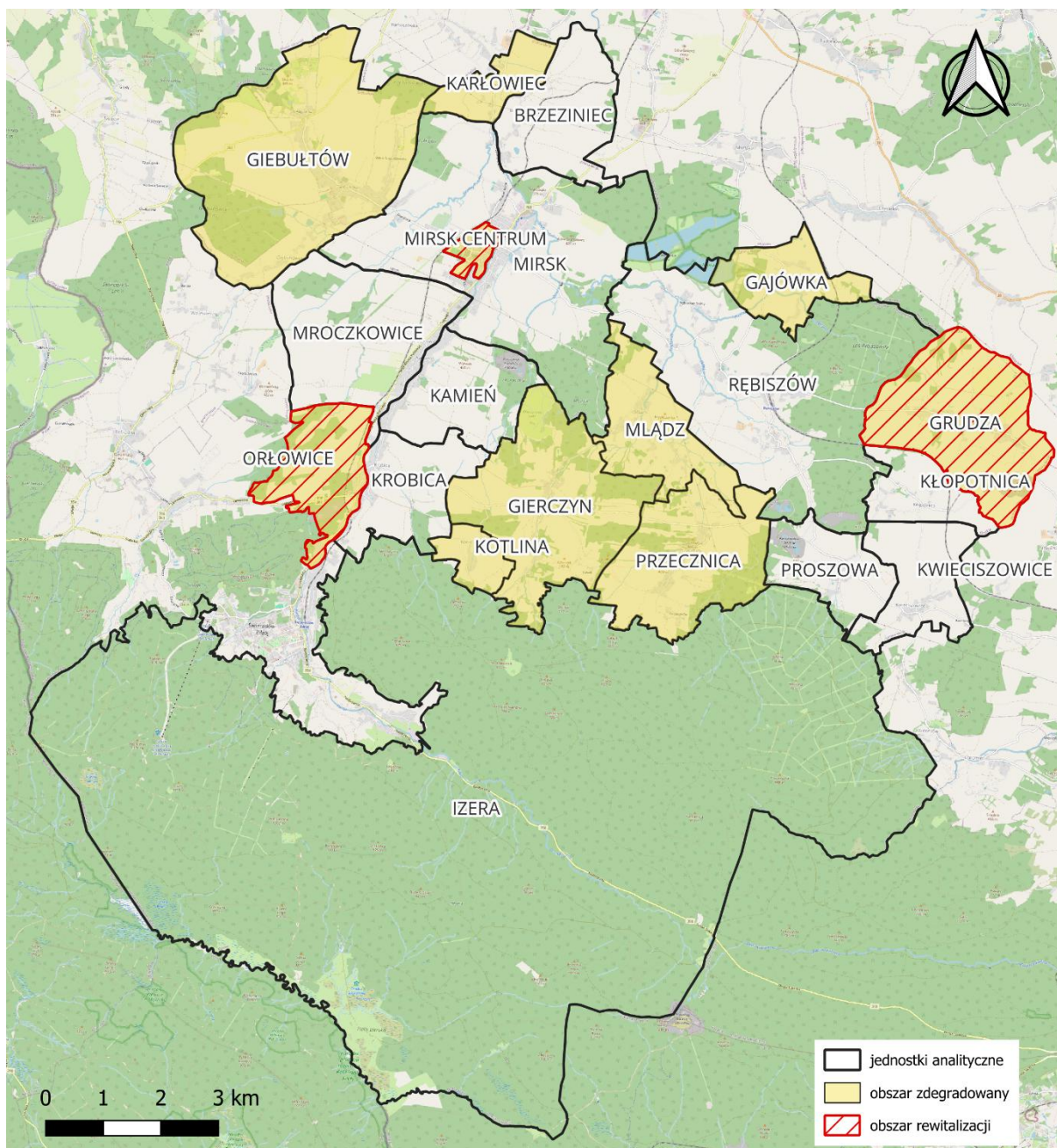
Na terenie tej jednostki znajduje się wiele ważnych instytucji i punktów usługowych. Można tu znaleźć między innymi Urząd Miasta i Gminy Mirsk, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej, Klub Integracji Społecznej, Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Mirsk, szkoły, przedszkole, apteki oraz liczne obiekty handlowo-usługowe. Dodatkowo funkcjonują tu

Ochotnicza Straż Pożarna, kościoły, co czyni ten obszar ważnym centrum społeczno-kulturalnym Gminy.

Orłowice – jest to jednostka analityczna znajdująca się w zachodniej części Gminy. Powierzchnia terenu wynosi 3,12 km², zajmuje 1,67% powierzchni Gminy Mirsk. W jej obrębie mieszkają 263 osoby, co stanowi 3,34% populacji Gminy. Jednostka ta wykazuje koncentrację negatywnych zjawisk w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Na terenie wyznaczonego obszaru rewitalizacji znajdują się takie obiekty jak: plac integracyjny z siłownią plenerową, sklep, obiekty noclegowe oraz tereny pokopalniane.

Obszar zdegradowany wraz z obszarem rewitalizacji prezentuje mapa sporządzona zgodnie z art. 11 ust. 4 ustawy o rewitalizacji, stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Uproszczoną mapę zamieszczono poniżej.

Rycina 3 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk

Źródło: Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mirsk.

Należy podkreślić, że rozdział 2. *Delimitacja obszaru rewitalizacji* stanowi syntetyczne podsumowanie wniosków z diagnozy delimitacji obszarów zdegradowanych i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk, opracowanej przed podjęciem uchwały nr XV/130/25 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk. Diagnoza w pełnej wersji pozostaje dostępna na stronie internetowej Gminy, Biuletynie Informacji Publicznej oraz w wersji papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy Mirsk.

3. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

3.1. WPROWADZENIE

Diagnoza szczegółowa opracowana w niniejszym rozdziale dotyczy wyznaczonego **obszaru rewitalizacji** przyjętego Uchwałą Nr XV/130/25 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 28 maja 2025 r. w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk i wyznaczonego na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Mirsk oraz konsultacji społecznych.

Celem diagnozy szczegółowej **jest zbadanie występujących zjawisk kryzysowych na obszarze rewitalizacji wraz ze wskazaniem ich przyczyny**, a także lokalnych potencjałów, które ułatwią rozwiązanie istniejących problemów.

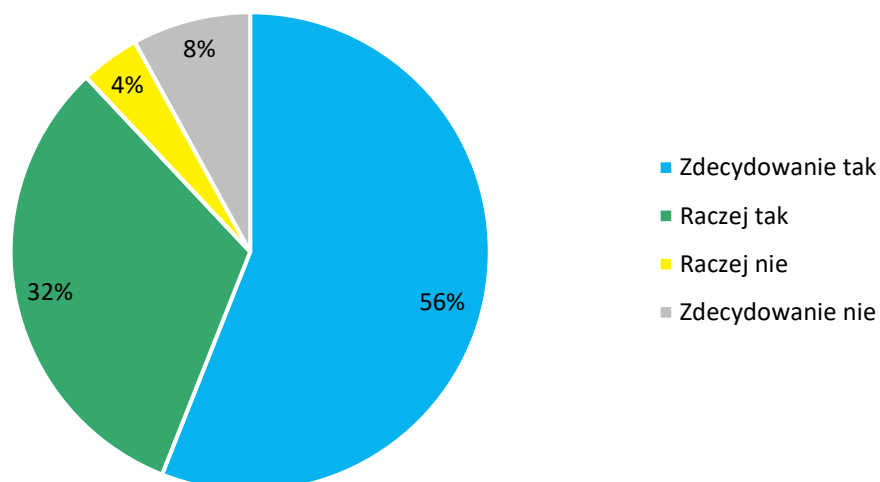
Problemy, trendy i tendencje opisane za pomocą danych ilościowych, uszczegółowione zostały analizą jakościową, w której wykorzystano różnorodne metody diagnostyczne (w tym ankiety, wywiady, dyskusje, rozmowy, warsztaty) zapewniając tym samym **włączenie interesariuszy rewitalizacji** już na etapie diagnozowania.

Jedną z metod, która umożliwiła pogłębienie diagnozy obszaru rewitalizacji, była analiza wyników badania ankietowego przeprowadzonego w ramach konsultacji społecznych, dotyczących wyznaczenia granic obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji. W badaniu wzięło udział 25 osób, z czego 12 mieszkało na terenie objętym rewitalizacją (3 mieszkańców jednostki Grudza, 6 Mirsk Centrum, 3 Orłowice), a 13 pochodziło spoza niego. Większość respondentów stanowili mężczyźni (52%), 80% uczestników posiadało wykształcenie wyższe. W kontekście wieku, najliczniejszą grupą były osoby w przedziale 35-44 lata (11 osób).

Należy mieć na uwadze, że próba licząca jedynie 25 osób nie jest reprezentatywna, jednakże sam wynik wskazuje na istotny problem związany z niewielkim zaangażowaniem mieszkańców w życie lokalne oraz w rozwój najbliższego otoczenia.

Po zapoznaniu się z granicami obszaru rewitalizacji, uczestnicy ankiety zostali zapytani, czy ich zdaniem wskazany obszar wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego oraz poprawy stanu przestrzeni publicznej. Ponad połowa ankietowanych (59%), odpowiedziało, że obszar zdecydowanie wymaga ożywienia, a 23% zaznaczyło odpowiedź „raczej tak”. Odpowiedzi negatywne, takie jak „raczej nie” oraz „zdecydowanie nie”, pojawiły się trzy razy (14%). Wyniki te wskazują, że większość ankietowanych widzi potrzebę prowadzenia działań rewitalizacyjnych na wyznaczonych podobszarach.

Czy Pani/Pana zdaniem obszar rewitalizacji wymaga ożywienia społeczno-gospodarczego oraz poprawy stanu przestrzeni publicznej?

Rycina 4 Ocena obszaru rewitalizacji zdaniem ankietowanych

Źródło: opracowanie własne na podstawie przeprowadzonego badania ankietowego.

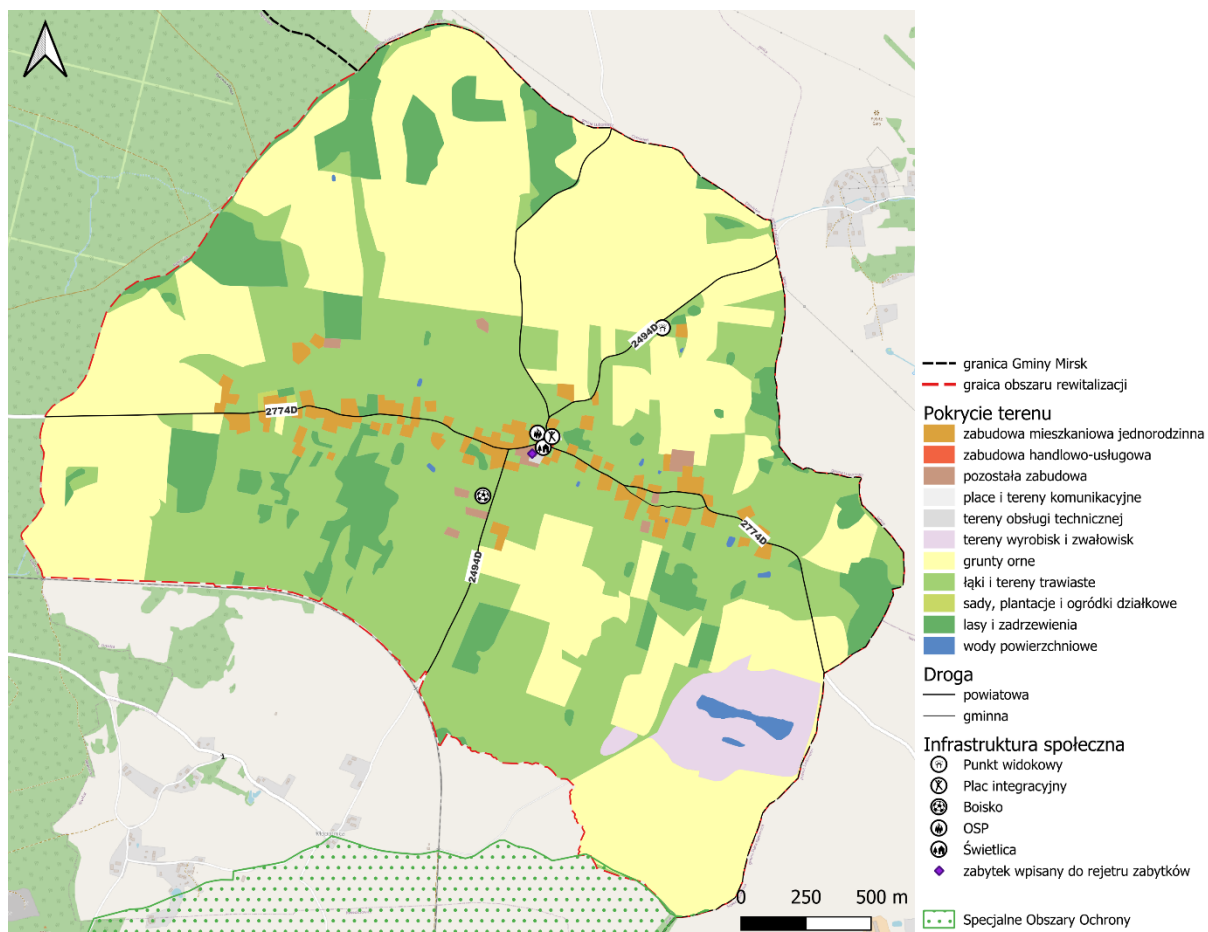
Ponadto respondentom zadano szereg pytań dotyczących oceny znaczenia różnych problemów w obrębie obszaru rewitalizacji. Problemy te zostały podzielone na pięć sfer: społeczną, gospodarczą, środowiskową, przestrzenno-funkcjonalną oraz techniczną. W dalszej części dokumentu przedstawiono średnie oceny dla każdego z tych zagadnień, im wyższa średnia ocena, tym istotniejszy problem według ankietowanych.

3.2. STRUKTURA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA

Obszar rewitalizacji Gminy Mirsk tworzą trzy odrębne jednostki analityczne: Grudza, Mirsk Centrum, Orłowce. Każda z tych lokalizacji odgrywa istotną rolę w życiu społeczności poprzez dostępność usług i infrastruktury publicznej, co jest widoczne również poprzez liczbę mieszkańców tych terenów.

Poniżej przedstawiono szczegółowe charakterystyki poszczególnych podobszarów rewitalizacji.

Grudza – dawniej w miejscu dzisiejszej wsi funkcjonowała osada słowiańska oraz niewielki gródek obronny. Sama wieś powstała w XIII wieku i od XVI stulecia związana była z klasztorem sióstr benedyktynek z Lubomierza. Powiązanie to ukształtowało lokalny układ społeczno-religijny – we wsi zamieszkiwali niemal wyłącznie katolicy. Do dziś o wielowiekowej tradycji świadczą zachowane obiekty sakralne. Najważniejszym obiektem w miejscowości jest późnogotycki kościół pw. Imienia Najświętszej Marii Panny z końca XV wieku, gruntownie przebudowany w latach 1765–1768 w duchu baroku, z dobudowaną wieżą. Wnętrze świątyni kryje rokokowy ołtarz główny i ambonę, barokowe ołtarze boczne, antepedium z 1776 roku oraz kamienną chrzcielnicę z XVII wieku z barokową pokrywą. Obiekt ten wpisany jest do rejestru zabytków (nr A/801/1132). Na terenie wsi znajdują się również ruiny wiatraka, który przed II wojną światową pełnił funkcję wieży widokowej, co świadczy o dawnym powiązaniu miejscowości z funkcjami turystyczno-rekreacyjnymi.

Rycina 5 Struktura przestrzenno-funkcjonalna – Grudza

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Układ przestrzenny miejscowości opiera się na osi głównej drogi powiatowej przebiegającej przez wieś ze wschodu na zachód. To właśnie wzdłuż tej trasy koncentruje się zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, a także najważniejsze funkcje usługowe i społeczne. Rozmieszczenie domów i obiektów użyteczności publicznej tworzy charakterystyczny pasmowy układ zabudowy. Ośią kompozycyjną i jednocześnie dominantą krajobrazową jest kościół parafialny pw. Imienia Najświętszej Marii Panny, którego zabytkowa wieża wyznacza czytelny punkt orientacyjny w przestrzeni (nr rej.: A/801/1132 z 21.09.1964).

Otoczenie zabudowy stanowią przede wszystkim grunty orne i łąki, które podkreślają rolniczy charakter miejscowości. Tereny rolne przenikają się z enklawami zieleni śródpolnej, a na zachodzie i południu wsi występują większe kompleksy leśne. Uzupełniają one układ przestrzenny, pełniąc funkcje przyrodnicze, ochronne i krajobrazowe. W strukturze znajdują się również niewielkie zbiorniki wodne.

Funkcje społeczne skupiają się w centralnej części miejscowości. Oprócz kościoła znajduje się tu świetlica wiejska, remiza OSP, plac integracyjny oraz boisko, które pełnią rolę miejsc spotkań i aktywności mieszkańców.

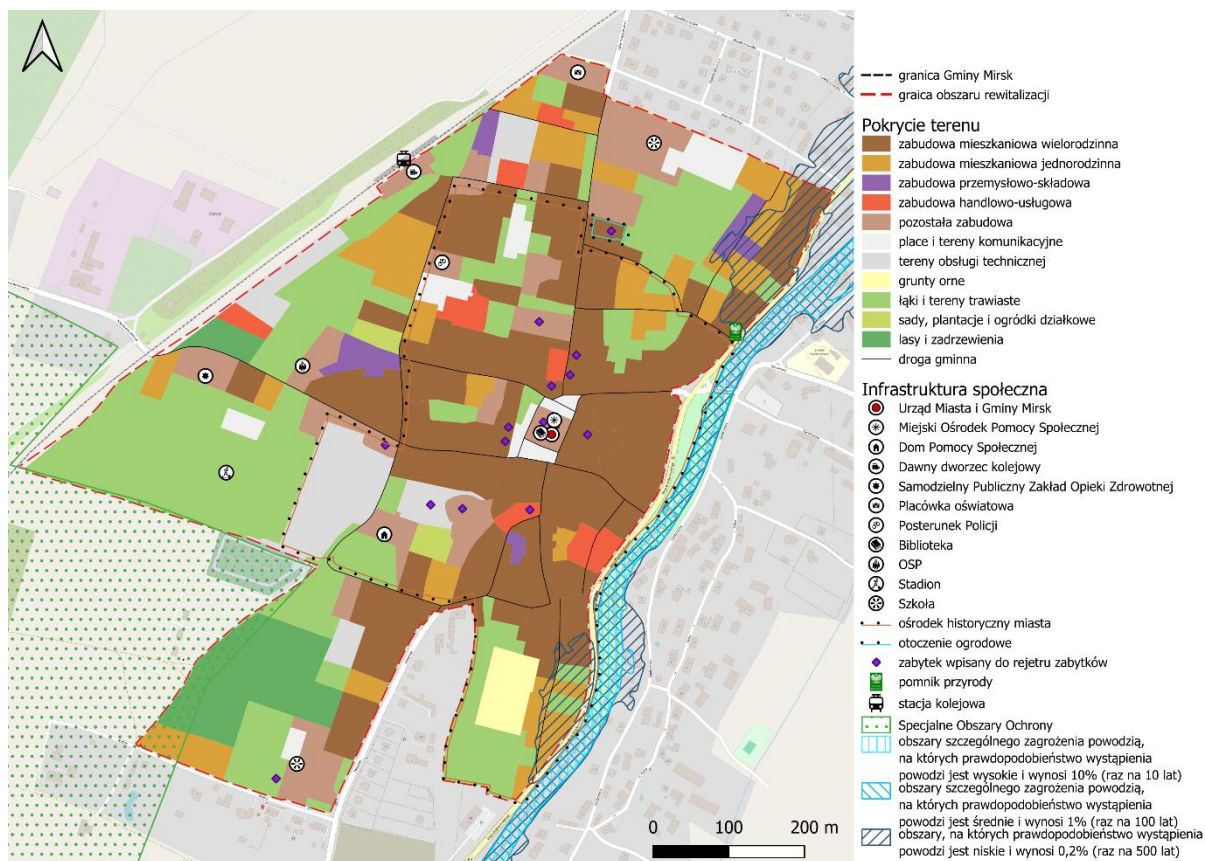
Przy południowo-wschodniej granicy Grudzy zlokalizowany jest Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Łąki Gór i Pogórza Izerskiego. Natomiast na terenie miejscowości nie występują formy ochrony przyrody.

Mirsk Centrum – Mirsk wywodzi się ze średniowiecznej osady nad Kwisą, założonej przez właścicieli zamku Czocho. Prawa miejskie uzyskał w XIV w. z nadania księcia Henryka Jaworskiego, a przez wieki pozostawał własnością rodu Schaffgotschów. Miasto wielokrotnie doświadczało pożarów, powodzi i zaraz, a podczas wojny trzydziestoletniej było wielokrotnie płądrowane. Mimo klęsk rozwijało się jako ważny ośrodek tkactwa i szlifierstwa, w XVIII w. słynąc m.in. z produkcji pończoch eksportowanych do Ameryki. XIX w. przyniósł rozwój kolei i przemysłu, a także powstanie lokalnej prasy. W czasie II wojny światowej w pobliskim Skarbkowie działała filia obozu Gross-Rosen. Po 1945 r. Mirsk stał się niewielkim ośrodkiem przemysłowym, a od lat 90. XX w. poszukuje nowych szans rozwoju w turystyce, wykorzystując położenie w Górach Izerskich, nad Jeziorem Złotnickim i bliskość granicy z Czechami.

Na terenie jednostki znajdują się obszary historycznego centrum miasta, zabytki wpisane do rejestru oraz obiekty ujęte w ewidencji zabytków. Ich obecność decyduje o tożsamości przestrzennej i wartości kulturowej obszaru. Są to:

- ośrodek historyczny miasta, 1337-XVIII, nr rej.: A/809/384/787/J z 20.04.1983
- kościół par. pw. Zwiastowania NMP, 1526-1567, nr rej.: A/808/200 z 31.05.1950
- kościół ewangelicki, ob. ruina, 2 poł. XVIII, XIX, nr rej.: A/807/674/J z 8.05.1981
- kaplica cmentarna pw. św. Barbary, ul. Mickiewicza, pocz. XVIII, 1833, nr rej.: A/1075 z 16.07.2008
- cmentarz par. rzym.-kat., XVIII, nr rej.: A/810/689/J z 06.07.1981
- zabudowa śródmiejskowa, ob. pl. Wolności 39-40 :
 - ratusz, XVIII, nr rej.: A/806/640 z 10.02.1960
 - budynek d. sądu, 1879-80, nr rej.: A/4884/1-3 z 25.02.2011
 - dobudówka ratusza, 1898, nr rej.: jw.
 - budynek – łącznik, XVIII, 1890, nr rej.: jw.
- dom, ul. Betleja 2, 1898, nr rej.: A/811/1005/J z 12.02.1991
- dom, ul. Betleja 6, XVIII, XIX, nr rej.: A/812/801/J z 24.08.1983
- willa, ul. Betleja 26, 1889, nr rej.: A/5267/1-2 z 4.07.2011
- otoczenie ogrodowe, jw.
- kamienica, pl. Wolności 10 (d. Rynek), 1769, 1873, nr rej.: A/813/1003/J z 12.02.1991
- kamienica, pl. Wolności 12 (d. Rynek), XVIII, k. XIX, nr rej.: A/814/1004/J z 12.02.1991
- dom, pl. Wolności 22 (d. Rynek), ok. poł. XIX, nr rej.: A/815/1118/J z 7.12.1992
- dom, pl. Wolności 30 (d. Rynek), po 1830, nr rej.: A/816/1117/J z 7.12.1992
- młyn, ul. Zdrojowa 2-4, XVIII, 1865, nr rej.: A/817/802/J z 24.08.1983
- wodociągowa wieża ciśnień, komunalna, 1912-14, nr rej.: A/1254 z 8.06.2009

Zachodnią granicę jednostki Mirsk Centrum wyznacza linia kolejowa, która stanowi wyraźną barierę przestrzenną. Granice północna i południowa poprowadzone są wzdłuż granic działek ewidencyjnych, natomiast granicę wschodnią wyznacza droga wojewódzka nr 361, będąca ważnym elementem układu komunikacyjnego miasta.

Rycina 6 Struktura przestrzenno-funkcjonalna – Mirsk Centrum

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k

Jednostka Mirsk Centrum cechuje się wyraźnie zróżnicowaną strukturą przestrzenną, wynikającą z wielowiekowej historii miasta oraz współczesnych procesów przekształceń. Ośrodek miejski ma układ zwarty, z dominującą zabudową mieszkaniową i funkcjami usługowo-administracyjnymi. Podstawę układu przestrzennego stanowi rynek będący historycznym centrum miasta, gdzie skupiają się obiekty administracyjne i społeczne, w tym Urząd Miasta i Gminy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, placówki edukacyjne, biblioteka, stadion oraz ośrodek zdrowia. Zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna i jednorodzinna dominuje w strukturze, tworząc gęstą tkankę miejską, uzupełnianą punktami handlowo-usługowymi. Ważnym elementem jest również obecność dworca kolejowego oraz infrastruktury związanej z obsługą transportu.

Istotnym elementem struktury są strefy zagrożenia powodziowego zlokalizowane wzdłuż Kwiszy i jej dopływów. Występują obszary o wysokim, średnim i niskim zagrożeniu powodziowym, co w znacznym stopniu wpływa na możliwości zagospodarowania i planowania przestrzennego. Warto zauważyć, że bezpośrednio na terenie jednostki Mirsk Centrum występują jedynie tereny, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie.

W południowo-zachodniej części jednostki zlokalizowany jest fragment Specjalnego Obszaru Ochrony „Łąki Gór i Pogórza Izerskiego”, stanowiący element sieci Natura 2000. Obszar ten pełni kluczową funkcję przyrodniczą i krajobrazową, będąc siedliskiem cennych gatunków roślin i zwierząt. Dodatkowo na terenie jednostki znajduje się pomnik przyrody – okazały egzemplarz miłorzębu dwuklapowego.

Granice

- granica Gminy Mirsk
- - - granica obszaru rewitalizacji

Pokrycie terenu

- zabudowa mieszkaniowa wielorodzinna
- zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna
- zabudowa przemysłowo-składowa
- zabudowa handlowo-usługowa
- pozostała zabudowa
- plac i tereny komunikacyjne
- tereny wyrobisk i zwałowisk
- grunty orne
- łąki i tereny trawiaste
- sady, plantacje i ogródki działkowe
- las i zadrzewienia
- wody powierzchniowe
- nieużytki

Droga

- wojewódzka
- powiatowa
- droga gminna
- linia kolejowa

Infrastruktura społeczna

- Dawny dworzec kolejowy
- Boisko
- stacja kolejowa

Specjalne Obszary Ochrony

- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat)
- obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat)
- obszary, na których prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat)

0 25 50 m

Źródło: opracowanie własne na podstawie BDOT10k.

Otoczenie wsi tworzą rozległe kompleksy leśne i łąki położone u stóp Gór Izerskich. Walory krajobrazowe i turystyczne podkreślają przebiegające przez miejscowość szlaki piesze, a z Orłowic roztaczają się widoki na Zajęcznik i Stóg Izerski. W strukturze przestrzennej obecne są także elementy gospodarcze – w południowej części funkcjonuje tartak, a u podnóża Zajęcznika kopalnia łupka serycytowego „Wyrwa”. Na terenie Orłowic zlokalizowany jest Specjalny obszar ochrony siedlisk Natura 2000 Torfowiska Gór Izerskich - obejmujący

torfowiska wysokie, przejściowe oraz dolinne. Obszar ten stanowi ważne siedlisko dla wielu rzadkich i chronionych gatunków roślin i zwierząt, w tym takich jak storczyki, turzyce, a także ptaki związane z wilgotnymi terenami.

Na terenie jednostki nie znajdują się obiekty wpisane do rejestru zabytków.

Część obszaru rewitalizacji położona jest na obszarze zagrożenia powodzią. Wzdłuż granicy jednostki analitycznej Mirsk Centrum przepływa rzeka Kwisa, gdzie występują obszary, na których możliwe jest wystąpienie powodzi. Na terenie jednostki Orłowice tereny zagrożenia powodzią koncentrują się również wzdłuż Kwisy oraz jej dopływu – Czarny Potok. Zgodnie z mapą zagrożenia powodziowego obszar rewitalizacji znajduje się:

- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. a) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest średnie i wynosi 1% (raz na 100 lat),
- częściowo na obszarze szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. b) Prawa wodnego, tj. obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest wysokie i wynosi 10% (raz na 10 lat),
- poza obszarem szczególnego zagrożenia powodzią, w rozumieniu art. 16 pkt 34) lit. c) Prawa Wodnego, tj. obszarem między linią brzegu a wałem przeciwpowodziowym lub naturalnym wysokim brzegiem, w który wbudowano trasę wału.

Dodatkowo należy zaznaczyć, że teren objęty rewitalizacją znajduje się:

- częściowo na obszarze, na którym prawdopodobieństwo wystąpienia powodzi jest niskie i wynosi 0,2% (raz na 500 lat),
- poza obszarem narażonym na zalanie w przypadku zniszczenia lub uszkodzenia wału przeciwpowodziowego.

3.3. PRZYCZYNY DEGRADACJI OBSZARU

3.3.1. Sfera społeczna

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji stwierdzono występowanie szczególnego nagromadzenia negatywnych zjawisk społecznych, co wykazała analiza wskaźnikowa, szczególnie w zakresie: bezrobocia, alkoholizmu, ubóstwa, przestępczości, udziału osób ze szczególnymi potrzebami, kapitału społecznego, czy poziomu uczestnictwa w życiu publicznym.

Poniższa tabela przedstawia szczegółowe porównanie analizowanych wskaźników w ujęciu poszczególnych podobszarów rewitalizacji, średniej dla obszaru rewitalizacji oraz średniej dla Gminy.

Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk

SFERA SPOŁECZNA						
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Grudza	Mirsk Centrum	Orłowice	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
BEZROBOCIE	Liczba osób bezrobotnych na 100 mieszkańców	2,29	2,30	3,04	2,38	2,72
	Udział osób długotrwale bezrobotnych w ogólnej liczbie bezrobotnych	40,0%	50,9%	50,0%	49,8%	52,3%
	Udział osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych	40,0%	22,0%	62,5%	29,4%	35,5%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu bezrobocia w ogólnej liczbie korzystających z pomocy społecznej	50,0%	28,3%	100,0%	31,0%	36,3%
UBÓSTWO	Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców	4,6%	6,4%	0,8%	5,6%	4,6%
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców	4,6%	6,1%	0,8%	5,4%	4,3%
PRZESTĘPCZOŚĆ	Liczba stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców	9,17	17,44	11,41	15,99	13,10
	Liczba osób objętych procedurą "Niebieskiej Karty" w przeliczeniu na 100 mieszkańców	0,00	0,50	0,00	0,40	0,33
OSOBY ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu	2,3%	1,7%	0,0%	1,6%	1,2%

	niepełnosprawności w ogólnej liczbie mieszkańców					
	Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby w ogólnej liczbie mieszkańców	0,9%	0,7%	0,0%	0,6%	0,4%
KAPITAŁ SPOŁECZNY	Dynamika zmiany liczby mieszkańców 2023/2018	97,3%	104,9%	91,0%	102,4%	99,9%
POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM	Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych na 100 mieszkańców	0,00	0,19	0,00	0,15	0,34

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk.

BEZROBOCIE

Bezrobocie stanowi zjawisko o charakterze zarówno ekonomicznym, jak i społecznym. W ujęciu instytucjonalnym bezrobotnym jest osoba pełnoletnia (po ukończeniu 18. roku życia), nieposiadająca jeszcze uprawnień emerytalnych, zdolna do podjęcia pracy, zarejestrowana w powiatowym urzędzie pracy właściwym dla miejsca zameldowania oraz aktywnie poszukująca zatrudnienia. Skala tego zjawiska zależy od wielu czynników – począwszy od niedopasowania kompetencji do potrzeb rynku, przez spowolnienie gospodarcze i niski poziom inwestycji, aż po transformacje strukturalne w gospodarce.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Lwówku Śląskim, na koniec 2023 roku na obszarze Gminy Mirsk zarejestrowanych było 214 osób pozostających bez zatrudnienia, z czego 56 zamieszkiwało obszar rewitalizacji (26% ogółu). Najwyższy poziom osób bezrobotnych w relacji do 100 mieszkańców odnotowano w podobszarze Orłowice (3,04 na 100 mieszkańców). Dla porównania średnia gminna wyniosła 2,72, a dla całego obszaru rewitalizacji wynik był równy 2,38.

Brak wystarczającej liczby miejsc pracy generuje konsekwencje zarówno dla gospodarki, jednostek, jak i całych społeczności. Do najczęstszych należy pogorszenie jakości życia, nasilona migracja zarobkowa oraz narastanie problemów społecznych. Szczególnym wyzwaniem jest utrwalanie się bezrobocia długotrwałego (powyżej 12 miesięcy), które osłabia potencjał gospodarczy i zwiększa koszty społeczne.

Długotrwałe bezrobocie niesie ze sobą poważne konsekwencje zarówno dla jednostek, jak i dla całego społeczeństwa. Na poziomie indywidualnym brak pracy przez dłuższy czas może prowadzić do narastającego poczucia bezsilności i frustracji. Osoby bezrobotne często doświadczają spadku poczucia własnej wartości oraz stopniowego zaniku umiejętności zawodowych, co dodatkowo utrudnia im powrót na rynek pracy. Przedłużające się bezrobocie może także wpływać negatywnie na zdrowie – zarówno psychiczne, jak i fizyczne – prowadząc m.in. do stanów depresyjnych, chronicznego stresu czy pogorszenia kondycji fizycznej.

W szerszym, społecznym ujęciu, długookresowy brak zatrudnienia sprzyja nasilaniu się problemów takich jak ubóstwo, marginalizacja czy wykluczenie społeczne. Może osłabiać więzi społeczne i zmniejszać zaufanie między obywatelami, co w efekcie prowadzi do erozji kapitału społecznego. Dodatkowo, rosnące zapotrzebowanie na wsparcie ze strony instytucji publicznych powoduje większe obciążenie systemu pomocy społecznej, co generuje koszty dla całej gospodarki.

Wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji 28 osób znajdowało się w rejestrze jako długotrwale bezrobotne, z czego najwięcej zamieszkiwało Mirsk Centrum (22 osoby). Wskaźnik ich udziału w ogólnej liczbie osób bezrobotnych na terenie Gminy kształtował się na poziomie 52,3%, a na obszarze rewitalizacji – 49,8%.

Bezrobocie nie wynika wyłącznie z braku równowagi między liczbą ofert pracy a liczbą osób jej poszukujących. Często jest skutkiem głębszych barier strukturalnych – takich jak ograniczona mobilność ludzi, nieadekwatne kwalifikacje zawodowe czy brak dostępu do skutecznych form wsparcia i aktywizacji. Dlatego skuteczne przeciwdziałanie długotrwałemu bezrobociu wymaga współpracy różnych obszarów polityki: społecznej, edukacyjnej i rynku pracy.

Osoby długotrwale bezrobotne napotykają wiele trudności w powrocie do aktywności zawodowej. Najbardziej zagrożone trwałym wykluczeniem z rynku pracy są osoby o niskich kwalifikacjach, które nie odpowiadają potrzebom współczesnej gospodarki i mają ograniczone szanse w rywalizacji z bardziej przygotowanymi kandydatami. Brak odpowiednich umiejętności sprawia, że ich sytuacja zawodowa staje się coraz trudniejsza, a one same coraz bardziej narażone na społeczną marginalizację i stygmatyzację.

Pod koniec 2023 roku w Gminie Mirsk zarejestrowanych było 76 osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym, spośród których 16 stanowili mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Ich udział w ogólnej liczbie osób bezrobotnych w Gminie kształtował się zatem na poziomie 35,5%, a na obszarze rewitalizacji – 29,4%. Jednostka Orłowice odznacza się na tle innych jednostek analitycznych wchodzących w skład obszaru rewitalizacji najwyższym nagromadzeniem osób bezrobotnych z wykształceniem podstawowym w ogólnej liczbie bezrobotnych – 62,5%.

Bezrobotni mogą korzystać z instytucjonalnych form wsparcia, w tym z pomocy społecznej. Dane Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirsku wskazują, że w 2023 roku z tego typu świadczeń z powodu bezrobocia skorzystało 130 mieszkańców gminy, w tym 41 osób z obszaru rewitalizacji. Najwyższy udział korzystających z pomocy społecznej z tego tytułu wystąpił w jednostce Orłowice (100%). Natomiast najwięcej osób odnotowano na terenie jednostki Mirsk Centrum – 35. Dla całej Gminy analizowany wskaźnik wyniósł 36,3%.

Długotrwałe pozostawanie bez zatrudnienia może skutkować obniżeniem poczucia własnej wartości, pojawieniem się objawów depresyjnych, rozwojem uzależnień, a w niektórych przypadkach również zachowaniami patologicznymi lub przestępczymi. Jednym z czynników sprzyjających bezrobociu jest również niski poziom aktywności gospodarczej wśród mieszkańców. Z tego względu kluczowe znaczenie ma promowanie postaw przedsiębiorczych, wspieranie lokalnych inicjatyw oraz rozwój kompetencji zawodowych umożliwiających powrót osób bezrobotnych na rynek pracy i przeciwdziałanie utrwalaniu się tego zjawiska.

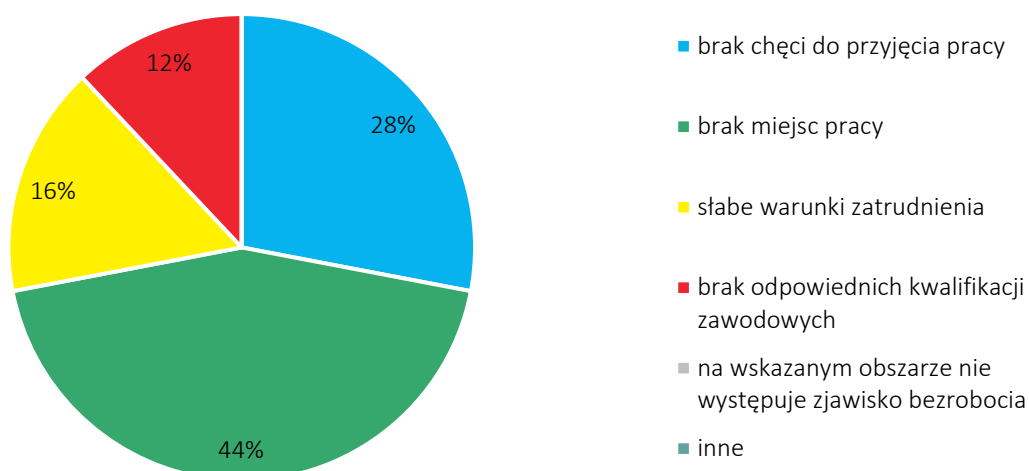
Podczas warsztatów z mieszkańcami w ramach prac nad Gminnym Programem Rewitalizacji zwrócono uwagę na wielowymiarowość problemów związanych z bezrobociem. Podkreślano przede wszystkim brak dużych zakładów pracy, które mogłyby zapewnić mieszkańcom stabilne i atrakcyjne miejsca zatrudnienia. Jednocześnie wskazywano, że lokalna oferta turystyczna nie jest wystarczająco rozwinięta, co ogranicza możliwość tworzenia nowych miejsc pracy w sektorze usług związanych z obsługą turystów. Dodatkową barierą jest słabo rozwinięta infrastruktura komunikacyjna.

Mieszkańcy wskazywali również na niskie zarobki oraz częste przypadki pracy „na czarno”, pozbawionej podstawowych zabezpieczeń socjalnych. Zauważono ponadto, że osoby chcące rozpocząć działalność gospodarczą napotykają na bariery związane z niskim poziomem wsparcia instytucjonalnego oraz brakiem wiedzy o możliwościach pozyskania środków finansowych i dofinansowań.

Problemy te pogłębia dodatkowo konkurencja ze strony silniejszych ośrodków, takich jak Świeradów-Zdrój czy Szklarska Poręba, które oferują bardziej atrakcyjne warunki zatrudnienia i rozwoju. Istotnym czynnikiem wskazanym przez uczestników warsztatów jest także brak odpowiedniej promocji gminy i jej potencjału, co zniechęca zarówno inwestorów, jak i osoby poszukujące miejsca do osiedlenia czy prowadzenia działalności.

Badanie ankietowe przeprowadzone na obszarze rewitalizacji potwierdziło złożoność problemu. Uczestników badania ankietowego poproszono o wskazanie głównych przyczyn występowania bezrobocia na obszarze objętym rewitalizacją. Zdaniem 44% respondentów źródłem problemu jest brak miejsc pracy. Następnie 28% badanych wskazywało na brak chęci do podjęcia pracy wśród osób bezrobotnych. Kolejno 16% ankietowanych uznało, że istotnym problemem są słabe warunki zatrudnienia, a 12% na brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych. Taki rozkład odpowiedzi wskazuje, że przeciwdziałanie bezrobociu wymaga zintegrowanych działań obejmujących zarówno kwestie edukacyjne, jak i gospodarcze oraz społeczne.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna zjawiska bezrobocia na obszarze rewitalizacji?

Rycina 8 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

UBÓSTWO

Ubóstwo stanowi jeden z najpoważniejszych, złożonych problemów społecznych, który wymaga kompleksowego podejścia w kontekście działań rewitalizacyjnych. Odnosi się ono do sytuacji, w której osoby lub całe grupy społeczne doświadczają trwałych trudności w zaspokajaniu podstawowych potrzeb życiowych – takich jak dostęp do odpowiedniego mieszkania, wyżywienia, opieki zdrowotnej czy edukacji. Zjawisko to ma charakter wielowymiarowy i obejmuje nie tylko niedostatek środków finansowych, ale także ograniczenia w dostępie do rynku pracy, niskie kwalifikacje zawodowe, a nierzadko również pogorszoną kondycję zdrowotną i wykluczenie społeczne. Skutkiem długotrwałego ubóstwa jest często marginalizacja jednostek i rodzin, co przekłada się na ich mniejsze szanse rozwojowe oraz ograniczony udział w życiu społecznym i obywatelskim. W warunkach ubóstwa szczególnie zagrożone są osoby młode, samotne matki, seniorzy oraz osoby z niepełnosprawnościami. Zjawisko to może również sprzyjać rozwojowi negatywnych zjawisk społecznych, takich jak uzależnienia, przemoc domowa czy przestępczość, pogłębiając tym samym istniejące dysproporcje i utrudniając proces integracji społecznej.

Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców, odzwierciedla skalę zapotrzebowania na wsparcie ze strony instytucji pomocy społecznej. Pokazuje, jaka część populacji znajduje się w sytuacji życiowej, która wymaga interwencji samorządu, np. z powodu problemów finansowych, zdrowotnych, rodzinnych czy mieszkaniowych. Wysoka wartość tego wskaźnika może świadczyć o utrzymujących się problemach społeczno-ekonomicznych oraz o niedostatecznej skuteczności działań mających na celu aktywizację społeczną i zawodową. Monitorowanie tego wskaźnika pozwala nie tylko ocenić bieżący poziom potrzeb społecznych, ale również identyfikować obszary wymagające szczególnej uwagi i wsparcia w ramach lokalnej polityki społecznej.

Według danych MGOPS w 2023 roku z pomocy społecznej w Gminie Mirsk korzystało 358 osób, z czego 131 zamieszkiwało obszar rewitalizacji. Udział osób korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie mieszkańców całej Gminy wynosił 4,6%, natomiast na obszarze rewitalizacji wynosił 5,6%. Wśród wyznaczonych podobszarów najwyższym wynikiem wyróżniał się Mirsk Centrum – 6,4%.

Odsetek osób korzystających z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa w ogólnej liczbie mieszkańców koncentruje się na jednej z najczęstszych przyczyn korzystania z pomocy społecznej – ubóstwie. Pokazuje, jaki procent mieszkańców otrzymuje wsparcie właśnie z powodu braku wystarczających środków do zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. Według danych MGOPS w 2023 roku z pomocy społecznej z tytułu ubóstwa skorzystało 336 mieszkańców Gminy Mirsk, z czego 126 stanowili mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Ich odsetek w ogólnej liczbie mieszkańców wyniósł 4,3% w Gminie Mirsk i 5,4% w granicach obszaru rewitalizacji. Jednostka Mirsk Centrum odznacza się najwyższym wynikiem, wynoszącym 6,1%.

PRZESTĘPCZOŚĆ

Nagromadzenie problemów społeczno-gospodarczych, takich jak ubóstwo, bezrobocie, niski poziom wykształcenia, może prowadzić do narastania napięć społecznych oraz poczucia wykluczenia, co sprzyja wzrostowi przestępczości. Brak stabilności życiowej, perspektyw rozwoju oraz ograniczone możliwości uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym często skutkują wzrostem zachowań ryzykownych i patologicznych.

Przestępczość to ogół czynów zabronionych przez prawo, które naruszają normy społeczne i podlegają sankcjom karnym. Obejmuje różne formy, takie jak kradzieże, przemoc, wandalizm czy przestępstwa gospodarcze.

Zjawisko przestępczości zbadano na podstawie wskaźnika liczby stwierdzonych przestępstw na 1000 mieszkańców. Wartość wskaźnika na obszarze rewitalizacji wynosiła 15,99, przewyższając średnią Gminy (13,10). Najwyższy wynik odnotowano w przypadku podobszaru rewitalizacji Mirsk Centrum (17,44). Analiza danych pozyskanych z Komendy Powiatowej Policji w Lwówku Śląskim wykazała, że w 2023 roku na terenie całej Gminy stwierdzono ogółem 103 przestępstwa, z czego około 36% miało miejsce w granicach obszaru rewitalizacji.

W zakresie przestępczości przeanalizowano również liczbę osób objętych procedurą „Niebieskiej Karty” w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Wskaźnik ten służy do oceny skali przemocy domowej na danym obszarze. Procedura ta uruchamiana jest w sytuacjach, gdy istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie – fizycznej, psychicznej, seksualnej lub ekonomicznej – i ma na celu zarówno ochronę ofiar, jak i monitorowanie sytuacji rodzinnej przez odpowiednie służby, m.in. policję, pracowników socjalnych, służbę zdrowia czy placówki oświatowe.

Wysoka wartość tego wskaźnika może świadczyć o większej liczbie przypadków przemocy, ale również o lepszym systemie wykrywania i zgłaszania takich sytuacji. Z kolei niskie wartości nie zawsze oznaczają brak problemu – mogą wynikać z braku zgłoszeń, niskiej świadomości społecznej lub niewystarczającego działania instytucji pomocowych.

Regularne monitorowanie liczby osób objętych „Niebieską Kartą” umożliwia identyfikację obszarów o podwyższonym ryzyku występowania przemocy domowej oraz ocenę efektywności działań profilaktycznych i interwencyjnych podejmowanych przez lokalne instytucje. Wartość wskaźnika dla całej Gminy wynosiła 0,33, natomiast wartość na obszarze rewitalizacji była wyższa i wynosiła 0,40. Szczególnym problemem w tym zakresie charakteryzuje się jednostka Mirsk Centrum. Na terenie całej Gminy Mirsk pod koniec 2023 roku było uruchomionych 26 procedur Niebieskiej Karty, z czego 9 na terenie podobszaru Mirsk Centrum.

Jak wskazywali interesariusze rewitalizacji, na omawianym obszarze problem stanowią akty wandalizmu. Ich zdaniem czyny te motywowane są w znacznej mierze brakiem wystarczającej kontroli, oświecenia oraz brakiem monitoringu, co stanowić ma zachętę do łamania prawa. Przykłady tego typu działań przedstawiają zdjęcia.

Rycina 9. Akty wandalizmu udokumentowane na obszarze rewitalizacji

Źródło: materiały zebrane podczas wizji lokalnej 19.08.2025 r.

Najczęstszą formą wandalizmu na obszarze rewitalizacji w Gminie Mirsk jest malowanie graffiti w miejscach publicznych. W wyniku aktów wandalizmu dochodzić ma również do sporadycznego niszczenia infrastruktury rekreacyjnej.

Interesariusze zwracali również uwagę na problem spożywania alkoholu w miejscu publicznym na obszarze rewitalizacji. Zjawisko to przejawia się nie tylko w nadmiernym spożywaniu alkoholu, ale także obniżeniem poczucia bezpieczeństwa oraz estetyki przestrzeni publicznych. Oprócz aktów wandalizmu, skutkuje to także pozostawianiem pustych butelek i innych opakowań w miejscach ogólnodostępnych. Zjawisko to ma negatywny wpływ na lokalną społeczność, ponieważ prowadzi do normalizacji zachowań związanych z nadużywaniem alkoholu w przestrzeni publicznej. Do nielegalnego spożywania alkoholu w miejscach publicznych dochodzi najczęściej w parku przy dworcu kolejowym, a także na skwerach, terenach sportowych i rekreacyjnych.

Rycina 10 Przykłady zaśmiecania przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

WSPARCIE OSÓB ZE SZCZEGÓLNYMI POTRZEBAMI

Osobami szczególnie narażonymi na wykluczenie społeczne są osoby ze szczególnymi potrzebami. Ustawa o rewitalizacji wskazuje na konieczność analizy obszaru rewitalizacji pod kątem wysokiej liczby mieszkańców będących osobami ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Zgodnie z przywołaną ustawą, za osobę ze szczególnymi potrzebami uznaje się osobę, która ze względu na swoje cechy zewnętrzne lub wewnętrzne, albo ze względu na okoliczności, w których się znajduje, musi podjąć dodatkowe działania lub zastosować dodatkowe środki w celu przezwyciężenia bariery, aby uczestniczyć w różnych sferach życia na zasadzie równości z innymi osobami.

Według danych Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Mirsku na koniec 2023 roku z pomocy społecznej z tytułu niepełnosprawności skorzystały 94 osoby, spośród których 37 to mieszkańcy obszaru rewitalizacji. Najwyższy odsetek beneficjentów w ogólnej liczbie mieszkańców odnotowano w jednostce Grudza – 2,3%, co przewyższało średnią gminną wynoszącą 1,2%. Na obszarze rewitalizacji odsetek ten wynosił 1,6%.

W kontekście osób z niepełnosprawnościami konieczne jest zwrócenie uwagi na dostępność, szczególnie w wymiarze architektonicznym, która odgrywa kluczową rolę w zapewnieniu równego dostępu do przestrzeni publicznych i budynków dla wszystkich osób, niezależnie od

ich możliwości fizycznych. Jest to szczególnie istotne nie tylko dla osób z niepełnosprawnościami, a także dla seniorów, rodziców z małymi dziećmi w wózkach oraz osób czasowo ograniczonych ruchowo, np. z powodu kontuzji. Bariery architektoniczne, takie jak brak podjazdów, windy niedostosowane do wózków inwalidzkich czy wysokie krawężniki, mogą znacząco utrudniać codzienne funkcjonowanie wielu ludzi. Dlatego tak ważne jest projektowanie przestrzeni zgodnie z zasadami uniwersalnego projektowania, które zakłada, że otoczenie powinno być dostępne i komfortowe dla wszystkich użytkowników.

Do korzystania z pomocy społecznej uprawnione są także osoby zmagające się z ciężką lub długotrwałą chorobą. W 2023 roku z pomocy z tego tytułu skorzystało 29 mieszkańców Gminy Mirsk. Wskaźnik przedstawiający odsetek tych osób w ogólnej liczbie mieszkańców dla Grudzy osiągnął najwyższą wartość – 0,9%. Jednocześnie średnia dla Gminy wynosiła 0,4%, a dla całego obszaru rewitalizacji 0,6%. Niski poziom odsetka może wynikać zarówno z rzeczywistej skali zjawiska, jak i z ograniczeń w zakresie diagnozowania lub zgłaszania się po pomoc. Osoby zmagające się z poważnymi problemami zdrowotnymi często doświadczają wykluczenia społecznego, trudności w dostępie do usług oraz izolacji, dlatego istotne jest, by działania rewitalizacyjne i społeczne uwzględniały także ich sytuację – szczególnie w kontekście dostępności infrastruktury, usług opiekuńczych i wsparcia psychologicznego. Rewitalizacja powinna odpowiadać nie tylko na potrzeby większości, ale także na potrzeby mniejszych, bardziej wrażliwych grup społecznych.

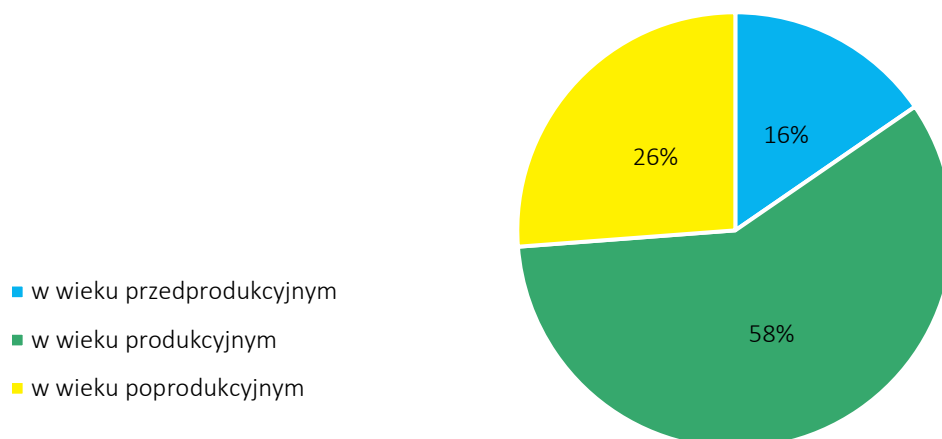
KAPITAŁ SPOŁECZNY

Kapitał społeczny jest to obszerne pojęcie na pograniczu socjologii i ekonomii, które dotyczy całości stosunków społecznych w obrębie danej zbiorowości, umożliwiających w przyszłości nawiązywanie innych konstruktywnych relacji społecznych. Kapitał społeczny wpływa na jakość życia, ponieważ sprzyja budowaniu zaufania, wzmacnia poczucie bezpieczeństwa i zwiększa skuteczność działań zbiorowych. Społeczeństwa o wysokim kapitale społecznym są bardziej solidarne, aktywne i skłonne do podejmowania inicjatyw na rzecz dobra wspólnego. Silny kapitał społeczny może przyczyniać się do rozwoju lokalnych społeczności, lepszego funkcjonowania instytucji publicznych oraz wzrostu gospodarczego. Jest istotnym elementem w procesach rewitalizacyjnych, ponieważ sprzyja aktywnemu zaangażowaniu mieszkańców w poprawę jakości życia w ich otoczeniu.

Analizowanym wskaźnikiem związanym z kapitałem społecznym była analiza zmian liczby ludności na przestrzeni 2018-2023. Średnia dynamika dla całej Gminy wynosiła w tych latach 99,9%, co oznacza, że liczba mieszkańców była stabilna. Największy przyrost ludności zanotowano w jednostce Mirsk Centrum – 104,9%. Spadek liczby ludności odnotowano natomiast w Grudzy (97,3%) oraz Orłowicach (91,0%), co może być oznaką procesów wyludniania lub pogłębiającej się stagnacji społecznej i gospodarczej. Liczba mieszkańców w obrębie Gminy zmalała z 7 871 w 2018 roku do 7 862 w 2023 roku.

W kontekście samorządu nie sposób mówić o kapitale społecznym w oderwaniu od kwestii tendencji demograficznych, zmian w poszczególnych grupach ekonomicznych oraz zastępowalności pokoleń na rynku pracy.

Poniższy wykres przedstawia strukturę demograficzną mieszkańców Gminy Mirsk według grup wieku: przedprodukcyjnego, produkcyjnego i poprodukcyjnego.

Rycina 11 Sytuacja demograficzna w granicach Gminy

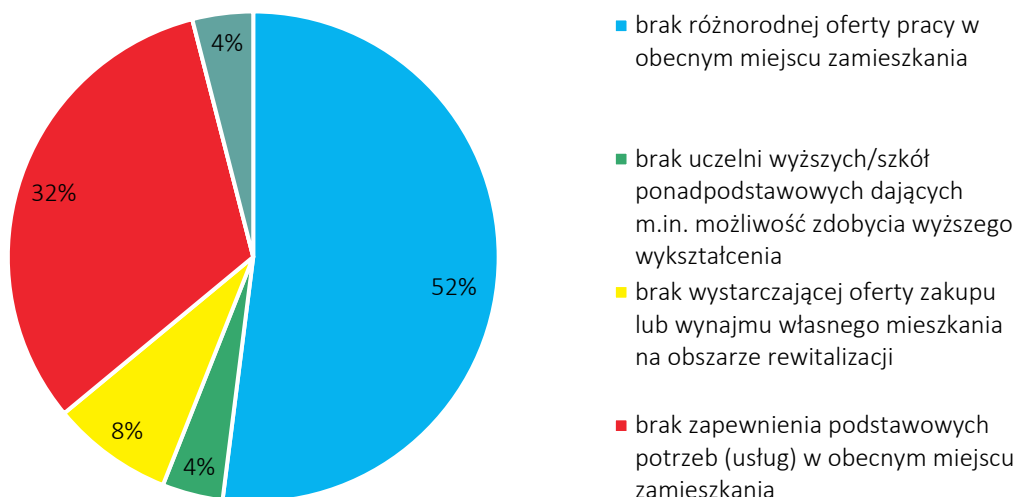
Źródło: opracowanie własne.

Wyraźna obecność osób starszych (26%) oraz relatywnie niski odsetek dzieci (16%) mogą stanowić wyzwanie dla zrównoważonego rozwoju społecznego i międzypokoleniowej równowagi w przyszłości. Oznacza to zmniejszający się potencjał dla rynku pracy, co w dłuższej perspektywie może prowadzić do problemów demograficznych, osłabienia systemu emerytalnego i spowolnienia wzrostu gospodarczego. Spadek liczby dzieci i młodzieży wpływa także na ograniczenie zapotrzebowania na placówki edukacyjne, co może skutkować zamykaniem szkół i innych instytucji wspierających rozwój młodego pokolenia. Może to również osłabić dynamikę społeczną i prowadzić do starzenia się społeczności. Aby przeciwdziałać tym negatywnym skutkom, konieczne są działania prorodzinne i prorozwojowe, takie jak wsparcie dla młodych rodzin, poprawa warunków mieszkaniowych i inwestycje w atrakcyjność danej jednostki jako miejsca do życia i pracy dla młodych osób. Również podczas warsztatów rewitalizacyjnych mieszkańcy wielokrotnie podkreślali problem starzejącego się społeczeństwa oraz odpływu młodych mieszkańców z obszaru objętego rewitalizacją. Zwracano uwagę na to, że coraz większą część lokalnej społeczności stanowią osoby starsze, podczas gdy młodsze pokolenia – szczególnie osoby w wieku produkcyjnym – coraz częściej decydują się na wyjazd do większych miast lub za granicę w poszukiwaniu lepszych perspektyw edukacyjnych i zawodowych. Zjawisko to rodzi obawy o przyszłość lokalnej wspólnoty, ponieważ prowadzi do osłabienia więzi międzypokoleniowych, zmniejszenia aktywności społecznej oraz stopniowej utraty zasobów ludzkich niezbędnych do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru. Mieszkańcy wskazywali na potrzebę tworzenia atrakcyjnych warunków do życia i pracy dla młodych ludzi, aby zatrzymać ten negatywny trend i odbudować lokalny potencjał demograficzny.

W ramach przeprowadzonej ankietyzacji mieszkańcy poproszeni zostali o wskazanie głównej przyczyny odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji. Zdecydowana większość z nich (52%) wskazała na brak różnorodnej oferty pracy w obecnym miejscu zamieszkania. Kolejne 32% respondentów wskazywało na brak zapewnienia podstawowych potrzeb (usług) w obecnym miejscu zamieszkania. Następnie wskazywano na brak wystarczającej oferty

zakupu lub wynajmu własnego mieszkania na obszarze rewitalizacji (8%). Jako problem wskazano również na brak uczelni wyższych/ szkół ponadpodstawowych.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji?

Rycina 12 Przyczyny zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji według ankietowanych
Źródło: opracowanie własne.

POZIOM UCZESTNICTWA W ŻYCIU PUBLICZNYM

Zjawiskiem powiązaniem z kapitałem społecznym jest aktywność społeczna, stanowiąca wyraz zaangażowania mieszkańców w sprawy związane z życiem publicznym. Jednym z przejawów aktywności społecznej jest działalność fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych

Zaangażowanie mieszkańców w życie społeczne i obywatelskie gminy obrazuje działalność fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych. Przeanalizowano ich liczbę w przeliczeniu na 100 mieszkańców. Dla Gminy Mirsk wskaźnik przyjął wartość 0,34. Natomiast na obszarze rewitalizacji odnotowano wynik 0,15. Należy zauważyć, że działalność tego typu prowadzona jest jedynie na terenie jednostki Mirsk Centrum (0,19) przez co najniższy poziom odnotowano w Grudzy oraz Orłowicach (0,00).

Analizując zaangażowanie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji i Gminy Mirsk wskazać należy na niewielką liczbę osób (25), które zdecydowały się na wzięcie udziału w ankiecie dotyczącej problemów obszaru rewitalizacji. Świadczy to o braku zaangażowania ze strony znacznej części społeczności lokalnej w sprawy związane z rozwojem miejsca zamieszkania.

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych uczestnicy zwrócili uwagę na wyraźny deficyt integracji społecznej zarówno w obrębie wyznaczonych podobszarów rewitalizacji, jak i na terenie całej Gminy. W ocenie interesariuszy mieszkańcy wykazują niskie zaangażowanie w życie lokalnej wspólnoty, co wynika m.in. z szybkiego tempa codziennego funkcjonowania, braku czasu, zubożnienia wobec innych, osłabionych relacji sąsiedzkich oraz niewystarczającej liczby

przestrzeni i wydarzeń sprzyjających spotkaniom i budowaniu więzi. Brak współpracy między mieszkańcami dodatkowo utrudnia podejmowanie inicjatyw oddolnych, które mogłyby wzmacniać kapitał społeczny i poczucie wspólnoty.

Niedostatecznie zagospodarowane zaplecze lokalowe i plenerowe ogranicza możliwości prowadzenia działań kulturalnych i animacyjnych. W rezultacie przestrzeń publiczną nie jest postrzegana jako dobro wspólne, co przekłada się na niski poziom aktywności obywatelskiej i osłabione relacje międzyludzkie.

Istotnym problemem jest również ograniczona oferta zajęć dla dzieci i młodzieży, w tym brak atrakcyjnych pozalekcyjnych form aktywności. Mieszkańcy zwracali uwagę, że obecne działania nie odpowiadają w pełni na potrzeby młodszych pokoleń i ich rodzin, co skutkuje ograniczonym udziałem młodzieży w życiu społecznym oraz brakiem motywacji do angażowania się w lokalne inicjatywy. W szczególności akcentowano potrzebę zapewnienia przestrzeni i programów integracyjnych dla dzieci ze szczególnymi potrzebami, które obecnie mają utrudniony dostęp do oferty społeczno-kulturalnej Gminy.

Podczas warsztatów podkreślano także konieczność wzmocnienia integracji międzypokoleniowej. Brak działań i miejsc, które łączyłyby seniorów, dorosłych i młodzież, powoduje narastanie barier międzypokoleniowych oraz osłabienie więzi rodzinnych i sąsiedzkich. Problem ten zyskuje na znaczeniu w kontekście starzenia się lokalnej społeczności. Wskazywano, że szczególnie istotne jest również rozszerzenie oferty dla seniorów, która zapewniałaby im bezpieczeństwo, opiekę oraz aktywizację w ciągu dnia oraz klubu seniora, który mógłby pełnić rolę przestrzeni spotkań, integracji i aktywności dla osób w wieku emerytalnym.

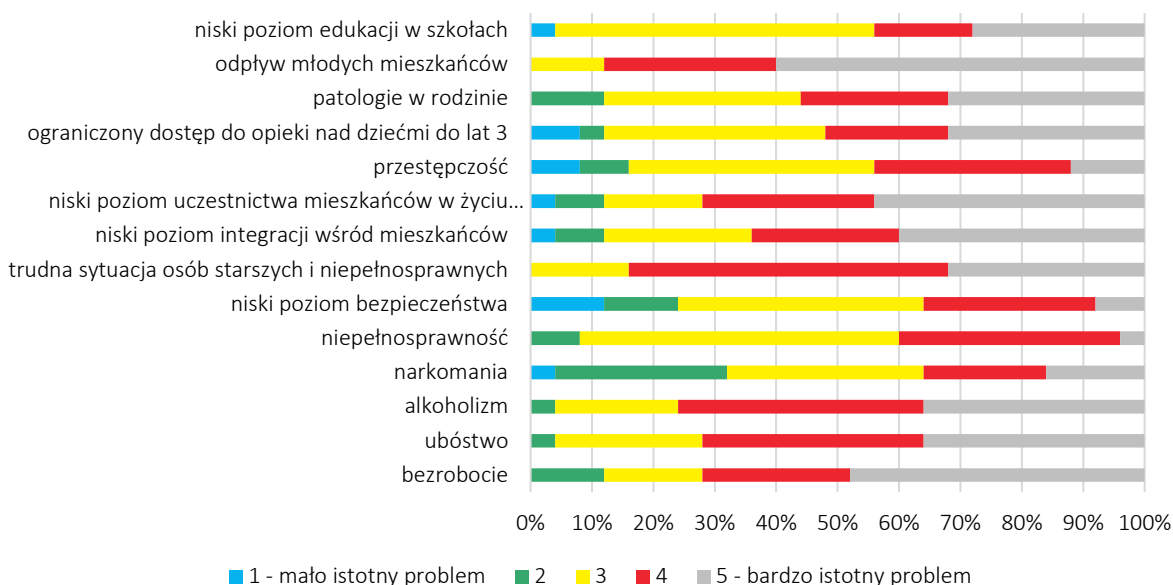
Łącznie wskazane deficyty wpływają na pogłębianie się izolacji społecznej, osłabienie więzi międzyludzkich, ograniczoną integrację grup o szczególnych potrzebach oraz niewystarczające uczestnictwo mieszkańców w życiu wspólnoty lokalnej.

BADANIA SPOŁECZNE

W toku ankietyzacji mieszkańcy Gminy Mirsk poproszeni zostali o ocenę istotności poszczególnych problemów społecznych występujących w granicach obszaru rewitalizacji w skali od 1 (mało istotny problem) do 5 (bardzo istotny problem). Jako najważniejsze problemy wskazywano: odpływ młodych mieszkańców, trudną sytuację osób starszych i niepełnosprawnych, bezrobocie oraz alkoholizm.

Szczegółową strukturę odpowiedzi prezentuje poniższa rycina.

Sfera społeczna

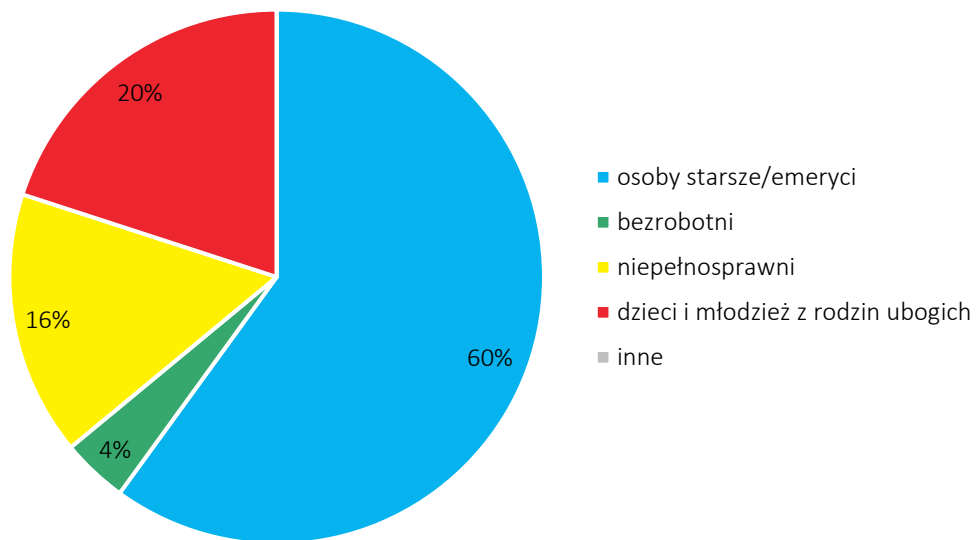
Rycina 13 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Podczas ankiety interesariusze poproszeni zostali o wskazanie grupy społecznej zamieszkującej obszar rewitalizacji, która jest szczególnie narażona na zjawisko wykluczenia społecznego. Aż 60% respondentów w odpowiedzi na to pytanie wskazało na osoby starsze i emerytów, co odnalazło odzwierciedlenie podczas rozmów prowadzonych w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych oraz wizji lokalnej. Zdaniem mieszkańców, osoby te są szczególnie narażone na wykluczenie, związane z niewystarczającą ofertą form spędzania czasu wolnego, a także wykluczeniem cyfrowym, skutkującym obniżeniem samodzielności osób nim dotkniętych w zakresie obsługi urządzeń telekomunikacyjnych, komputerów oraz korzystania z Internetu. Część z osób starszych boryka się także z samotnością, spowodowaną odpływem osób młodych, w tym członków rodziny oraz brakiem warunków do integracji zarówno z rówieśnikami, jak i z resztą społeczeństwa. Zjawisko to potęguje dodatkowo obserwowane starzenie się społeczeństwa. W ramach przeprowadzonej ankiety respondenci wskazywali również na wysokie ryzyko wykluczenia dzieci i młodzieży z rodzin ubogich (20% odpowiedzi), osób z niepełnosprawnościami (16%) oraz osób bezrobotnych (4%).

Szczegółową strukturę odpowiedzi na przytoczone pytanie prezentuje rycina.

Która grupa społeczna zamieszkująca obszar rewitalizacji jest według Pani/Pana w największym stopniu zagrożona wykluczeniem społecznym?

Rycina 14 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym w obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

3.3.2. Sfera gospodarcza

W granicach obszaru rewitalizacji zidentyfikowano występowanie negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej. Aktywność gospodarcza stanowi stopień zaangażowania społeczności w aktywne kształtowanie lokalnej sytuacji ekonomicznej. Samorząd ma wpływ na tworzenie warunków sprzyjających inwestycjom, co prowadzi do tworzenia miejsc pracy oraz rozwoju lokalnej gospodarki.

Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk

SFERA GOSPODARCZA						
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Grudza	Mirsk Centrum	Orłowice	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
AKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych ogółem na 100 mieszkańców	6,88	8,55	7,98	8,33	7,91
	Liczba wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców	0,46	0,80	0,76	0,77	0,36

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk

Pod pojęciem aktywności gospodarczej należy rozumieć stopień zaangażowania członków społeczności lokalnej w procesy wytwórcze, usługowe, handlowe oraz inne formy działalności mającej wpływ na kształtowanie lokalnych uwarunkowań ekonomicznych. Aktywność gospodarcza mieszkańców jest kluczowa dla rozwoju społeczno-gospodarczego danego obszaru. Stanowi ona podstawę do zwalczania niepożądanych zjawisk, takich jak bezrobocie, marginalizacja czy odpływ mieszkańców motywowany migracją zarobkową.

Według stanu na koniec 2023 roku na terenie Gminy Mirsk były zarejestrowane 622 podmioty gospodarcze. W granicach obszaru rewitalizacji w tym czasie działalność gospodarczą prowadziło 195 przedsiębiorstw. Przeliczenie ich liczby na 100 mieszkańców pozwoliło na określenie stopnia nasycenia przedsiębiorczością na danym obszarze. Wskaźnik ten przybrał dla Gminy Mirsk średnią wartość na poziomie 7,91, a dla obszaru rewitalizacji było to 8,33. Obszar rewitalizacji odznacza się zatem na tle Gminy większą koncentracją działalności gospodarczej. Należy natomiast zauważyć, że wynik ten zawyża wartość wskaźnika jednostki Mirsk Centrum (8,55), a zauważalnie niższą wartość wskaźnika odnotowano na terenie podobszaru Grudza (6,88).

Na koniec 2023 roku odnotowano na terenie Gminy 28 wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych, z czego ponad 60% dotyczyło podmiotów z obszaru rewitalizacji (18). Analiza liczby wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w 2023 roku na 100 mieszkańców pokazuje, że wskaźnik ten w obszarze rewitalizacji (0,77) jest ponad dwukrotnie wyższy niż średnia gminna (0,36). Najwięcej wyrejestrowań odnotowano w Mirsku Centrum (0,80)

i Orłowicach (0,76), a najmniej w Grudzy (0,46). Dane te wskazują na wysoką dynamikę zamykania działalności gospodarczych w podobszarach rewitalizacji, co osłabia lokalny rynek pracy i potwierdza problemy z utrzymywaniem się przedsiębiorstw na rynku.

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych zwrócono uwagę na istotny problem związany z brakiem szkoły ponadpodstawowej na terenie Gminy Mirsk. Młodzież, zmuszona do codziennych dojazdów do sąsiednich ośrodków lub wyjazdu na stałe, w dużej mierze trwale wiąże się z innymi miejscowościami. Proces ten sprzyja odpływowi młodych, ambitnych mieszkańców, co w dłuższej perspektywie przyczynia się do starzenia się społeczności lokalnej oraz osłabienia potencjału rozwojowego Gminy.

Drugim zidentyfikowanym problemem jest niski poziom wsparcia dla osób planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej. Brakuje systemowych rozwiązań ułatwiających młodym przedsiębiorcom i osobom bez doświadczenia stawianie pierwszych kroków w biznesie. Niewystarczająca oferta doradcza, brak sieci wsparcia oraz ograniczona dostępność programów pomocowych skutkują mniejszą liczbą nowych firm, a tym samym ograniczonym rozwojem lokalnego rynku pracy.

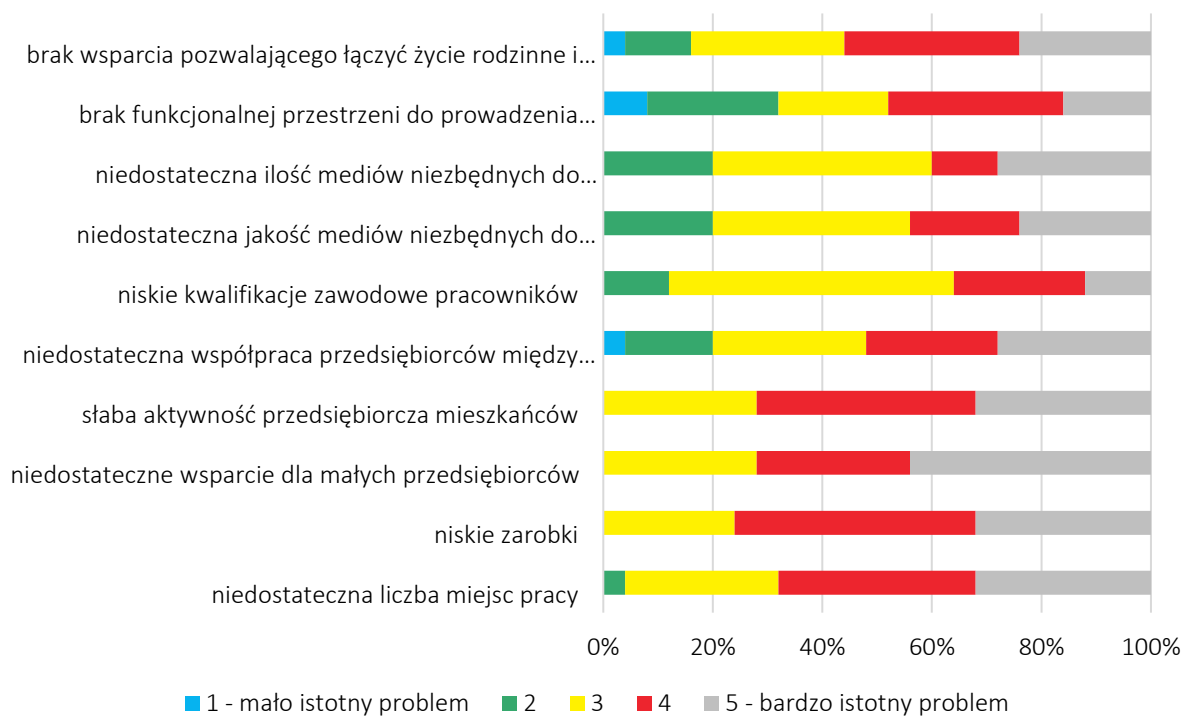
Kolejnym wyzwaniem jest brak skutecznej i spójnej promocji Gminy. W opinii mieszkańców niewystarczająco wykorzystuje się potencjał lokalnych zasobów – w szczególności walorów turystycznych i przyrodniczo-krajobrazowych, które mogłyby stać się podstawą rozwoju sektora turystycznego. Słaba rozpoznawalność Gminy i brak intensywnych działań marketingowych powodują, że Gmina Mirsk nie jest w pełni postrzegana jako atrakcyjna destynacja turystyczna. To ogranicza dopływ nowych inwestorów i klientów, a tym samym hamuje rozwój tej gałęzi gospodarki, która mogłaby stanowić jeden z filarów lokalnego rozwoju.

Wskazane problemy tworzą łańcuch negatywnych powiązań: odpływ młodych ludzi osłabia lokalny rynek pracy i bazę przedsiębiorczości, brak wsparcia ogranicza rozwój nowych firm, a niewystarczająca promocja zmniejsza zainteresowanie Gminą jako miejscem inwestycji i turystyki. W efekcie gospodarka lokalna pozostaje w stagnacji, co dodatkowo potęguje zjawiska społeczne związane z migracją młodzieży i brakiem perspektyw zawodowych w miejscu zamieszkania.

Podczas ankietyzacji interesariusze poproszeni zostali o ocenienie wagi poszczególnych problemów związanych ze sferą gospodarczą, które występują na obszarze rewitalizacji. Ocen udzielano w skali od 1 (mało istotny problem) do 5 (bardzo istotny problem). Za najważniejsze problemy uznano: niedostateczne wsparcie dla małych przedsiębiorstw, niskie zarobki, słabą aktywność przedsiębiorczą mieszkańców oraz niedostateczną liczbę miejsc pracy.

Szczegółową strukturę odpowiedzi prezentuje poniższa rycina.

Sfera gospodarcza

Rycina 15 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Analiza wskaźnikowa służąca delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji wykazała problemy występujące w sferze środowiskowej w zakresie jakości powietrza oraz natężenia ruchu drogowego. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk

SFERA ŚRODOWISKOWA						
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Grudza	Mirsk Centrum	Orłowice	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
JAKOŚĆ POWIETRZA	Liczba indywidualnych źródeł ciepła na paliwa stałe (węgiel, miał, ekogroszek) na 100 mieszkańców	21,10	10,68	24,71	13,22	18,11
NATĘŻENIE RUCHU DROGOWEGO	Liczba stwierdzonych zdarzeń drogowych na 100 mieszkańców	1,83	1,21	6,46	1,86	1,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnostyki służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk.

Analiza liczby indywidualnych źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi (węgiel, miał, ekogroszek) w przeliczeniu na 100 mieszkańców wskazuje na istotne różnice pomiędzy poszczególnymi jednostkami obszaru rewitalizacji. Najwyższe wartości wskaźnika odnotowano w Orłowicach (24,71) oraz w Grudzy (21,10), natomiast najniższy wynik występuje w Mirsku Centrum (10,68).

Na uzyskane rezultaty wpływa przede wszystkim struktura zabudowy i liczba mieszkańców w danej jednostce. W Mirsku Centrum, jako największym podobszarze pod względem liczby ludności, dominuje zabudowa wielorodzinna, w której częściej funkcjonują systemy grzewcze oparte na innych niż indywidualne źródła. W konsekwencji wskaźnik liczby indywidualnych „kopciuchów” w przeliczeniu na mieszkańca jest relatywnie niższy. Odwrotnie sytuacja wygląda w Grudzy i Orłowicach, gdzie przeważa zabudowa jednorodzinna, a każdy budynek posiada własne źródło ciepła. W takich warunkach dominują kotły węglowe starszej generacji, co powoduje, że wskaźnik jest tam ponad dwukrotnie wyższy niż w Mirsku Centrum.

Wysoki udział indywidualnych pieców na paliwa stałe w zabudowie jednorodzinnej stanowi jedno z głównych źródeł niskiej emisji w Gminie. Prowadzi to do pogorszenia jakości powietrza, szczególnie w okresie grzewczym, i w konsekwencji negatywnie oddziałuje na zdrowie mieszkańców oraz wizerunek gminy jako obszaru atrakcyjnego turystycznie.

Na pogorszenie jakości powietrza wpływają zarówno stosowanie niskiej jakości opału, eksploatacja przestarzałych pieców o wysokiej emisji, jak i nieefektywna instalacja grzewcza oraz straty ciepła wynikające z nieuszczelnionych okien i drzwi – zarówno w obiektach prywatnych, jak i użyteczności publicznej. Problem ten jest dodatkowo pogłębiany przez ograniczoną świadomość ekologiczną mieszkańców dotyczącą negatywnych skutków spalania słabej jakości paliw. Kluczową barierą w poprawie sytuacji są również kwestie finansowe, które utrudniają wymianę pieców na bardziej ekologiczne, zakup lepszego opału oraz

przeprowadzenie termomodernizacji budynków. Na obszarze rewitalizacji znajdują się obiekty wymagające przeprowadzenia termomodernizacji.

W ramach działalności Inspekcji Ochrony Środowiska prowadzony jest monitoring środowiska, w tym oceny jakości powietrza. Dokonuje się ich w odniesieniu do obszaru stref:

- aglomeracje o liczbie mieszkańców powyżej 250 tysięcy,
- miasta o liczbie mieszkańców powyżej lub zbliżonej do 100 tysięcy,
- pozostały obszar województwa niewchodzący w skład wyżej wspomnianych aglomeracji i miast.

Tym samym, na obszarze województwa dolnośląskiego wydzielone zostały następujące strefy:

- aglomeracja wrocławska (PL0201),
- miasto Legnica (PL0202),
- miasto Wałbrzych (PL0203),
- strefa dolnośląska (PL0204).

Gmina Mirsk wchodzi w skład strefy dolnośląskiej. W strefie tej bada się jakość powietrza wg kryteriów dotyczących ochrony zdrowia ludzi oraz kryteriów dotyczących ochrony roślin. Badane rodzaje zanieczyszczeń prezentuje poniższa tabela zgodnie z Roczną oceną jakości powietrza w województwie dolnośląskim za rok 2024, opracowaną przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska.

Tabela 7 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie dolnośląskiej w 2024 roku

OCHRONA ZDROWIA LUDZI											
Symbol klasy strefy dla poszczególnych substancji											
SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	pył PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	pył PM2.5
A	A	A	A	C	C	A	C	A	A	C	A1

klasa A – stężenia zanieczyszczenia nie przekraczają odpowiednio poziomów dopuszczalnych, poziomów docelowych

klasa B – stężenia zanieczyszczenia przekraczają poziomy dopuszczalne, lecz nie przekraczają poziomów dopuszczalnych powiększonych o margines tolerancji

klasa C – stężenia zanieczyszczeń przekraczają poziomy dopuszczalne powiększone o margines tolerancji, a w przypadku, gdy margines tolerancji nie jest określony – poziomy dopuszczalne, poziomy docelowe

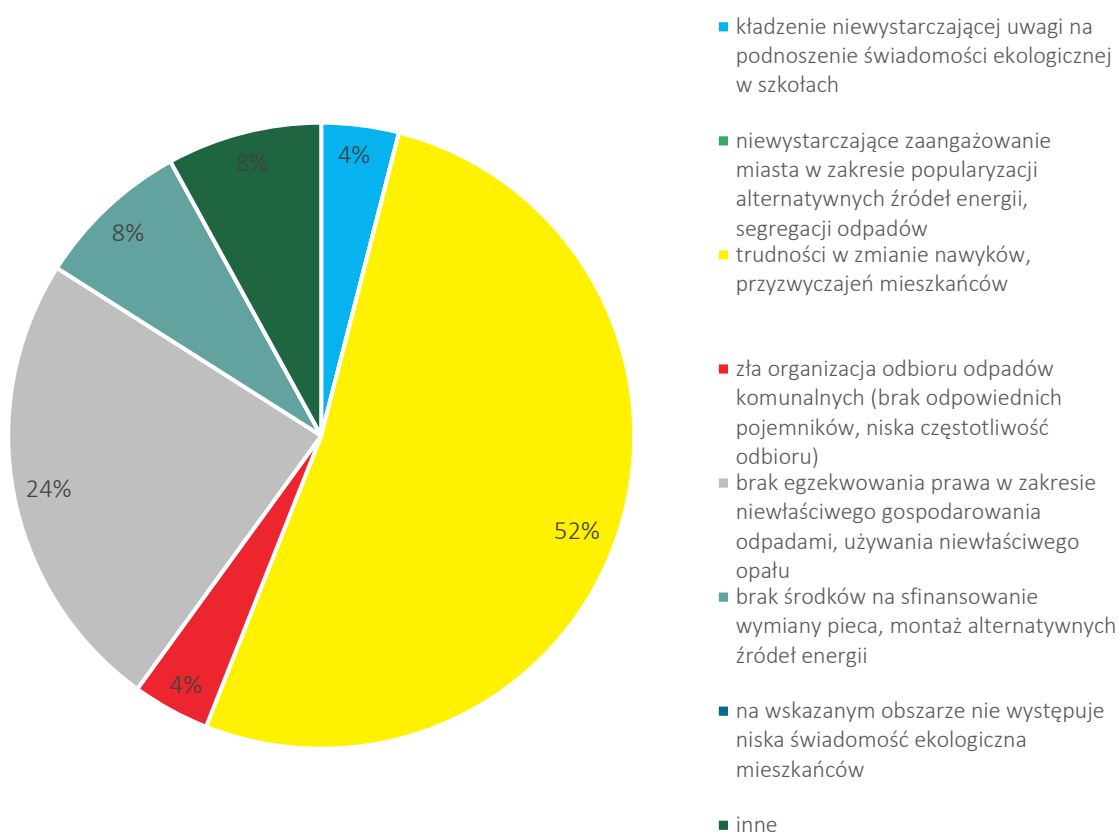
Źródło: opracowanie własne na podstawie Tabeli 7.28. Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu zawieszonego PM2,5) z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie dolnośląskim. Raport wojewódzki za rok 2024”, opracowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Departament Monitoringu Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska we Wrocławiu.

Jak wskazuje raport, do przekroczenia poziomu docelowego stężenia doszło w wypadku zawartości ozonu i pyłu zawieszonego PM10 w powietrzu, a także arsenu i benzo(a)pirenu w pyłe zawieszonym PM10.

Mieszkańcy podczas warsztatów potwierdzali niską jakość powietrza, wynikającą ze stosowania przestarzałych pieców grzewczych (tzw. „kopciuchów”), spalania węgla niskiej jakości, a niekiedy również materiałów nieprzystosowanych do celów opałowych. Sytuację pogarsza duże natężenie ruchu samochodowego, które dodatkowo zwiększa emisję zanieczyszczeń powietrza.

Podczas przeprowadzonej ankietyzacji zapytano o powody niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców obszaru rewitalizacji. Ponad połowa respondentów wskazała jako główną przyczynę trudności w zmianie nawyków i przyzwyczajeń mieszkańców. Wśród najczęściej pojawiających się odpowiedzi znalazł się również brak egzekwowania prawa w zakresie niewłaściwego gospodarowania odpadami oraz używania niewłaściwego opału.

Jaka jest według Pani/Pana główna przyczyna niskiej świadomości ekologicznej mieszkańców?

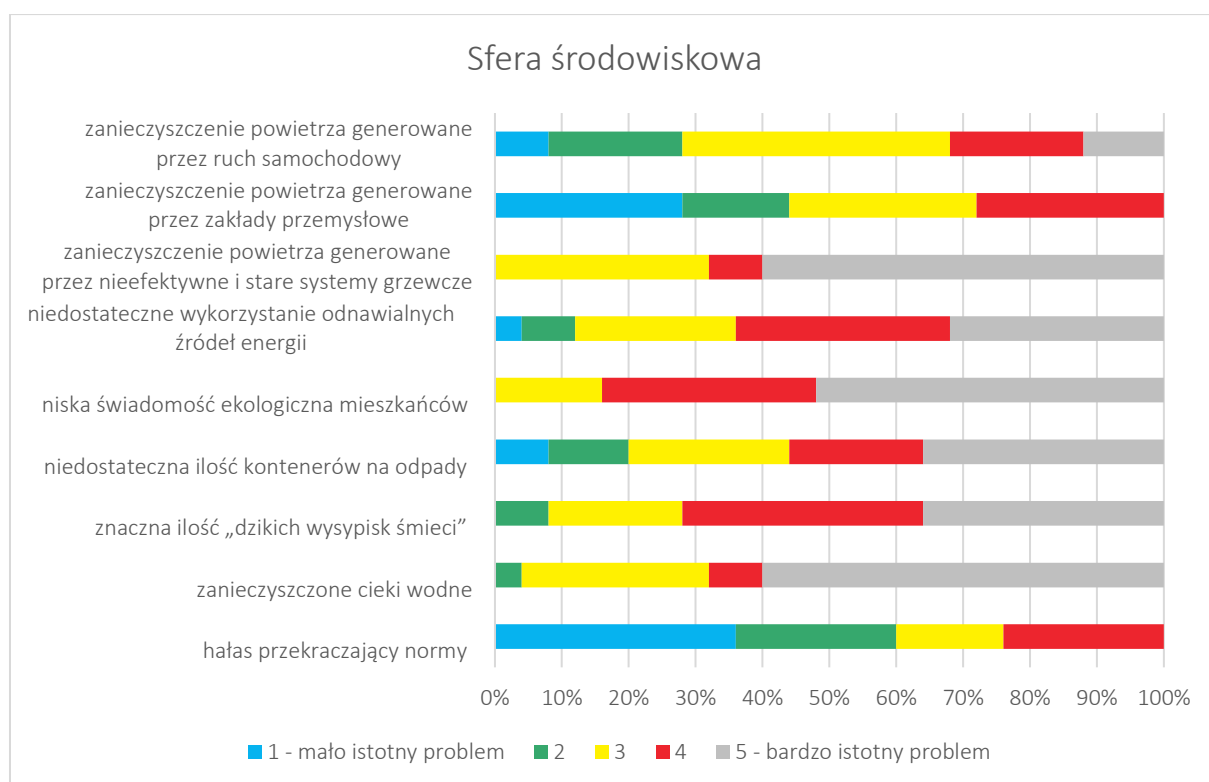
Rycina 16 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

Do zdarzeń drogowych najczęściej dochodzi w warunkach wzmożonego natężenia ruchu, które sprzyja błędom kierowców, utrudnia manewrowanie i zwiększa ryzyko kolizji. Wysokie natężenie ruchu nie tylko generuje większe zagrożenie wypadkami, ale jednocześnie wiąże się z nasileniem negatywnego wpływu na środowisko. W przypadku kolizji czy wypadków

drogowych często dochodzi do zanieczyszczenia środowiska – poprzez wycieki płynów technicznych (takich jak paliwo, olej silnikowy, płyn hamulcowy), zużycie materiałów eksploatacyjnych (ogumienie, klocki hamulcowe) oraz rozprzestrzenianie się transportowanych substancji. Na obszarze rewitalizacji w obrębie jednostki Orłowice odnotowano najwyższy wskaźnik zdarzeń drogowych – 6,46 na 100 mieszkańców, przy średniej dla Gminy wynoszącej zaledwie 1,53. Wzmożony ruch drogowy na tym terenie przyczynia się również do wyższej emisji hałasu oraz zanieczyszczeń powietrza.

W ramach ankiety respondenci poproszeni zostali o ocenę w skali od 1 (mało istotny problem) do 5 (bardzo istotny problem) rangi poszczególnych problemów sfery środowiskowej występujących na obszarze rewitalizacji. Zdaniem ankietowanych, najistotniejszymi problemami w sferze środowiskowej obszaru są: niska świadomość ekologiczna mieszkańców, a także niedostateczne wykorzystanie odnawialnych źródeł energii, zanieczyszczenie powietrza generowane przez nieefektywne i stare systemy grzewcze oraz przez zakłady przemysłowe. Szczegółową strukturę odpowiedzi przedstawia poniższa rycina.

Rycina 17 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

W trosce o stan środowiska naturalnego oraz poprawę jakości życia mieszkańców, Gmina Mirsk podejmuje szereg działań proekologicznych. Na jej terenie w Urzędzie Miasta i Gminy Mirsk funkcjonuje Punkt konsultacyjno-informacyjny Programu „Czyste Powietrze”. Celem programu jest poprawa jakości powietrza oraz zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych poprzez wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej budynków mieszkalnych jednorodzinnych. W punkcie udzielane są informacje na temat dofinansowania z Programu „Czyste Powietrze”, udzielane jest wsparcie w zakresie przygotowywania

wniosków o dofinansowanie, organizowane są spotkania informacyjne o zasadach Programu dla mieszkańców. W 2024 roku w ramach Programu na terenie Gminy Mirsk zrealizowano 24 przedsięwzięcia związane z poprawą jakości powietrza. W ramach tych działań wypłacono dotacje w następujących kwotach:

- na źródła ciepła – 391 943,33 zł,
- na termomodernizację – 78 095,50 zł,
- na instalacje fotowoltaiczne – 48 910,49 zł.

Dodatkowo w 2024 roku w ramach naboru wniosków o dotację celową z budżetu Gminy Mirsk na działania mające na celu ograniczenie niskiej emisji, przyznano wsparcie finansowe 47 właścicielom nieruchomości. Łączna kwota udzielonych dotacji wyniosła 198 612,20 zł. Dzięki uzyskanym środkom wymieniono łącznie 47 nieekologicznych źródeł ciepła na bardziej przyjazne środowisku. Wśród nowo zainstalowanych urządzeń znalazły się: 24 kotły na biomasę, 14 kotłów gazowych, 8 kotłów elektrycznych oraz 1 pompa ciepła.

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych oraz wizji lokalnej mieszkańcy zwrócili uwagę na szereg problemów środowiskowych, które bezpośrednio wpływają na jakość życia i postrzeganie gminy jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i odwiedzania.

Jednym z głównych wskazywanych zagadnień stanowi zanieczyszczenie rzeki Kwisy. W opinii mieszkańców jej wody nie spełniają w pełni oczekiwań związanych z czystością i walorami przyrodniczymi. Zanieczyszczenia te stanowią istotne zagrożenie dla lokalnych ekosystemów wodnych, ograniczają możliwość wykorzystania rzeki jako elementu rekreacyjnego i turystycznego, a także obniżają ogólny wizerunek Gminy w kontekście walorów środowiskowych.

Kolejnym problemem jest niski poziom wykorzystania odnawialnych źródeł energii (OZE). Jak podkreślali uczestnicy warsztatów, główną przyczyną tego stanu rzeczy jest nieufność mieszkańców wobec nowych technologii oraz brak dostatecznej edukacji w tym zakresie. Brak wdrożenia rozwiązań z zakresu odnawialnych źródeł energii nie tylko ogranicza potencjał redukcji emisji zanieczyszczeń, lecz także powoduje, że Gmina odstaje od ogólnokrajowych trendów w obszarze transformacji energetycznej. Jednocześnie wskazywano, że ewentualne duże inwestycje w tym zakresie byłyby trudne do zaakceptowania, gdyż mogłyby wpływać negatywnie na walory krajobrazowe, turystyczne i przyrodnicze obszaru. Dlatego jako niezbędny krok uznaje się rozwój edukacji proekologicznej i budowanie świadomości społecznej w kierunku indywidualnych, rozproszonych źródeł energii odnawialnej.

Mieszkańcy sygnalizowali również problem zanieczyszczenia przestrzeni publicznych odpadami. Wskazywano, że zaśmiecenie parków, rowów, szlaków turystycznych czy poboczy dróg wynika z niskiej świadomości ekologicznej oraz braku poszanowania dla wspólnej przestrzeni.

Rycina 18 Przykłady zaśmieconych przestrzeni na obszarze rewitalizacji

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Zgłaszano również kwestie związane z utrzymaniem w należyтым stanie naturalnych i półnaturalnych terenów rekreacyjnych – rzek, rowów melioracyjnych, ścieżek spacerowych i rowerowych, szlaków turystycznych oraz fragmentów parków. Zaniedbania w tym zakresie prowadzą do sukcesywnej degradacji tych obszarów, utraty ich wartości przyrodniczej i rekreacyjnej, a także zmniejszenia ich funkcji retencyjnych i ochronnych. Szczególnie istotne jest to w odniesieniu do cieków wodnych i rowów, których niewłaściwa konserwacja sprzyja zamulaniu i ograniczeniu drożności. W efekcie wzrasta ryzyko podtopień i lokalnych podmakań, co zagraża infrastrukturze i negatywnie oddziałuje na komfort życia mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji obejmującym swym zakresem jednostkę Mirsk Centrum oraz Orłowice występują obszary szczególnego zagrożenia powodzią, na których obowiązują przepisy odrębne. Niezależnie od odniesienia do przepisów odrębnych należy ustalić nakaz realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych w technologii uwzględniającej możliwość zalania wodami powodziowymi, minimalizującej straty powodziowe z zapewnieniem swobodnego przepływu wód powodziowych.

3.3.4. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

W sferze przestrzenno-funkcjonalnej analizie wskaźnikowej poddane zostały obszary związane z dostępnością infrastruktury publicznej, dostępnością komunikacyjną, ładem przestrzennym oraz jakością terenów publicznych. Zastosowanie obiektywnych wskaźników pozwoliło zidentyfikować problemy w sferze funkcjonalno-przestrzennej w granicach wszystkich trzech podobszarów rewitalizacji: Grudza, Mirsk Centrum oraz Orłowice. Szczegółowe dane obrazuje poniższa tabela.

Tabela 8 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk

SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA						
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Grudza	Mirsk Centrum	Orłowice	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ	Liczba obiektów infrastruktury sportowej (boiska, place zabaw, siłownie zewnętrzne, place sportowe, orliki, sale gimnastyczne, hale widowiskowe, baseny itp.) na 100 mieszkańców	0,46	0,16	0,00	0,17	0,15
	Liczba centrów aktywności mieszkańców (świetlice, domy kultury, biblioteki, filie, remizy, itp.) na 100 mieszkańców	1,38	0,17	0,00	0,26	0,50
DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA	Liczba czynnych przystanków autobusowych na 100 mieszkańców	1,83	0,08	1,14	0,36	0,78
ŁAD PRZESTRZENNY	Liczba wydanych decyzji o warunkach zabudowy na 100 mieszkańców	1,83	0,00	0,76	0,26	0,92
	Liczba wydanych decyzji o lokalizacji inwestycji celu publicznego na 100 mieszkańców	0,46	0,00	0,76	0,13	0,09
JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH	Liczba punktów sprzedaży alkoholu na 100 mieszkańców	0,00	0,49	0,00	0,39	0,15

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk

Wyniki przeprowadzonej analizy ujawniają zróżnicowanie w zakresie standardu wyposażenia i dostępności funkcji w poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Odmienny poziom zagospodarowania przestrzeni przekłada się nie tylko na komfort codziennego życia mieszkańców, ale również na tempo i kierunki rozwoju społecznego oraz gospodarczego. W miejscach lepiej wyposażonych w infrastrukturę i usługi obserwuje się większy potencjał aktywizacji lokalnej społeczności oraz przyciągania nowych inwestycji, podczas gdy obszary o niższym stopniu funkcjonalności narażone są na ryzyko marginalizacji i pogłębiania się różnic rozwojowych.

DOSTĘPNOŚĆ INFRASTRUKTURY PUBLICZNEJ

Infrastruktura publiczna stanowi jeden z najistotniejszych filarów funkcjonowania współczesnych społeczności lokalnych. Obejmuje ona m.in. infrastrukturę edukacyjną, zdrowotną, społeczną, kulturalną, sportowo-rekreacyjną, administracyjną, a także drogową i transportową, o ile jej główną funkcją jest świadczenie usług publicznych. Jej rola nie ogranicza się jedynie do zapewnienia dostępu do usług. Dobrze zaprojektowana i dostępna infrastruktura publiczna wpływa na integrację społeczną, rozwój kompetencji społecznych i wychowawczych, jakość przestrzeni publicznych, a także poczucie bezpieczeństwa i wspólnoty.

W kontekście prowadzonych działań rewitalizacyjnych kluczowe staje się nie tylko zidentyfikowanie poziomu dostępności infrastruktury, ale również analiza jakości i funkcjonalności tych zasobów. Przeanalizowane wskaźniki ilościowe ukazują wyraźne zróżnicowanie między podobszarami rewitalizacji, a średnimi wartościami dla całej Gminy.

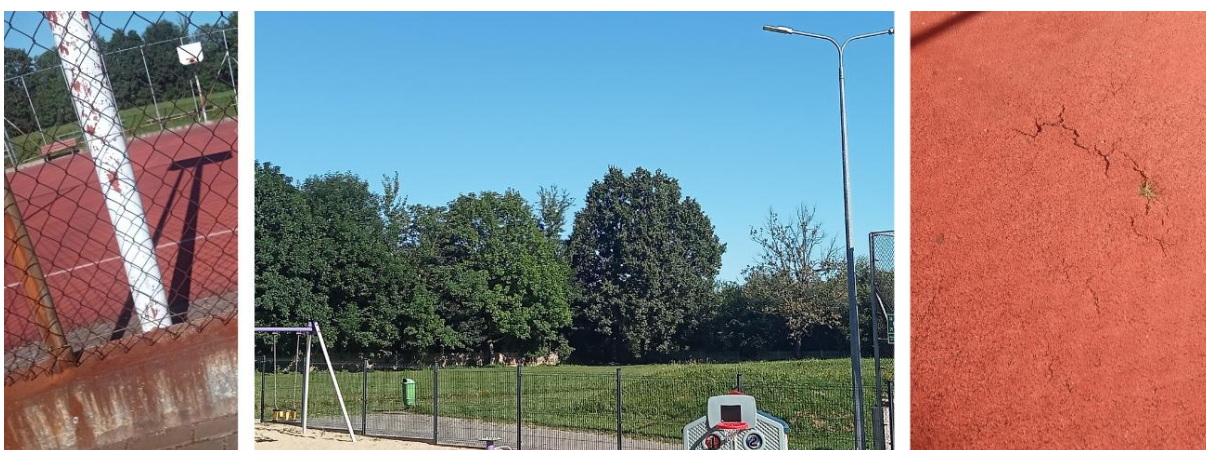
Wśród elementów infrastruktury publicznej wskazać można m.in. obiekty sportowe, które pełnią również funkcję rekreacyjną i integracyjną, a także odgrywają fundamentalną rolę w promowaniu zdrowego trybu życia. Na terenie Gminy Mirsk znajduje się 12 obiektów infrastruktury sportowej, z czego 4 zlokalizowane są w granicach obszaru rewitalizacji. Przeliczenie ich liczby w relacji do liczby mieszkańców pozwala na określenie dostępności omawianych obiektów. Zatem jednym z podstawowych wskaźników oceniających jakość przestrzeni lokalnej jest liczba obiektów sportowych przypadających na 100 mieszkańców. Ich obecność stanowi nie tylko wyznacznik możliwości uprawiania aktywności fizycznej, ale również przestrzeń integracji międzypokoleniowej i działań prozdrowotnych. Wskaźnik liczby obiektów sportowych na 100 mieszkańców pokazuje duże zróżnicowanie: najwyższe wartości osiąga Grudza (0,46), podczas gdy w Orłowicach brak jest jakiegokolwiek infrastruktury tego typu. Średnia dla całego obszaru rewitalizacji (0,17) pozostaje nieco powyżej średniej gminnej (0,15), co może świadczyć o względnie korzystnej sytuacji w tej sferze.

Choć w każdej jednostce obszaru rewitalizacji wyznaczono tereny sportowe, to ich stan i stopień wykorzystania są zróżnicowane. Boisko w Grudzy, mimo istnienia, nie jest odpowiednio urządzone i wykorzystywane.

Rycina 19. Przykłady przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (boisko w Grudzy, stadion w Mirsku)
Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Na terenie podobszaru rewitalizacji Mirsk Centrum istniejące obiekty wymagają remontów, rozwoju i doposażenia. Brak wysokiej jakości, nowoczesnych przestrzeni sportowo-rekreacyjnych ogranicza możliwości aktywnego spędzania czasu wolnego i obniża atrakcyjność przestrzeni publicznych. Stadion w Mirsku charakteryzuje się zniszczonymi trybunami, przestarzałym zapleczem sanitarnym i brakiem oświetlenia, co ogranicza możliwość organizacji wydarzeń sportowych i kulturalnych. Boisko przy szkole podstawowej jest niewymiarowe i nie posiada bieżni lekkoatletycznej.

Rycina 20. Boisko sportowe przy szkole podstawowej w Mirsku
Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Wśród przestrzeni sprzyjających budowaniu relacji sąsiedzkich i wzmacnianiu więzi społecznych istotną rolę pełnią centra aktywności mieszkańców. Są to ogólnodostępne obiekty użyteczności publicznej, których zadaniem jest wspieranie integracji, animowanie życia wspólnotowego oraz aktywizacja różnych grup społecznych. Do takich miejsc zalicza się m.in. świetlice wiejskie i osiedlowe, domy kultury, biblioteki, remizy strażackie oraz inne

przestrzenie przeznaczone na potrzeby społeczności lokalnej. Obiekty te pełnią funkcję miejsc spotkań, inicjatyw obywatelskich, działań kulturalnych, edukacyjnych i rekreacyjnych.

Centra aktywności mieszkańców mają duże znaczenie dla rozwoju kapitału społecznego, kształtowania lokalnej tożsamości i pogłębiania więzi międzyludzkich. Dają mieszkańcom możliwość angażowania się w życie społeczne, rozwijania zainteresowań, zdobywania nowych umiejętności oraz uczestniczenia w działaniach wspólnotowych. Ich rola jest szczególnie ważna w kontekście przeciwdziałania marginalizacji społecznej, zwłaszcza w odniesieniu do osób starszych, młodzieży, osób z niepełnosprawnościami oraz mieszkańców słabiej zurbanizowanych terenów.

Na koniec 2023 roku na terenie Gminy Mirsk funkcjonowało 39 obiektów mogących pełnić funkcje centrów aktywności, z czego 6 zlokalizowano na obszarze rewitalizacji. Najwyższe nasycenie tego typu infrastrukturą odnotowano w Grudzy (1,38 na 100 mieszkańców), co znacząco przewyższa średnią gminną (0,50). Natomiast Mirsk Centrum (0,17) i Orłowice (0,00) wypadają zdecydowanie słabiej, wskazując na deficyt przestrzeni umożliwiających integrację mieszkańców oraz prowadzenie działań społecznych i animacyjnych. Analizując te wyniki, należy jednak przypomnieć i podkreślić, że sama liczba obiektów nie przesądza o ich realnej użyteczności. Istotny jest także stan techniczny, dostępność godzinowa, lokalizacja oraz wyposażenie w sprzęt i zaplecze umożliwiające prowadzenie atrakcyjnych zajęć. W wielu przypadkach istniejące przestrzenie wymagają modernizacji i dostosowania do współczesnych potrzeb, co oznacza, że realna funkcjonalność tych przestrzeni może być znacznie niższa niż wynikałoby to z samego wskaźnika ilościowego.

Podczas wizji lokalnej w ramach procesu rewitalizacji oraz warsztatów rewitalizacyjnych wielokrotnie podkreślano deficyt miejsc spotkań i przestrzeni integrujących społeczność lokalną. Najbardziej widoczny jest on w Orłowicach, gdzie mieszkańcy korzystają wspólnie z placu zlokalizowanego w sąsiedniej Krobicy. Choć przestrzeń ta pełni ważną rolę integracyjną, nie jest ona w pełni zagospodarowana, a jej potencjał mógłby zostać lepiej wykorzystany. Dodatkowym, wciąż niewykorzystanym atutem jest dawny dworzec kolejowy w Orłowicach. Obecnie częściowo pełni funkcję mieszkalną, ale w znacznej części pozostaje niezagospodarowany, a posiada duży potencjał, aby stać się lokalnym centrum spotkań i aktywności. W Grudzy funkcjonują już miejsca służące integracji, jednak ich wyposażenie i stan techniczny wymagają modernizacji, by lepiej odpowiadać na potrzeby mieszkańców. W Mirsku, z uwagi na dużą liczbę ludności, konieczne jest zdecydowane zwiększenie liczby i jakości przestrzeni społecznych. Podkreślano również brak odpowiednio przygotowanych miejsc do organizacji wydarzeń kulturalnych i imprez cyklicznych.

Niewykorzystany potencjał powoduje, że występuje deficyt nowoczesnych i ogólnodostępnych przestrzeni wspólnych, które mogłyby służyć jako miejsca integracji międzypokoleniowej, działań kulturalnych i aktywizujących. Brak miejsc umożliwiających wspólne działania lokalne prowadzi do dezintegracji społecznej, słabego poziomu uczestnictwa w życiu gminnym oraz ograniczonego kapitału społecznego.

DOSTĘPNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Na jakość życia mieszkańców w zakresie sfery przestrzenno-funkcjonalnej wpływa również dostępność komunikacyjna. Pojęcie to określa łatwość przemieszczania się pomiędzy różnymi punktami przy wykorzystaniu istniejącej sieci drogowej oraz publicznych środków komunikacji. Wysoka dostępność sprzyja mobilności mieszkańców, pozwala im sprawnie realizować codzienne potrzeby i korzystać z oferty usług poza miejscem zamieszkania. Z kolei niedostateczna dostępność staje się barierą rozwoju społecznego, gospodarczego i przestrzennego.

Skrajną postać deficytu w zakresie dostępu do usług transportowych określa się mianem wykluczenia transportowego. Zjawisko to może prowadzić do społecznego wykluczenia określonych grup mieszkańców, w szczególności osób niesamodzielnych transportowo, takich jak osoby starsze, młodzież, osoby z niepełnosprawnościami czy osoby o niskich dochodach. Ograniczony dostęp do edukacji, usług publicznych oraz rynku pracy skutkuje pogłębianiem się istniejących zjawisk marginalizacji społecznej, a także ograniczeniem możliwości rozwoju zawodowego jednostek i gospodarczego potencjału całych obszarów.

Na poziomie przestrzennym niski stopień dostępności komunikacyjnej przekłada się na wzrost wykorzystania transportu indywidualnego, co wiąże się z większą emisją zanieczyszczeń liniowych oraz koniecznością rozbudowy infrastruktury drogowej i parkingowej w rejonach o koncentracji usług. Skutkiem ubocznym jest pogorszenie stanu środowiska, obniżenie komfortu życia i spadek funkcjonalności przestrzeni publicznych.

Mając powyższe na względzie, niski poziom dostępności komunikacyjnej należy uznać za czynnik ryzyka, który w sposób istotny może wpływać na skuteczność procesów rewitalizacyjnych, przyczyniając się do dalszej degradacji społecznej, przestrzennej i gospodarczej.

Pod koniec 2023 roku na terenie Gminy Mirsk znajdowało się 61 czynnych przystanków autobusowych, z czego 8 zlokalizowanych było w granicach obszaru rewitalizacji. Wskaźnik opisujących ich koncentrację w przeliczeniu na 100 mieszkańców przybrał wartość 0,78 dla Gminy i 0,36 dla obszaru rewitalizacji. Tym samym obszar rewitalizacji odznaczał się niższą dostępnością komunikacyjną. Najniższy wskaźnik dotyczył jednostki Mirsk Centrum, gdzie wynosił on 0,08. Należy jednak podkreślić, że sama liczba przystanków nie odzwierciedla faktycznej dostępności transportu publicznego – istotna jest częstotliwość kursów, ich regularność oraz kierunki połączeń. W przypadku Mirska Centrum niska wartość wskaźnika nie musi oznaczać równie poważnego problemu, ponieważ w tej części Gminy skoncentrowane są kluczowe obiekty użyteczności publicznej, a dostęp do usług jest relatywnie łatwiejszy. Jednocześnie nie można pomijać potrzeb mieszkańców z ograniczoną mobilnością, dla których odległość do przystanku ma istotne znaczenie i może stanowić barierę w korzystaniu z podstawowych usług czy uczestnictwie w życiu społecznym.

Problem pogłębia ograniczona oferta komunikacji zbiorowej, której organizacja w warunkach gminy o dużej powierzchni i rozproszonej zabudowie jest szczególnie trudna. Niewielka liczba

pasażerów korzystających z transportu publicznego powoduje, że utrzymanie regularnych i ekonomicznie uzasadnionych połączeń staje się nieopłacalne.

W zakresie komunikacji warto zwrócić uwagę na problem związany z bezpieczeństwem infrastruktury drogowej na obszarze rewitalizacji. Zidentyfikowano m.in. niedostateczne oświetlenie przy drogach, co w sposób bezpośredni wpływa na wzrost ryzyka wypadków i obniża komfort użytkowników. Dodatkowo brak spójnej sieci chodników i ścieżek rowerowych ogranicza możliwość bezpiecznego poruszania się pieszych i rowerzystów, a jednocześnie wzmacnia dominację transportu samochodowego.

Niedostatki w zakresie jakości infrastruktury drogowej oraz ograniczona dostępność komunikacji zbiorowej stanowią więc poważne wyzwanie dla procesów rewitalizacyjnych, gdyż bezpośrednio wpływają na poziom bezpieczeństwa, spójność przestrzenną i możliwości uczestnictwa mieszkańców w życiu społecznym oraz gospodarczym.

ŁAD PRZESTRZENNY

Ograniczona funkcjonalność przestrzeni i obiektów na obszarze rewitalizacji może być konsekwencją braku konsekwencji w prowadzeniu polityki przestrzennej. W perspektywie długofalowej skutkuje to powstawaniem tzw. chaosu przestrzennego, rozumianego jako brak spójności w zagospodarowaniu terenu oraz w procesach zarządzania jego rozwojem. Zjawisko to pociąga za sobą szereg negatywnych następstw: niedostateczne wyposażenie terenów w infrastrukturę techniczną i społeczną, niepełne uzbrojenie działek, przypadkowy układ zabudowy i funkcji, a także brak przejrzystych i efektywnych powiązań przestrzennych. W efekcie mogą pojawiać się niekontrolowane procesy rozpraszania zabudowy na terenach rolniczych, wyznaczanie rozległych, lecz mało atrakcyjnych powierzchni inwestycyjnych czy obniżenie efektywności ekonomicznej wynikające z rozdzielania miejsc zamieszkania, pracy i usług. Wszystkie te czynniki wprost przekładają się na obniżenie jakości życia mieszkańców.

Podstawowym narzędziem kształtowania ładu przestrzennego w gminie jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego (mpzp), mający rangę aktu prawa miejscowego. W sytuacji braku obowiązywania mpzp na danym terenie, polityka przestrzenna realizowana jest poprzez decyzje o warunkach zabudowy lub decyzje lokalizacyjne dla inwestycji celu publicznego. Tego rodzaju mechanizm, choć dopuszczalny prawnie, często prowadzi do fragmentarycznego i nieskoordynowanego zagospodarowania, pozbawionego spójności przestrzennej i funkcjonalnej, co może skutkować rozwojem nieodpowiadającym rzeczywistym potrzebom społecznym, gospodarczym i środowiskowym danego obszaru.

W 2023 roku na terenie Gminy Mirsk wydano łącznie 72 decyzje o warunkach zabudowy, z czego 6 dotyczyło obszaru rewitalizacji. Przeliczając liczbę decyzji w przeliczeniu na 100 mieszkańców, uzyskano dla obszaru rewitalizacji wskaźnik 0,36, podczas gdy średnia wartość dla całej Gminy wyniosła 0,78. Najwyższe natężenie odnotowano w Grudzy (1,83). Na terenie podobszaru Mirsk Centrum decyzji nie wydano, co wynika z faktu, iż obszar miasta objęty jest w całości miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego. W przypadku decyzji lokalizacyjnych dotyczących inwestycji celu publicznego, największą aktywność odnotowano w Orłowicach (0,76) oraz w Grudzy (0,46).

JAKOŚĆ TERENÓW PUBLICZNYCH

Ograniczona funkcjonalność przestrzeni publicznych może przyczyniać się do obniżenia ich ogólnej jakości. Estetyka takich terenów odgrywa istotną rolę w kształtowaniu ich postrzegania przez mieszkańców oraz ma znaczący wpływ na poziom podejmowanej aktywności społecznej. Obszary zaniedbane, zanieczyszczone czy zdegradowane są zwykle oceniane negatywnie, co przekłada się na ich ograniczone użytkowanie i dalsze pogłębianie procesów degradacyjnych.

Jednym z istotnych czynników wpływających na spadek estetyki i funkcjonalności przestrzeni wspólnych jest zjawisko spożywania alkoholu w miejscach ogólnodostępnych. Praktyka ta często prowadzi do zaśmiecania otoczenia, zwłaszcza poprzez pozostawianie opakowań po napojach alkoholowych. Dodatkowo, nadmierne spożycie alkoholu może generować zachowania odbiegające od norm społecznych, co negatywnie wpływa na poczucie bezpieczeństwa lokalnej społeczności. Efektem takich zjawisk jest spadek jakości przestrzeni publicznej oraz osłabienie jej funkcji integracyjnej i rekreacyjnej, co w dłuższej perspektywie może przyczyniać się do marginalizacji danego obszaru oraz pogorszenia relacji społecznych.

Spożywanie alkoholu stanowi zatem istotny czynnik wpływający na jakość przestrzeni wspólnych. Jego dostępność w dużej mierze uzależniona jest od liczby punktów sprzedaży. Na koniec 2023 roku na terenie Gminy Mirsk funkcjonowało 12 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, z czego 9 znajdowało się na obszarze rewitalizacji. Ich liczne występowanie może generować problemy społeczne, obniżać bezpieczeństwo i negatywnie wpływać na wizerunek przestrzeni publicznych. Wskaźnik dostępności punktów sprzedaży alkoholu (liczba punktów sprzedaży na 100 mieszkańców) wyniósł 0,49 dla podobszaru Mirsk Centrum, co przewyższa zarówno średnią dla obszaru rewitalizacji (0,39), jak i dla Gminy (0,15). W Grudzy i Orłowicach punkty sprzedaży alkoholu nie występują.

Podczas wizji lokalnej zauważalne było, że problem nadmiernej dostępności alkoholu znajduje swoje odzwierciedlenie w jakości przestrzeni publicznych. Zidentyfikowano miejsca, w których dochodzi do jego konsumpcji w otwartej przestrzeni, co wiąże się z powstawaniem szeregu negatywnych zjawisk. Wśród nich wymienić należy zaśmiecanie i zanieczyszczanie otoczenia, dewastację elementów infrastruktury, a także generowanie hałasu. Skutki te są szczególnie uciążliwe dla mieszkańców i istotnie obniżają poczucie bezpieczeństwa oraz komfort korzystania z przestrzeni wspólnych.

Dodatkowo zarówno w ankietach, jak i w trakcie warsztatów rewitalizacyjnych potwierdzono problem alkoholizmu jako jeden z najistotniejszych w obszarze rewitalizacji, co wymaga szczególnej uwagi nie tylko ze względu na jego bezpośrednie skutki społeczne, ale również przez wzgląd na jego często ukryty charakter. Warto podkreślić, że uzależnienie od alkoholu nie zawsze przyjmuje formę zarejestrowaną i widoczną w oficjalnych statystykach – bardzo często dotyczy osób, które na co dzień funkcjonują zawodowo i społecznie, nie budząc jednoznacznych podejrzeń otoczenia. Alkoholizm może mieć charakter ukryty lub wysoko funkcjonujący, co oznacza, że osoby uzależnione utrzymują pozory normalnego życia, jednocześnie borykając się z problemem, który stopniowo wpływa negatywnie na ich zdrowie, relacje rodzinne i jakość życia. Taki stan rzeczy utrudnia diagnozę i skuteczne przeciwdziałanie

problemowi, ponieważ nie zawsze spotyka się on z reakcją otoczenia, a osoby dotknięte uzależnieniem nie korzystają z dostępnych form wsparcia. Konsekwencje alkoholizmu zarówno jawnego, jak i ukrytego obejmują pogorszenie relacji międzyludzkich, narastające konflikty rodzinne, trudności wychowawcze, poczucie osamotnienia, a także wzrost ryzyka przemocy domowej i zaniedbań. Dlatego działania rewitalizacyjne powinny uwzględniać nie tylko wsparcie instytucjonalne dla osób uzależnionych, ale również profilaktykę, edukację społeczną oraz budowanie systemu wczesnej interwencji i pomocy psychologicznej dostępnego, nieoceniającego i opartego na zaufaniu społecznym.

W przestrzeni publicznej Gminy Mirsk widoczny jest brak spójności wizualnej i informacyjnej. Tablice z nazwami ulic, miejscowości i instytucji wykonywane są w różnych stylach i kolorach, co prowadzi do wizualnego chaosu oraz utrudnia orientację zarówno mieszkańcom, jak i turystom. Niejednolita estetyka obniża walory krajobrazu kulturowego i ogranicza potencjał promocyjny gminy. Brakuje też jednolitego systemu informacji przestrzennej – zarówno w formie fizycznej (tablice, oznakowanie szlaków, punkty informacyjne), jak i cyfrowej (mapy, aplikacje, QR-kody).

W ramach sfery przestrzenno-funkcjonalnej istotnym zagadnieniem z punktu widzenia mieszkańców są miejsca umożliwiające spędzanie czasu wolnego, podejmowanie aktywności fizycznej oraz integrację społeczną. Przestrzenie te, zwłaszcza gdy są atrakcyjnie zagospodarowane, pełnią ważną rolę w codziennym życiu lokalnej społeczności – sprzyjają spotkaniom międzypokoleniowym, budowaniu więzi sąsiedzkich i poprawie jakości życia. Szczególne znaczenie mają ogólnodostępne tereny zieleni oraz otwarte przestrzenie przy instytucjach, które – odpowiednio urządzone – mogą pełnić funkcję lokalnych centrów aktywności i rekreacji. Obecnie jednak tereny tego typu w obrębie obszaru rewitalizacji nie wykorzystuje w pełni swojego potencjału z uwagi na braki infrastrukturalne, niedostosowanie funkcjonalne lub zły stan techniczny. Rozwiązaniem tego problemu jest stworzenie przyjaznych, estetycznych i bezpiecznych miejsc sprzyjających aktywnemu i wspólnemu spędzaniu czasu.

Podczas wizji lokalnej oraz warsztatów partycypacyjnych z mieszkańcami wskazano na szereg istotnych problemów dotyczących jakości i funkcjonalności przestrzeni publicznych zlokalizowanych na obszarze rewitalizacji. Mieszkańcy, przedstawiciele instytucji lokalnych oraz uczestnicy życia społecznego zgodnie podkreślali, że istniejące tereny nie odpowiadają aktualnym potrzebom społeczności, zarówno pod względem infrastruktury, jak i potencjalnych funkcji integracyjnych, edukacyjnych oraz rekreacyjnych.

Centralny plac miasta (Rynek) w obecnym kształcie pełni głównie funkcję komunikacyjno-parkingową, zdominowany jest przez nawierzchnię asfaltową i betonową, a zieleń ma charakter marginalny. Brakuje elementów małej architektury oraz stref wypoczynku. Plac nie zachęca do przebywania ani nie pełni roli przestrzeni integracyjnej mieszkańców, co znacząco obniża atrakcyjność centrum miasta.

Kolejnym przykładem niewykorzystanej przestrzeni, jest teren zieleni przy dworcu kolejowym, który mógłby pełnić funkcję parku miejskiego, pozostaje niezagospodarowany – brak jest alejek, oświetlenia i ławek. Obecny stan sprzyja występowaniu zjawisk niepożądanych

(spożywanie alkoholu, dewastacje) oraz pogłębia poczucie zagrożenia i zaniedbania wśród mieszkańców.

Otoczenie ośrodka zdrowia stanowi zaniedbaną, nieurządzoną przestrzeń zieleni, która mogłaby zostać przekształcona w skwer o funkcjach prozdrowotnych i rekreacyjnych. Obecnie teren nie sprzyja odpoczynkowi pacjentów ani integracji mieszkańców.

Podwórka śródmiejskich kamienic są w dużej mierze nieuporządkowane – pełnią funkcję prowizorycznych parkingów lub miejsc składowania opału, są zaniedbane i często zaśmiecone. Brak zieleni i małej architektury obniża komfort życia mieszkańców i nie sprzyja integracji sąsiedzkiej.

Rycina 21. Przykłady przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (park przy dworcu PKP w Mirsku, teren zieleni przy ośrodku zdrowia, Rynek w Mirsku)

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Mieszkańcy Grudzy wskazywali na ograniczoną i niedostosowaną do potrzeb mieszkańców infrastrukturę społeczną i rekreacyjną. Centralnym punktem aktywności jest świetlica wiejska oraz plac integracyjny, jednak ich wyposażenie nie odpowiada oczekiwaniom lokalnej społeczności. Obecna oferta zajęć w świetlicy ma charakter doraźny i nie jest w stanie zapewnić stałej animacji życia społecznego. Tereny rekreacyjne w Grudzy są niedostatecznie zagospodarowane.

Rycina 22. Plac integracyjny w Grudzy

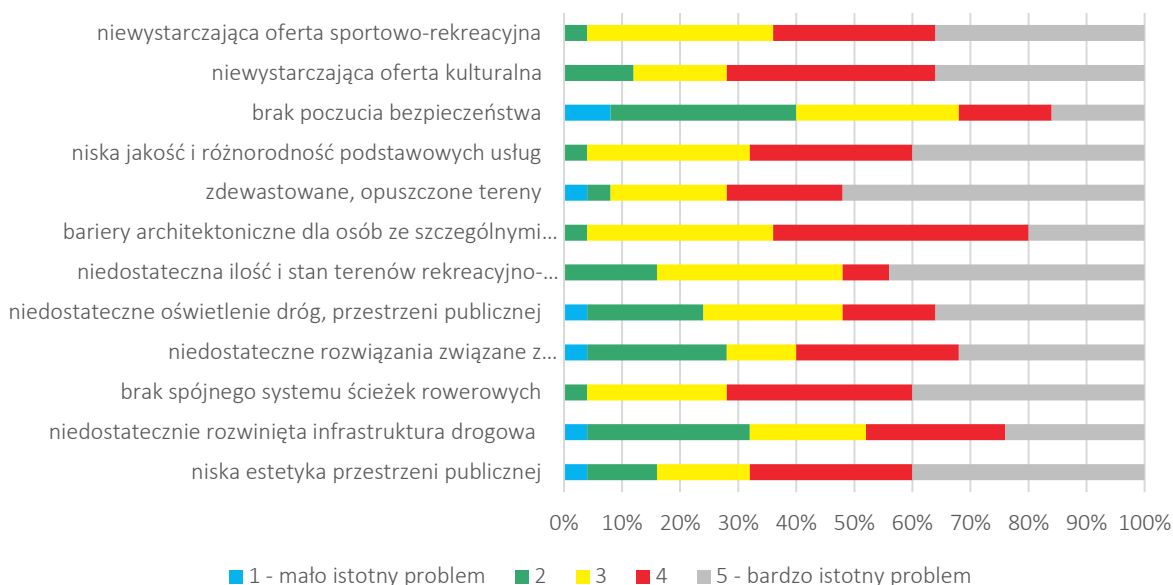
Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Istniejące boisko wymaga doposażenia. Brakuje trybun, oświetlenia oraz podstawowych elementów towarzyszących (ławki, altany, kosze), które zwiększyłyby jego funkcjonalność i bezpieczeństwo. W efekcie boisko nie pełni roli miejsca spotkań i rekreacji mieszkańców, a potencjał integracyjny przestrzeni sportowej pozostaje niewykorzystany. Niedobór atrakcyjnych przestrzeni publicznych w Grudzy wpływa negatywnie na poziom integracji mieszkańców i aktywność społeczną.

W trakcie ankietyzacji mieszkańcy poproszeni zostali o określenie wagi poszczególnych problemów związanych ze sferą przestrzenno-funkcjonalną w skali od 1 (mało istotny problem) do 5 (bardzo istotny problem). Respondenci za najważniejsze problemy uznali zdewastowane i opuszczone tereny, brak spójnego systemu ścieżek rowerowych, niską jakość i różnorodność podstawowych usług, niewystarczającą ofertę kulturalną oraz sportowo-rekreacyjną.

Szczegółową strukturę odpowiedzi prezentuje poniższa rycina.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Rycina 23 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

3.3.5. Sfera techniczna

Przeprowadzona analiza wskaźnikowa wykazała występowanie na obszarze rewitalizacji zjawisk kryzysowych w obrębie sfery technicznej, która wykazuje ścisłe powiązania ze sferą przestrzenno-funkcjonalną. Celem identyfikacji problemów występujących w sferze technicznej analizie poddano stan techniczny przestrzeni publicznych, efektywność energetyczną obiektów komunalnych oraz ich dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami. Szczegóły prezentuje poniższa tabela.

Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk

SFERA TECHNICZNA						
Zjawisko	Wskaźnik/miernik	Grudza	Mirsk Centrum	Orłowice	Średnia dla obszaru rewitalizacji	Średnia dla Gminy
STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ	Liczba obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców	0,00	0,55	0,00	0,44	0,23
EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA	Liczba obiektów komunalnych wymagających termomodernizacji (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej,	0,00	0,64	0,00	0,51	0,27

	oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców					
ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI	Liczba obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, itp.) na 100 mieszkańców	0,00	0,80	0,00	0,64	0,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk

Zniszczone i zaniedbane obiekty wpływają negatywnie na postrzeganie otoczenia, zakłócając ład przestrzenny oraz obniżając walory estetyczne danego miejsca. Obszary, w których występują budynki w złym stanie technicznym, tracą swoją atrakcyjność w oczach mieszkańców, co prowadzi do ich opuszczenia i dalszego pogarszania się ich stanu. Proces ten sprzyja naruszaniu norm społecznych i może zwiększać ryzyko występowania zachowań patologicznych.

Znaczenie jakości przestrzeni, w której świadczone są usługi publiczne – takie jak edukacja, ochrona zdrowia czy administracja lokalna – jest kluczowe dla poziomu satysfakcji mieszkańców z dostępu do tych usług. Stan infrastruktury oddziałuje bezpośrednio na nastroje społeczne, poczucie bezpieczeństwa i relacje międzyludzkie. Zdegradowana przestrzeń publiczna może wywoływać wrażenie obojętności instytucji publicznych, poczucie braku kontroli nad wspólnym otoczeniem oraz osłabienie więzi społecznych, co prowadzi do alienacji i obniżenia zaangażowania obywateli.

Odwrotnie, estetyczna, utrzymana w dobrym stanie i funkcjonalna przestrzeń publiczna sprzyja budowaniu kapitału społecznego, zwiększa aktywność mieszkańców w życiu wspólnoty i przyczynia się do poprawy ogólnego klimatu społecznego. Do przestrzeni tej zaliczają się także obiekty komunalne – zasób nieruchomości będących własnością gminy i wykorzystywanych do realizacji jej zadań własnych.

STAN TECHNICZNY PRZESTRZENI PUBLICZNEJ

Stan techniczny przestrzeni publicznej przeanalizowano na podstawie liczby obiektów komunalnych wymagających remontów z wyłączeniem urządzeń sieciowych (mieszkania komunalne, obiekty użyteczności publicznej, oczyszczalnie ścieków itp.) na 100 mieszkańców.

W Gminie Mirsk znajduje się 18 obiektów komunalnych wymagających remontów, z czego 10 zlokalizowanych jest na obszarze rewitalizacji. Najwyższe natężenie zjawiska odnotowano dla podobszaru Mirsk Centrum (0,55). Średnia dla obszaru rewitalizacji wynosiła 0,44 przy średniej dla Gminy 0,23.

EFEKTYWNOŚĆ ENERGETYCZNA

Niezadawalający stan techniczny budynków często przekłada się na obniżoną funkcjonalność, w tym przede wszystkim na niską efektywność energetyczną. Obiekty takie zazwyczaj nie

spełniają aktualnych norm dotyczących izolacyjności cieplnej, szczelności stolarki otworowej ani wydajności systemów grzewczych i wentylacyjnych. W efekcie rośnie zapotrzebowanie na energię potrzebną do ogrzania wnętrz, co skutkuje wyższymi kosztami eksploatacyjnymi dla właścicieli i użytkowników.

Zwiększone zużycie energii, szczególnie tej pochodzącej ze źródeł nieodnawialnych, przyczynia się do intensyfikacji emisji zanieczyszczeń powietrza, w tym gazów cieplarnianych. Budynki o niskiej efektywności energetycznej pogłębiają tym samym negatywne oddziaływanie na środowisko, utrudniając realizację celów polityki klimatycznej oraz zrównoważonego rozwoju.

Dodatkowo, użytkowanie takich obiektów wiąże się z istotnym obciążeniem finansowym, które może szczególnie dotyczyć gospodarstwa domowe o ograniczonych dochodach, prowadząc do tzw. ubóstwa energetycznego – sytuacji, w której mieszkańcy nie są w stanie zapewnić komfortu cieplnego bez nadmiernych wydatków, co odbija się negatywnie na ich zdrowiu i jakości życia.

Na koniec 2023 roku na terenie Gminy Mirsk zidentyfikowano 21 budynków komunalnych wymagających termomodernizacji, z czego 12 znajdowało się w granicach obszaru rewitalizacji. Wskaźnik ich koncentracji w przeliczeniu na 100 mieszkańców wynosił 0,27 dla całej gminy i 0,51 dla obszaru rewitalizacji. Natężeniem w zakresie tego negatywnego zjawiska charakteryzował się podobszar Mirsk Centrum, którego wynik wynosił 0,64.

ZAPEWNIENIE DOSTĘPNOŚCI

Brak dostosowania obiektów i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami może być jednym z przejawów ich postępującej degradacji technicznej. Obecność barier architektonicznych – takich jak schody bez podjazdów, brak wind, wąskie przejścia czy nieprzystosowane wejścia – istotnie ogranicza możliwość samodzielnego korzystania z przestrzeni przez osoby z niepełnosprawnościami, seniorów czy opiekunów z dziećmi. Tego typu utrudnienia nie tylko ograniczają udział tych grup w życiu społecznym, kulturalnym i zawodowym, ale także przyczyniają się do ich wykluczenia i marginalizacji.

Nieprzystosowanie przestrzeni do zróżnicowanych potrzeb użytkowników należy traktować jako przykład tzw. barier środowiskowych, które wpływają negatywnie na jakość życia i ograniczają poziom integracji społecznej. Problematyka dostępności architektonicznej powinna być zatem analizowana nie tylko w kontekście infrastrukturalnym, ale także społecznym – jako zagadnienie wymagające rozwiązań systemowych, realizowanych w ramach polityki przestrzennej i społecznej.

Analizując liczbę obiektów komunalnych niedostosowanych do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w przeliczeniu na 100 mieszkańców, zauważa się największe natężenie problemu w jednostce Mirsk Centrum (0,80). Dla całej gminy wskaźnik wynosił 0,31, przy czym dla całego obszaru rewitalizacji 0,64.

Warto podkreślić, że wyższe natężenie problemów technicznych w podobszarze Mirsk Centrum pozostaje w dużej mierze konsekwencją jego miejskiego charakteru. To właśnie w tej jednostce skoncentrowana jest największa liczba budynków komunalnych, obiektów

użyteczności publicznej oraz zabudowy wielorodzinnej, co naturalnie zwiększa prawdopodobieństwo występowania obiektów w złym stanie technicznym, wymagających remontów, termomodernizacji czy dostosowania do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami.

W jednostkach wiejskich takich jak Grudza czy Orłowice dominuje rozproszona zabudowa jednorodzinna, a zasób obiektów komunalnych jest znacznie mniejszy. W efekcie wskaźniki degradacji technicznej w tych obszarach przyjmują wartości zerowe, choć w praktyce nie oznacza to całkowitego braku problemów, lecz mniejszą ich skalę i rozproszenie.

Podczas warsztatów rewitalizacyjnych oraz wizji lokalnej mieszkańcy zwracali szczególnie uwagę na zły stan techniczny zabytków. Obiekty te, będące istotnym elementem lokalnej tożsamości i dziedzictwa kulturowego, odgrywają kluczową rolę w budowaniu wizerunku Gminy. Jednak ich utrzymanie wiąże się z wysokimi kosztami remontów i koniecznością dostosowania do wymagań konserwatora zabytków. Brak wystarczających środków finansowych na renowację powoduje dalszą degradację, a tym samym ogranicza możliwość ich wykorzystania na cele społeczne, kulturalne czy turystyczne.

Zabytki są ważnym elementem przestrzeni kulturowej, wpływającym na tożsamość lokalną i więź mieszkańców z miejscem życia. Pełnią funkcję materialnych świadectw historii i tradycji, wzbogacając jednocześnie estetykę i krajobraz obszaru. Ich liczba i stan techniczny wpływają na jakość otoczenia oraz potencjał społeczno-gospodarczy regionu. Niestety, wiele z nich jest w złym stanie z powodu wieku, braku użytkowania i ograniczeń finansowych właścicieli czy samorządów. Wysokie koszty remontów i wymagania konserwatorskie dodatkowo utrudniają ich renowację.

Dalsza degradacja zabytków może prowadzić do trwałej utraty lokalnych wartości kulturowych i zmniejszenia atrakcyjności obszaru, także inwestycyjnej. Obciąża to również budżety gmin, ograniczając środki na inne cele. Z perspektywy społecznej, zły stan zabytków osłabia kapitał społeczny, zmniejsza poczucie tożsamości mieszkańców i ich zaangażowanie w sprawy wspólnoty.

Przestrzeń publiczna jest często nieuporządkowana, nieestetyczna i niedostosowana do współczesnych potrzeb mieszkańców. Brakuje bezpiecznych i atrakcyjnych miejsc rekreacji. Zanedbane są otoczenia budynków o funkcji społecznej, a ciągi komunikacyjne są nieoświetlone lub zniszczone. Równocześnie infrastruktura często nie uwzględnia potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Taki stan rzeczy wpływa na niskie poczucie bezpieczeństwa, ograniczoną dostępność i niską jakość życia mieszkańców, co wskazuje na konieczność kompleksowych działań w zakresie remontów, nowych nasadzeń zieleni, tworzenia nowoczesnych przestrzeni publicznych oraz poprawy infrastruktury towarzyszącej.

Przykładami obiektów i przestrzeni w złym stanie technicznym są:

Dworzec kolejowy w Mirsku – pozostający w złym stanie technicznym i nieużytkowany, co sprawia, że nie tylko traci on swoje funkcje transportowe, ale także negatywnie wpływa na estetykę i odbiór przestrzeni publicznej. Dodatkowym problemem jest przyległy nieurządzony park, którego potencjał rekreacyjny pozostaje niewykorzystany. Zamiast pełnić funkcję

miejsca wypoczynku i integracji mieszkańców, teren zieleni bywa zajmowany przez osoby spożywające alkohol, co potęguje poczucie zaniedbania, obniża bezpieczeństwo i negatywnie wpływa na wizerunek tej części miasta.

Rycina 24. Dworzec PKP w Mirsku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Budynek po dawnym przedszkolu oraz świetlicy – zdegradowane technicznie, wymagające remontu i dostosowania do potrzeb użytkowników. Ich obecny stan uniemożliwia efektywne wykorzystanie na cele społeczne czy edukacyjne.

Rycina 25. Budynek po dawnym przedszkolu oraz świetlicy

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Kościół ewangelicki – obiekt w stanie krytycznym, wymagający pilnego zabezpieczenia przed dalszą degradacją. Jego obecny stan nie pozwala na użytkowanie ani adaptację, a potencjalne prace remontowe wiążą się z bardzo wysokimi kosztami. Dodatkowo obecny stan negatywnie wpływa na estetykę i reprezentacyjność przestrzeni miejskiej. Zaniedbany obiekt osłabia tożsamość miejsca i poczucie dumy mieszkańców. Po renowacji mógłby pełnić rolę sali koncertowo-wystawienniczej i stać się ważnym centrum życia kulturalnego gminy.

Rycina 26. Ruiny kościoła ewangelickiego

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Znaczącym problemem w obszarze rewitalizacji są kamienice zlokalizowane w centrum miasta, których stan techniczny w wielu przypadkach należy ocenić jako niezadowalający. Budynki te charakteryzują się dużym stopniem zużycia materiałowego, nieszczelną stolarką okienną, zawilgoceniem ścian, uszkodzeniami dachów oraz przestarzałymi instalacjami wewnętrznymi. Brak systematycznych remontów i wysokie koszty utrzymania powodują dalszą degradację tkanki mieszkaniowej. Degradacja kamienic oddziałuje nie tylko na warunki bytowe mieszkańców, ale również na estetykę i funkcjonalność przestrzeni publicznych. Zaniedbane elewacje, odspajające się tynki czy nieodnowione klatki schodowe pogarszają wizerunek centrum miasta i obniżają jego atrakcyjność jako miejsca zamieszkania, prowadząc do postępującego procesu depopulacji i wyludniania się śródmieścia. Problem ten ma również wymiar społeczny – złe warunki mieszkaniowe w kamienicach sprzyjają kumulacji problemów społecznych. Brak inwestycji w remonty prowadzi do pogłębiania się zjawiska ubóstwa energetycznego, gdyż nieocieplone budynki generują wysokie koszty ogrzewania. W konsekwencji następuje spadek jakości życia, a centrum miasta traci swój reprezentacyjny charakter, który mógłby być istotnym czynnikiem rozwoju turystycznego i gospodarczego.

Rycina 27. Kamienice i podwórka wokół Rynku

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Ponadto mieszkańcy kamienic nie posiadają odpowiednio zagospodarowanej przestrzeni zewnętrznej, w której mogliby wspólnie spędzać czas i integrować się w bezpiecznych i estetycznych warunkach. Teren wokół budynku wymaga uporządkowania oraz odpowiedniego zagospodarowania, ponieważ obecnie znajdujące się w otoczeniu obiekty nie zachęcają do wspólnego spędzania czasu oraz nie sprzyjają integracji społecznej mieszkańców.

Rycina 28. Dworzec PKP w Orłowicach

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Złym stanem technicznym charakteryzuje się również dawny dworzec kolejowy w Orłowicach. Kompleks ten, pomimo swojego potencjału, obecnie jest w dużej mierze niezagospodarowany. Budynki charakteryzują się złym stanem konstrukcji, nieszczelnymi dachami, zniszczonymi elewacjami oraz przestarzałymi i niesprawnymi instalacjami elektrycznymi, sanitarnymi i grzewczymi. Obiekty nie są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami ani do współczesnych wymogów bezpieczeństwa i funkcjonalności, co uniemożliwia ich efektywne wykorzystanie.

Również otoczenie kompleksu pozostaje zaniedbane, brak jest utwardzonych ścieżek komunikacyjnych, odpowiednich miejsc parkingowych oraz bezpiecznych przestrzeni do poruszania się pieszych. Teren nie posiada właściwego oświetlenia ani urządzonych zieleni, a przestrzeń wokół budynków nie sprzyja użytkowaniu ani podejmowaniu jakiejkolwiek aktywności społecznej.

Podczas wizji lokalnej zwrócono również uwagę na punkt widokowy w Grudzy. Istniejąca infrastruktura jest w złym stanie technicznym. Niewykorzystany potencjał miejsca ogranicza jego atrakcyjność turystyczną i rekreacyjną, co przekłada się na potencjał gospodarczy jednostki.

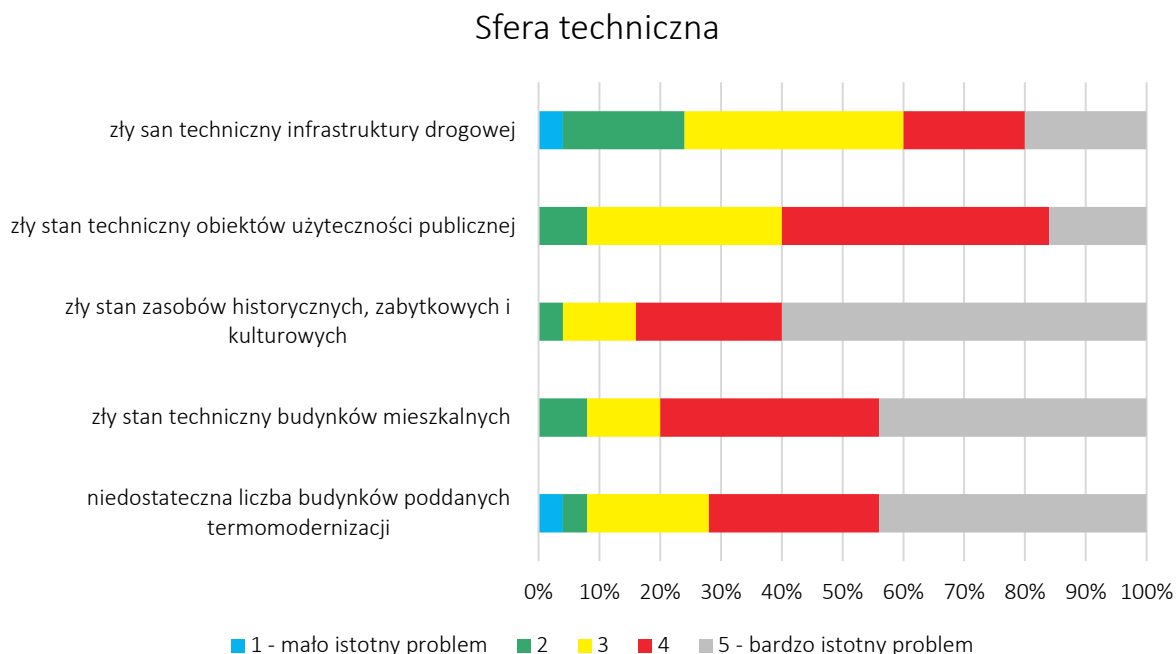
Rycina 29. Punkt widokowy w Grudzy

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

W ramach ankiety respondenci poproszeni zostali o określenie w skali od 1 (mało istotny problem) do 5 (bardzo istotny problem) wagi poszczególnych problemów sfery technicznej, jakie występują na obszarze rewitalizacji. Wyniki ankiety potwierdzają wysokie znaczenie problemów, na które szczególnie kładziono nacisk podczas warsztatów rewitalizacyjnych

i wizji lokalnej. Zdaniem respondentów za najważniejszy problem w omawianym zakresie uznać należy zły stan zasobów historycznych, zabytkowych i kulturowych, zły stan techniczny budynków mieszkalnych oraz niedostateczną liczbę budynków poddanych termomodernizacji.

Szczegółową strukturę odpowiedzi prezentuje poniższa rycina.

Rycina 30 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych

Źródło: opracowanie własne.

3.4. LOKALNE POTENCJAŁY OBSZARU

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji lokalne potencjały, czyli silne strony i możliwości danego obszaru, powinny zostać zawarte w szczegółowej diagnozie obszaru rewitalizacji. Potencjały te widoczne są w różnych analizowanych sferach: społecznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej, technicznej czy środowiskowej. Zidentyfikowane potencjały przyczyniają się do pobudzenia lokalnego rozwoju obszaru rewitalizacji, nie zawsze występując wyłącznie na jego obszarze.

W Gminie Mirsk istnieją różne instytucje publiczne i organizacje pozarządowe, które pracują wspólnie, aby wspierać rozwój społeczności lokalnej. Ich działania obejmują rozszerzanie dostępu do kultury, możliwości rozrywki, aktywnych form spędzania czasu, w tym uprawiania sportu oraz pomoc dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej. Te jednostki, które działają w obszarze rewitalizacji, mają duży potencjał do rozwiązywania problemów zidentyfikowanych na tym obszarze i przyczyniają się do poprawy jakości życia mieszkańców.

Urząd Miasta i Gminy Mirsk zlokalizowany jest w granicach podobszaru rewitalizacji Mirsk Centrum, przy placu Wolności 39 w Mirsku. Urząd stanowi istotny potencjał w zakresie rewitalizacji ze względu na swoją wielowymiarową funkcję w życiu lokalnej społeczności. Jest miejscem, w którym koncentrują się działania na rzecz mieszkańców – zarówno w zakresie administracyjnym, jak i rozwoju społeczno-gospodarczego. Pracownicy Urzędu, dzięki swojemu doświadczeniu i kompetencjom, służą pomocą i doradztwem, wspierając mieszkańców w załatwianiu spraw urzędowych. Instytucja ta odgrywa również kluczową rolę w planowaniu i realizacji inicjatyw poprawiających warunki życia w Gminie, m.in. poprzez koordynowanie programów rozwojowych oraz projektów społecznych i infrastrukturalnych. Urząd Miasta i Gminy Mirsk pełni także funkcję informacyjną – jego strona internetowa jest źródłem wiedzy zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających, dostarczając danych o atrakcjach turystycznych, możliwościach inwestycyjnych, przetargach czy wydarzeniach lokalnych. Dodatkowym atutem tego miejsca jest obecność punktu konsultacyjno-informacyjnego programu „Czyste Powietrze”, który wspiera mieszkańców w działaniach proekologicznych, oferując pomoc w ubieganiu się o dofinansowanie na modernizację budynków i wymianę źródeł ciepła. Dzięki temu Urząd Miasta i Gminy Mirsk nie tylko realizuje bieżące zadania administracyjne, ale też staje się aktywnym uczestnikiem przemian sprzyjających zrównoważonemu rozwojowi Gminy.

Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirsku – zlokalizowany jest pod adresem plac Wolności 40. MGOPS realizuje zarówno zadania własne, jak i powierzone gminie w zakresie szeroko pojętej pomocy społecznej. Jego głównym celem jest niesienie wsparcia osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej oraz pomoc w odzyskaniu samodzielności i godnych warunków życia.

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mirsku pełni funkcję centrum edukacyjnego i wychowawczego dla najmłodszych mieszkańców Gminy. Placówka ta jest miejscem nie tylko nauki, ale także licznych inicjatyw społecznych i kulturalnych, które angażują dzieci, rodziców i lokalną społeczność. Dzięki nowoczesnemu zapleczu oraz aktywnej współpracy

z organizacjami i stowarzyszeniami Zespół stanowi istotny potencjał w procesie integracji społecznej i podnoszenia jakości edukacji.

Klub Integracji Społecznej w Mirsku pełni funkcję lokalnego centrum kultury i aktywizacji. W jego ramach odbywają się zajęcia i próby sekcji oraz zespołów amatorskiego ruchu artystycznego, a także koncerty i spektakle teatralne z udziałem artystów profesjonalnych. Klub organizuje również cykliczne wystawy plastyczne i fotograficzne, zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz przedsięwzięcia edukacyjno-integracyjne. Jego działalność aktywizuje różne grupy wiekowe i sprzyja budowaniu więzi społecznych. Ważnym elementem oferty są także zespoły folklorystyczne, które nie tylko podtrzymują lokalne tradycje, ale też promują gminę na zewnątrz, wzmacniając jej tożsamość kulturową i wizerunek.

Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk działa na rzecz rozwoju czytelnictwa na terenie miasta i okolicznych wsi. Podtrzymaniu poziomowi czytelnictwa służy systematyczne uzupełnianie księgozbiorów. Biblioteka zajmuje się organizowaniem tematycznych i okolicznościowych akcji wydarzeń czytelniczych oraz spotkaniami z pisarzami. Biblioteka włącza się w ogólnopolskie kampanie czytelnicze.

Dużym potencjałem obszaru rewitalizacji, ale także całej Gminy Mirsk jest **aktywność licznych stowarzyszeń i organizacji pozarządowych** funkcjonujących na terenie całej gminy. Ich przedmiotowa działalność najczęściej koncentruje się na zagadnieniach z zakresu pomocy społecznej, aktywizacji seniorów, sportu, kultury i rekreacji. Głównymi zadaniami organizacji pozarządowych jest kształtowanie wśród mieszkańców świadomych postaw prospołecznych, promocja działań związanych z upowszechnianiem aktywności fizycznej i kulturalnej, działanie na rzecz lokalnej społeczności oraz dbanie i zachęcanie do poznawania zasobów dziedzictwa kulturowego. Zadania te realizowane są za pomocą spotkań edukacyjnych, akcji tematycznych, warsztatów zajęciowych, wyjazdów integracyjnych oraz innych organizowanych wydarzeń.

Wśród stowarzyszeń i organizacji pozarządowych działających na terenie Gminy, które są związane z podobszarami rewitalizacji stanowiąc potencjał do prowadzenia działań rewitalizacyjnych wyróżnić można m.in. wskazane w poniższej tabeli.

Tabela 10 Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji

Nazwa podmiotu	Zakres działalności
Koło Gospodyń Wiejskich Grudza	Celem działalności jest wspieranie rozwoju miejscowości, integracja społeczności, zachowanie i promocja tradycji, dbanie o interesy kobiet i ich rodzin oraz rozwój kompetencji społecznych i zawodowych członkiń.
Koło Gospodyń Wiejskich Orłowice-Krobice	
Koło Gospodyń Wiejskich 'Mirszczanki'	
OSP w Grudzy	1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie pożarom oraz współdziałanie w tym zakresie z instytucjami i stowarzyszeniami. 2. Branie udziału w akcjach ratowniczych przeprowadzanych w czasie pożarów, zagrożeń
OSP w Mirsku	

OSP Krobica – Orłowice	ekologicznych związanych z ochroną środowiska oraz innych klęsk i zdarzeń. 3. Informowanie ludności o istniejących zagrożeniach pożarowych i ekologicznych oraz sposobach ochrony przed nimi. 4. Rozwijanie wśród członków OSP kultury fizycznej i sportu oraz prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i rozrywkowej. 5. Uczestniczenie i reprezentowanie OSP w organach samorządowych i przedstawicielskich. 6. Wykonywanie innych zadań wynikających z przepisów o ochronie przeciwpożarowej oraz statutu.
Stowarzyszenie Razem Więcej	1. Podnoszenie poziomu zawodowego i kulturalnego społeczności wiejskiej. 2. Aktywizowanie mieszkańców do działań na rzecz rozwoju środowiska wiejskiego. 3. Działanie na rzecz rozwoju różnych form przedsiębiorczości na wsi. 4. Odbudowa lub remont obiektów użyteczności publicznej, obiektów kultu religijnego, obiektów i urządzeń zabytkowych, sportowych, atrakcji turystycznych. 5. Reprezentowanie zbiorowych interesów rodzin wiejskich wobec władz, organów samorządowych i innych instytucji oraz współpraca z tymi organizacjami. 6. Dbłość o stworzenie dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków rozwoju oraz zabezpieczenie ich praw w społeczeństwie i na rynku pracy. 7. Propagowanie metod i sposobów produkcji zdrowej żywności oraz zdrowego stylu życia. 8. Dbłość o ochronę przyrody i krajobrazu. 9. Realizowanie wszelkich innych, w granicach dozwolonych prawem, wniosków i postulatów członków stowarzyszenia. 10. Pozyskiwanie innych środków finansowania oraz opracowywanie i realizacja programów pomocowych oraz projektów współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej.
Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów Koło Nr 3 w Mirsku	1. Poprawa warunków socjalno - bytowych oraz uczestniczenie w życiu społecznym przez współdziałanie z organami władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz innymi organizacjami społecznymi i gospodarczymi. 2. Organizowanie życia kulturalnego i artystycznego emerytów, rencistów, inwalidów. 3. Reprezentowanie interesów emerytów, rencistów i inwalidów wobec organów władzy i administracji publicznej, samorządowej oraz popularyzowanie ich problemów wśród społeczeństwa.
Miejski Klub Sportowy „Włókniarz” Mirsk	Upowszechnianie kultury fizycznej i sportu poprzez propagowanie zdrowego stylu życia wśród dzieci i młodzieży w dyscyplinie piłki nożna, piłki ręczna i strzelectwo.

Stowarzyszenie Inicjatyw Lokalnych „Spokojna Góra”	1. Pomoc w zabezpieczaniu godziwych warunków bytowych, zdrowotnych i kulturalnych mieszkańcom Domu Pomocy Społecznej w Mirsku oraz innym osobom ze środowiska lokalnego, które z powodu podeszłego wieku, różnych schorzeń lub trwałego kalectwa wymagają opieki i pielęgnacji; 2. Prowadzenie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i ochrony zdrowia oraz wspieranie tych jednostek w realizacji zadań; 3. Wykonywanie zadań obejmujących udzielanie pomocy rodzinom i osobom będących w trudnej sytuacji życiowej zamieszkującym na obszarze działalności Stowarzyszenia; 4. Ochrona i promocja zdrowia oraz przeciwdziałanie patologiom społecznym; 5. Działania na rzecz osób niepełnosprawnych; 6. Promocja i organizacja wolontariatu; 7. Prowadzenie działalności szkoleniowej i wydawniczej; 8. Pomoc charytatywna; 9. Ochrona praw kobiet oraz działalność na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; 10. Ochrona praw osób niepełnosprawnych oraz działalność na rzecz równych praw osób niepełnosprawnych; 11. Działania na rzecz wyrównywania szans kobiet, mężczyzn i osób niepełnosprawnych;
Stowarzyszenie Przyjaciół Szkoły ŻAK, Mirsk	1. Wielokierunkowe inicjowanie, wspieranie i pomoc w różnego rodzaju przedsięwzięciach edukacyjno-kulturalnych i wychowawczych dzieci, a w szczególności: 2. Wspieranie wszechstronnego rozwoju uczniów, między innymi przez organizację zajęć pozalekcyjnych. 3. Zbieranie środków finansowych na wycieczki dla dzieci. 4. Promowanie edukacji sportowej i szerzenie kultury fizycznej. 5. Pomoc w remontach, wyposażenie szkoły podstawowej w Mirsku. 6. Wspieranie rodziców i opiekunów w ich funkcjach wychowawczych. 7. Zbieranie funduszy na stypendia.
Stowarzyszenie Mieszkańców Gminy Mirsk - ODNOWA	1. Dbanie o stan i rozwój gminy Mirsk oraz sąsiednich terenów, pielęgnowanie i propagowanie ochrony dziedzictwa kulturowego (w tym architektury, sztuki, obyczaju). 2. Ocalenie przed unicestwieniem środowiska naturalnego, podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców. 3. Działanie na rzecz swobodnego dostępu do informacji, niezbędnej dla rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. 4. Wspieranie społecznej aktywności obywateli w środowisku lokalnym, propagowanie idei

	patriotycznych i pielęgnowanie tradycji historycznych, w szczególności dla takich grup społecznych jak: osoby niepełnosprawne, seniorzy, bezrobotni, młodzież, dzieci oraz inne grupy społeczne wymagające wsparcia. 5. Propagowanie i wspieranie wszelkich inicjatyw mających na celu promocję postaw pro społecznych i pro obywatelskich oraz rozwijanie świadomości znaczenia regionu i stron rodzinnych (mała ojczyzna). 6. Uczestnictwo w życiu społecznym poprzez współdziałanie z instytucjami publicznymi, prywatnymi oraz organizacjami pozarządowymi. 7. Wspieranie oraz promowanie działań przedsiębiorczych stanowiących źródło dochodu ludności. 8. Umożliwienie udziału osób niezamożnych, niepełnosprawnych, seniorów, młodzieży i innych grup potrzebujących wsparcia w kulturze, rekreacji i turystyce oraz ich aktywizacja zawodowa, społeczna, ruchowa oraz biznesowa. 9. Wspieranie działań na rzecz podniesienia poziomu kształcenia i rozwoju kulturalnego mieszkańców. 10. Inicjowanie i popieranie działań mających na celu podnoszenie cywilizacyjnego i gospodarczego poziomu życia mieszkańców. 11. Inicjowanie i popieranie działań mających na celu rozwój infrastruktury sportowej, rekreacyjnej i turystycznej. 12. Wspieranie i pomoc innym organizacjom, instytucjom i osobom fizycznym w przedsięwzięciach oświatowo-kulturalnych.
Miejsko-Gminne Koło Pszczelarzy w Mirsku	1. Ochrona pszczoły miodnej. 2. Rozwijanie pszczelarstwa, reprezentowanie i ochrona interesów oraz ochrona godnego imienia pszczelarzy. 3. Ochrona środowiska. 4. Produkcja zdrowej żywności. 5. Dbanie o kwalifikacje pszczelarzy. 6. Walka z chorobami pszczół. 7. Zwiększanie plonów w rolnictwie, sadownictwie i leśnictwie.
Zrzeszenie Miejsko-Gminnego Koła Pszczelarzy w Mirsku	1. Ochrona ekonomiczna i społeczna interesów pszczelarzy. 2. Inicjowanie oraz udzielanie pomocy w unowocześnianiu gospodarstw pasiecznych. 3. Upowszechnianie wiedzy zawodowej w zakresie pszczelarstwa. 4. Oddziaływanie na kształtowanie etyki zawodowej i podnoszenie rangi pszczelarstwa. 5. Popularyzowanie roli i znaczenia pszczół
Stowarzyszenie Ju Jitsu KUBOTAN	1. Wspieranie rozwoju gminy Mirsk. 2. Wspieranie demokracji i budowa społeczeństwa obywatelskiego. 3. Prowadzenie działalności turystycznej i krajoobrazowej.

	4. Działalność na rzecz upowszechnienia aktywnego wypoczynku mieszkańców. 5. Szerzenie oświaty, organizacja kursów, szkoleń, aktywizacja ludności wiejskiej, wspieranie działań społeczno - zawodowych kobiet, propagowanie wiedzy dotyczącej wszystkich istotnych aspektów życia społecznego i gospodarczego, działalność oświatowa. 6. Upowszechnienia kultury fizycznej i sportu szczególnie wśród dzieci i młodzieży. 7. Działania mające na celu ochronę i promocję środowiska naturalnego, propagowanie akcji ekologicznych, ochronę zwierząt. 8. Inicjowanie i wspieranie działalności kulturalnej, organizacja imprez dla i z udziałem członków lokalnej społeczności.
Polski Związek Hodowców Gołębi Pocztowych Okręg Jelenia Góra Oddział Kwisa 0489 Sekcja Mirsk (organ pomocniczny działający na terenie Miasta i Gminy Mirsk)	1. Zrzeszanie hodowców gołębi pocztowych. 2. Dbanie o racjonalny rozwój hodowli gołębia pocztowego. 3. Poszerzanie wiedzy o życiu ptaków. 4. Organizacja lotów i wystaw w ramach sportu i rekreacji. 5. Prowadzenie działalności wychowawczej wśród członków związku i jego sympatyków.
Fundacja Piłki Ręcznej Mirsk	1. Promowanie, wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu. 2. Prowadzenie klubu sportowego. 3. Przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym. 4. Ochrona i promocja zdrowia. 5. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu wśród dzieci i młodzieży. 6. Działanie na rzecz pomocy osobom zagrożonym dyskryminacją społeczną. 7. Działalność na rzecz nauki, szkolnictwa, edukacji, oświaty i wychowania. 8. Promowanie, wspieranie i organizacja turystyki i rekreacji. 9. Wspieranie integracji społecznej oraz współpracy między społecznościami. 10. Podtrzymywanie i upowszechnianie tradycji narodowej, pielęgnowanie polskości oraz rozwój świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej. 11. Promocja i organizacja wolontariatu
Klub Strzelecki SOKÓŁ Mirsk	Popularyzacja, rozwój i stałe podnoszenie poziomu sportu strzeleckiego jako dyscypliny sportu o charakterze wyczynowo - rekreacyjnym, a także realizacja w zakresie strzelectwa celów i zadań kultury fizycznej oraz kolekcjonowania broni strzeleckiej.

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta i Gminy Mirsk

Ponadto w granicach obszaru rewitalizacji istnieją przestrzenie i obiekty, które potencjalnie mogą sprzyjać integracji mieszkańców, wzmocnieniu lokalnych więzi społecznych, a także aktywności mieszkańców w różnych grupach wiekowych, jednak obecnie nie są w pełni wykorzystywane, niezbędne jest przeprowadzanie modernizacji lub lepsze zagospodarowania.

Szczególne znaczenie dla procesu rewitalizacji mają place integracyjne w Grudzy i Krobicy, które już obecnie stanowią lokalne centra spotkań, wydarzeń i inicjatyw społecznych. To w tych miejscach odbywają się uroczystości, festyny i działania animacyjne sprzyjające budowaniu więzi sąsiedzkich i integracji międzypokoleniowej. Po przeprowadzeniu odpowiednich prac modernizacyjnych i doposażeniu w infrastrukturę towarzyszącą, mogą one jeszcze silniej pełnić funkcję przestrzeni aktywizujących społeczność lokalną.

Uzupełnieniem tej infrastruktury są świetlice wiejskie, w tym m.in. świetlica w Grudzy, które – choć wymagają doposażenia i bieżących remontów – mają potencjał, aby stać się ważnymi miejscami aktywności lokalnych stowarzyszeń i grup nieformalnych. Dzięki odświeżeniu i lepszemu wykorzystaniu mogłyby one skuteczniej integrować różne grupy mieszkańców, umożliwiając organizację zajęć edukacyjnych, warsztatów, zebrań sołeckich czy wydarzeń kulturalnych.

Ważnym potencjałem są również obiekty sportowe, które łączą funkcję rekreacyjną i integracyjną. Boisko w Grudzy, tereny sportowe przy Szkole Podstawowej przy ul. Wodnej w Mirsku oraz stadion miejski w Mirsku to miejsca, które – przy odpowiedniej modernizacji i rozbudowie zaplecza – mogą stać się kluczowymi przestrzeniami dla wydarzeń środowiskowych, rozgrywek sportowych czy imprez rodzinnych. Ich pełniejsze wykorzystanie pozwoli na skuteczniejsze promowanie aktywności fizycznej, zdrowego stylu życia i integracji mieszkańców.

Na obszarze rewitalizacji występują także obiekty zabytkowe o dużym potencjale adaptacyjnym. Pozostałości kościoła ewangelickiego w Mirsku, mimo obecnego złego stanu technicznego, mogą – po zabezpieczeniu i odpowiednim zagospodarowaniu – zostać przekształcone w wyjątkową przestrzeń pamięci i kultury. Tego typu obiekt, ze względu na swój charakter i historię, posiada unikalne możliwości aktywizacji społecznej i turystycznej, a także może pełnić rolę symbolicznego miejsca integrującego lokalną wspólnotę wokół dziedzictwa i tożsamości Gminy.

Potencjałem są również walory krajobrazowe (położenie na Podgórzu Izerskim), które odpowiednio wykorzystane mogą wzmocnić rozwój turystyczny, a przy tym wspierać rozwój gospodarczy Gminy. Przykładem tego jest punkt widokowy w Grudzy, który dzięki swojemu położeniu umożliwia mieszkańcom i odwiedzającym kontakt z walorami Gminy. Stanowi on nie tylko atrakcję turystyczną, ale również potencjalne miejsce działań edukacyjnych i promocyjnych, związanych z budowaniem marki Mirska jako gminy atrakcyjnej przyrodniczo. Ujednolicenie systemu identyfikacji wizualnej, w tym tablic, symboli i elementów małej architektury, pozwoliłoby na poprawę ładu przestrzennego, zwiększenie czytelności przestrzeni i wzmocnienie tożsamości lokalnej. Jednocześnie włączenie elementów promujących dziedzictwo kulturowe np. przydrożnych kapliczek, krzyży i zabytkowych detali może stać się narzędziem edukacji kulturowej oraz promocji gminy jako obszaru o wysokich walorach krajobrazowych i turystycznych.

Istotne znaczenie dla rozwoju społecznej aktywności mogą mieć również dworce PKP: w Mirsku i Orłowicach to przestrzenie, które – po przeprowadzeniu prac modernizacyjnych – mogą pełnić funkcje kulturalne i integracyjne. Rewitalizacja dworców mogłaby przyczynić się

do stworzenia nowych przestrzeni spotkań, a jednocześnie zwiększyć dostępność komunikacyjną Gminy.

Na obszarze rewitalizacji znajdują się również **budynek po świetlicy w Mirsku** oraz **budynek po przedszkolu w Mirsku**, które po przeprowadzeniu prac remontowych oraz adaptacyjnych mogą zostać przekształcone w nowoczesne centra aktywności lokalnej lub punkty usług społecznych. Ich ponowne wykorzystanie nie tylko pozwoli zachować istniejące zasoby infrastrukturalne, ale również stworzy przestrzeń do integracji mieszkańców i realizacji inicjatyw społecznych.

Ważnym elementem potencjału są także **nieurządzone tereny zieleni**, w tym park w pobliżu dworca PKP w Mirsku i skwer przy ośrodku zdrowia, które obecnie nie pełnią w pełni funkcji rekreacyjnych. Po odpowiednim zagospodarowaniu mogą one stać się atrakcyjnymi miejscami odpoczynku, rekreacji i spotkań międzypokoleniowych. Przekształcenie tych terenów w urządzone zieleńce i strefy aktywności plenerowej znacząco podniesie estetykę przestrzeni publicznej i wpłynie pozytywnie na jakość życia mieszkańców.

Wszystkie te przestrzenie i obiekty, dzięki swojemu usytuowaniu i roli w codziennym życiu mieszkańców, stanowią potencjał do prowadzenia działań integracyjnych, edukacyjnych i kulturalnych, a ich pełniejsze wykorzystanie przyczyni się do wzmocnienia więzi społecznych na obszarze gminy.

3.5. SKALA I CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

Prace przeprowadzone na poszczególnych etapach opracowywania dokumentu takie jak delimitacja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz przeprowadzona analiza wskaźnikowa, warsztaty rewitalizacyjne, wizja lokalna, konsultacje społeczne wraz z badaniem ankietowym, a także pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji potwierdziły koncentrację negatywnych zjawisk społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-funkcjonalnych oraz technicznych w granicach obszaru rewitalizacji, które znacząco hamują rozwój wszystkich podobszarów rewitalizacji, jak i całej Gminy. Zatem potwierdziła się zasadność wyznaczenia obszaru rewitalizacji w jednostce: Grudza, Mirsk Centrum, Orłowice.

Na wyznaczonym obszarze rewitalizacji zidentyfikowano w szczególności: niewystarczającą ofertę integracyjną i kulturalną dla mieszkańców, słabą kondycję infrastruktury sportowej i rekreacyjnej, brak dostępnych i atrakcyjnych przestrzeni publicznych, niski poziom dostosowania obiektów do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami oraz problemy społeczne związane z wykluczeniem, niską aktywnością lokalną, bezrobociem, ubóstwem, odpływem młodych mieszkańców, samotnością osób starszych. Dostrzeżono również problemy związane z niską aktywnością gospodarczą, pogarszającym się stanem środowiska, niską efektywnością energetyczną budynków, problemy w transporcie publicznym, wysokim stopniem degradacji budynków komunalnych i zabytkowych (kościół ewangelicki, dworzec kolejowy, kamienice w centrum).

Warto zwrócić uwagę na to, że problemy, które zaobserwowano, nie są przypadkowe, ale stanowią ciąg powiązanych ze sobą wydarzeń. Na przykład brak integracji mieszkańców oraz ograniczone zaangażowanie społeczności w życie publiczne często mają swoje źródło w innych istotnych problemach, takich jak brak dostępnych miejsc do spędzania czasu wolnego czy niedostateczna liczba zajęć pozalekcyjnych. Z kolei niski poziom świadomości ekologicznej wśród mieszkańców może być powiązany z zaśmiecaniem przestrzeni publicznych i powstawaniem dzikich wysypisk śmieci. Ponadto, niewłaściwe dostosowanie budynków i przestrzeni publicznych do potrzeb osób ze specjalnymi potrzebami lub zaniedbania w utrzymaniu infrastruktury prowadzą do obniżenia jakości otoczenia jako całości. Rozumienie tych związków pomaga lepiej diagnozować i rozwiązywać trudności, z którymi borykają się mieszkańcy obszaru rewitalizacji Gminy Mirsk.

Na podstawie przeprowadzonych analiz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określono następująco:

1. Z uwagi na zidentyfikowane problemy w zakresie braku przestrzeni integracyjnych i rekreacyjnych, a także niskiego poziomu zaangażowania społecznego i ograniczonych możliwości wspólnego spędzania czasu, istnieje potrzeba tworzenia nowych, atrakcyjnych i bezpiecznych miejsc spotkań. Odpowiednio urządzone przestrzenie sprzyjają budowaniu więzi sąsiedzkich, organizacji wydarzeń lokalnych oraz kształtowaniu poczucia wspólnoty. Te przestrzenie pełnią funkcję miejsc, gdzie ludzie mogą spotykać się, wymieniać poglądy, informacje i doświadczenia oraz wspólnie dbać o miejsce, w którym żyją. Dzięki temu można przeciwdziałać obojętności wobec

wspólnego dobra i przekonać ludzi, że dobro społeczne zależy od każdego z osobna, a razem można osiągnąć znacznie więcej.

2. W kontekście tworzenia nowych przestrzeni dla mieszkańców oraz promowania integracji społecznej, ważne jest dostosowanie oferty zajęć spędzania czasu wolnego do indywidualnych potrzeb mieszkańców, uwzględniając również osoby o specjalnych potrzebach. Obecnie coraz częściej obserwuje się, że mieszkańcy mają dostęp do ograniczonej i niewystarczająco zróżnicowanej oferty zajęć. Dlatego konieczne jest podejmowanie działań, które zachęcą ludzi do aktywnego uczestnictwa w życiu lokalnej społeczności. W tym celu należy wykorzystać potencjał Klubu Integracji Społecznej oraz stowarzyszeń i fundacji działających na obszarze rewitalizacji.
3. W Gminie infrastruktura publiczna w dużej mierze pozostaje niedostosowana dla osób ze szczególnymi potrzebami, dlatego konieczne jest sukcesywne eliminowanie barier architektonicznych, instalacja wind, podjazdów i dostosowanych toalet, a także wprowadzanie rozwiązań wspierających osoby z niepełnosprawnościami, seniorów i opiekunów z dziećmi.
4. W Gminie występują ograniczenia w zakresie dostępności komunikacyjnej oraz jakości infrastruktury obsługującej pasażerów, co utrudnia codzienne funkcjonowanie mieszkańców i ogranicza atrakcyjność przestrzeni publicznych. Brak nowoczesnych, dostosowanych do potrzeb mieszkańców i turystów miejsc obsługi podróży (takich jak poczekalnie, punkty informacji czy toalety publiczne) powoduje, że korzystanie z transportu zbiorowego jest mało komfortowe, zwłaszcza dla osób starszych, rodzin z dziećmi i osób z niepełnosprawnościami.
5. Kluczowym wyzwaniem jest zły stan techniczny zabytków oraz budynków publicznych. Przykładem są ruiny dawnego kościoła ewangelickiego czy dworzec kolejowy w Mirsku oraz Orłowicach. Brak środków finansowych na ich remonty oraz wymagania konserwatorskie powodują dalszą degradację, a tym samym osłabienie lokalnej tożsamości i atrakcyjności przestrzeni miejskiej. Potrzebne jest nadanie tym obiektom nowych funkcji społeczno-kulturalnych, tak aby mogły służyć mieszkańcom i przyczyniać się do rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Mirsk. Aby poradzić sobie z tym wyzwaniem, sugeruje się przeprowadzenie prac remontowych i modernizacyjnych, które przywrócą tym obiektom ich pierwotny stan. Jednocześnie warto zastosować podejście projektowe, które uwzględni potrzeby różnych grup społecznych, aby zniwelować ryzyko wykluczenia społecznego. Działania te pomogą przywrócić życie i funkcjonalność tym przestrzeniom, co przyczyni się do poprawy jakości życia mieszkańców.
6. Degradacja infrastruktury sportowej stanowi istotny problem. Stadion w Mirsku wymaga modernizacji, boiska przy szkole nie odpowiadają standardom, a obiekty sportowe w Grudzy i Orłowicach są niedostatecznie wyposażone. Niezbędne jest stworzenie nowoczesnej bazy sportowo-rekreacyjnej, umożliwiającej aktywność fizyczną wszystkim grupom wiekowym, organizację turniejów i wydarzeń integracyjnych.
7. Problemami zdiagnozowanymi na obszarze rewitalizacji były także: odpływ ludzi młodych, bezrobocie, niska aktywność gospodarcza. Ograniczona liczba miejsc pracy, niewielka różnorodność działalności gospodarczej i słaba atrakcyjność inwestycyjna gminy powodują, że mieszkańcy, zwłaszcza młodzi, poszukują możliwości rozwoju zawodowego poza jej granicami. Sytuacja ta przyczynia się do osłabienia lokalnego rynku pracy i spowolnienia rozwoju społeczno-gospodarczego. Wykorzystanie potencjału turystycznego gminy, opartego na walorach przyrodniczych,

krajobrazowych i kulturowych, mogłoby stać się istotnym czynnikiem aktywizacji gospodarczej – tworząc nowe miejsca pracy w usługach, gastronomii, rzemiośle czy drobnej przedsiębiorczości. Aby przeciwdziałać negatywnym trendom, niezbędne jest wspieranie lokalnych inicjatyw gospodarczych, rozwój przedsiębiorczości, programów szkoleniowych i doradczych, a także działania ukierunkowane na promocję gminy jako atrakcyjnego miejsca do życia, pracy i wypoczynku.

8. W zakresie środowiskowym należy zwiększyć liczbę imprez i wydarzeń kulturalnych nawiązujących do ekologii dedykowanych dla najmłodszych uczniów, zaszczepiając w nich tym samym chęć zmian nawyków w przyszłości. Działania te przyczynią się do zwiększenia poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców, ponieważ dzieci będą nieść również przykład dla pozostałych członków rodziny i utrzymywać te nawyki u pozostałych pokoleń.
9. Aby kształtować przestrzeń zgodnie z zasadami ekologii należy także wdrażać rozwiązania OZE. Proponuje się wykorzystywać odnawialne źródła energii przy termomodernizacji budynków, zwłaszcza w przypadku budynków użyteczności publicznej. Do poprawy sytuacji złej jakości powietrza związanej z tzw. niską emisją zaleca się wymianę źródeł ciepła i poprawę efektywności energetycznej z zastosowaniem technologii grzewczych wykorzystujących OZE. Wykorzystanie energii ze źródeł odnawialnych przyczyni się do ograniczenia zużycia energii ze źródeł kopalnych oraz zmniejszenia emisji zanieczyszczeń.
10. Z uwagi na lokalizację obszaru rewitalizacji w granicach obszarów szczególnego zagrożenia powodzią, podczas planowania i realizacji działań rewitalizacyjnych, należy każdorazowo uwzględniać wymagania i przepisy prawne dotyczące gospodarowania na tego typu obszarach.

4. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Na podstawie diagnozy szczegółowej obszaru rewitalizacji, a także biorąc pod uwagę lokalne potencjały obszaru oraz skalę i charakter potrzeb rewitalizacyjnych zdefiniowano wizję stanu obszaru po przeprowadzeniu rewitalizacji. Stanowi ona wyraz aspiracji władz samorządowych, mieszkańców oraz pozostałych interesariuszy procesu rewitalizacji. Określa ona opis docelowego stanu obszaru po przeprowadzeniu zaplanowanych w niniejszym dokumencie działań rewitalizacyjnych.

Wizja stanowi wizualizację celu głównego, nadrzędnego względem celów rewitalizacji wskazanych w dokumencie, jednocześnie zawiera w sobie odniesienie do wszystkich sfer funkcjonowania obszaru, na których planowana jest rewitalizacja. Jest również pewnego rodzaju odpowiedzią na pytanie o powód i zasadność prowadzenia procesu rewitalizacji w danej jednostce.

Istotną rolą wizji jest także zjednoczenie interesariuszy rewitalizacji wokół pewnej idei. Zarówno mieszkańcy obszaru rewitalizacji, jak i funkcjonujące tam stowarzyszenia, przedsiębiorstwa, jednostki administracyjne powinni utożsamiać się z określoną wizją. Wypracowana wizja powinna łączyć różne środowiska, które wspólnie będą pracowały nad jej urzeczywistnieniem.

Przyjmując powyższe założenie, wizja obszaru rewitalizacji w perspektywie do roku 2035 brzmi:

W 2035 roku Gmina Mirsk jest miejscem, w którym udało się połączyć odnowione dziedzictwo kulturowe z nowoczesnymi funkcjami społecznymi i rekreacyjnymi. Przestrzenie zdegradowane odzyskały swoje znaczenie i zostały przekształcone w atrakcyjne centra aktywności lokalnej.

Mirsk Centrum pełni rolę reprezentacyjnego serca gminy – odnowione kamienice, rynek z zielenią i małą architekturą oraz uporządkowane podwórka tworzą spójną i przyjazną przestrzeń. Dawny kościół ewangelicki i dworzec kolejowy zyskały nowe życie jako obiekty kultury, integracji i obsługi mieszkańców oraz turystów. Rozwój usług, drobnej przedsiębiorczości i turystyki w oparciu o lokalne zasoby przyczynił się do ożywienia gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy. W sołectwach Grudza i Orłowice powstały place integracyjne, świetlice i boiska, które stały się naturalnymi miejscami spotkań i wspólnych inicjatyw. Stadion gminny i baza sportowa przy szkołach zostały unowocześnione, co pozwala na rozwój sportu i rekreacji w każdym wieku. Budynki użyteczności publicznej są w pełni dostępne dla osób ze szczególnymi potrzebami, a dzięki termomodernizacji i wykorzystaniu odnawialnych źródeł energii gmina osiągnęła wyższy standard efektywności energetycznej i przyczyniła się do poprawy jakości powietrza.

W 2035 roku Mirsk jest wspólnotą aktywną i zintegrowaną, w której mieszkańcy mogą korzystać z nowoczesnej infrastruktury, angażować się w życie kulturalne i społeczne oraz rozwijać swoje pasje w bezpiecznym, estetycznym i zrównoważonym otoczeniu. Gmina łączy ochronę dziedzictwa i tradycji z nowoczesnością i otwartością na potrzeby mieszkańców, dzięki synergii inwestycji infrastrukturalnych, działań społecznych i gospodarczych.

5. CELE REWITALIZACJI I ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ

Zdefiniowana wizja obszaru rewitalizacji w 2035 roku będzie możliwa do osiągnięcia poprzez realizację celów rewitalizacji i odpowiadających im kierunków działań. Część programowa dokumentu została opracowana na bazie przeprowadzonej diagnozy, a także podczas warsztatów rewitalizacyjnych i wizji lokalnej umożliwiających zaangażowanie zróżnicowanych grup interesariuszy na etapie planowania procesu rewitalizacji.

Wskazane cele i kierunki działań stanowią odpowiedź na zidentyfikowane potrzeby, służące ograniczeniu bądź wyeliminowaniu negatywnych zjawisk w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej). Tym samym zapewnione zostało komplementarne podejście do rewitalizacji.

Cele i kierunki rewitalizacji będą osiągane poprzez realizację konkretnych projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych, wskazanych w rozdziale 6. Poniżej przedstawiono strukturę programowej części procesu rewitalizacji.

Rycina 31 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Dla obszaru rewitalizacji wyznaczono 17 kierunków działań, których realizacja pozwoli na osiągnięcie 3 założonych celów rewitalizacji.

Tabela 11 Cele i kierunki rewitalizacji

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców	
Kierunek 1.1.	Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.
Kierunek 1.2.	Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne
Kierunek 1.3.	Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży
Kierunek 1.4.	Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym
Kierunek 1.5.	Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego
Kierunek 1.6.	Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej
CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo	
Kierunek 2.1.	Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.
Kierunek 2.2.	Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych
Kierunek 2.4.	Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
Kierunek 2.5.	Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.
Kierunek 2.6.	Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.
CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska	
Kierunek 3.1.	Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
Kierunek 3.2.	Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury
Kierunek 3.3.	Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych
Kierunek 3.4.	Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.
Kierunek 3.5.	Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.

Źródło: opracowanie własne.

6. OPIS PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne są zaplanowanymi, długofalowymi działaniami, zmierzającymi do poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji. Istotnym ich aspektem jest przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu, wzrost poczucia przynależności lokalnej oraz rozwiązywanie innych problemów sfery społecznej.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne w Gminie Mirsk zostały zaplanowane w taki sposób, aby ich realizacja zmierzała do poprawy sytuacji na obszarze rewitalizacji, w szczególności w sferze społecznej, a nie wyłącznie do poprawy estetyki przestrzeni czy modernizacji zdegradowanych obiektów. Zaplanowano katalog działań, na który składa się: 9 podstawowych projektów zintegrowanych oraz 3 przedsięwzięcia uzupełniające. Projekty podstawowe to te, które w zasadniczy sposób przyczynią się do odwrócenia negatywnych trendów na obszarze, natomiast projekty uzupełniające mają charakter głównie infrastrukturalny, jednak ich realizacja przyczyni się do bezpośredniej poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji i nie tylko.

Projekty zintegrowane to grupy powiązanych ze sobą tematycznie działań, zarówno infrastrukturalnych, jak i nieinfrastrukturalnych, które służą realizacji wspólnego celu. Tworzą one mikroprogramy, w ramach których modernizacja kubatury i przestrzeni stworzy warunki do zapobiegania zanikowi niektórych funkcji (np. funkcji rekreacyjno-wypoczynkowej), umożliwi wprowadzenie nowych funkcji społecznych, sprzyjać będzie budowaniu więzi społecznych i przywróceniu równowagi życia społecznego. Projekty zintegrowane realizowane będą przez Gminę Mirsk we współpracy z interesariuszami rewitalizacji. Na tym etapie zakres projektów, a także katalog potencjalnych partnerów zostały zdefiniowane w sposób generalny. Po zakończeniu procesu konsultacji społecznych projektu Gminnego Programu Rewitalizacji i uwzględnieniu ewentualnych uwag, planuje się niezwłoczne przystąpienie do realizacji fazy przygotowawczej projektów zintegrowanych. W szczególności planowane są spotkania z potencjalnymi partnerami projektów, w celu zapewnienia ich udziału w planowaniu, a docelowo w realizacji projektów zintegrowanych. Wówczas zostaną doprecyzowane założenia projektów w taki sposób, żeby były one realizowane dla mieszkańców i z mieszkańcami (przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi, lokalnymi liderami, beneficjentami końcowymi procesu rewitalizacji).

6.1. LISTA PLANOWANYCH PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 1

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 1
Nowe życie dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Lokalni przedsiębiorcy i właściciele kawiarni/restauracji w centrum Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk Klub Integracji Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mirsk Centrum – kpt. Betleja
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• postępująca degradacja zabytku – ruiny dawnego Kościoła Ewangelickiego w centrum Mirska znajdują się w złym stanie technicznym. Od wielu lat nie podjęto odbudowy i obiekt nieużytkowany, co prowadzi do jego dalszej dewastacji i ryzyka utraty wartości historycznych i architektonicznych; • brak funkcji społeczno-kulturalnych i edukacyjnych – miasto pozbawione jest przestrzeni służącej organizacji koncertów, wystaw, spektakli, konferencji i spotkań mieszkańców. Brak takiego miejsca ogranicza ofertę kulturalną gminy i zmniejsza atrakcyjność Mirska w oczach mieszkańców, turystów i potencjalnych inwestorów; • niewystarczająca liczba przestrzeni integracyjnych – mieszkańcy, w tym seniorzy, młodzież i rodziny, nie dysponują wystarczającą liczbą miejsc sprzyjających spotkaniom, integracji i aktywności społecznej. W efekcie pogłębia się poczucie izolacji i niska aktywność obywatelska; • niski poziom wykorzystania dziedzictwa kulturowego i turystycznego – mimo iż dawny kościół posiada znaczną wartość historyczną i architektoniczną, obecnie nie pełni żadnej funkcji w przestrzeni publicznej. Brak adaptacji obiektu na cele społeczne i turystyczne powoduje utratę potencjału do wzmacniania lokalnej tożsamości i rozwoju gospodarczego; • ograniczone możliwości rozwoju oferty turystycznej – Mirsk, mimo atrakcyjnego położenia i zabytkowej zabudowy, nie posiada wyróżniającej się atrakcji turystycznej w ścisłym centrum. Niewykorzystana wieża kościoła mogłaby stać się magnesem dla odwiedzających, a jej brak to utracona szansa rozwoju tej dziedziny gospodarki; • niedostosowanie przestrzeni na terenie Gminy Mirsk do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – brak udogodnień architektonicznych i infrastrukturalnych powoduje, że obiekt, nawet jeśli byłby okazjonalnie użytkowany, nie byłby dostępny dla wszystkich mieszkańców, w tym dla osób starszych, z niepełnosprawnościami ruchowymi czy sensorycznymi..
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa odnowa dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku i nadanie mu nowych, trwałych funkcji społeczno-kulturalnych oraz

turystycznych, które pozwolą ożywić centrum miasta i wzmocnić jego rolę jako miejsca integracji mieszkańców. Realizacja projektu przyczyni się do zachowania cennego dziedzictwa architektonicznego, a jednocześnie umożliwi jego twórcze wykorzystanie jako przestrzeni spotkań, koncertów, wystaw, warsztatów i wydarzeń międzypokoleniowych. Adaptacja obiektu na wielofunkcyjną salę koncertowo-wystawienniczą wraz z udostępnieniem wieży widokowej stworzy nową atrakcję turystyczną o znaczeniu lokalnym i regionalnym, podnosząc prestiż Mirska oraz sprzyjając rozwojowi usług i przedsiębiorczości w jego centrum. Ważnym elementem przedsięwzięcia jest zapewnienie pełnej dostępności obiektu osobom ze szczególnymi potrzebami, co pozwoli na korzystanie z nowej infrastruktury wszystkim grupom społecznym – od dzieci i młodzieży, przez seniorów, po osoby z niepełnosprawnościami. Dzięki temu dawny kościół, z zaniedbanego i zdegradowanego budynku, przekształci się w nowoczesne centrum aktywności społecznej i kulturalnej, stanowiące symbol odnowy i dumy lokalnej społeczności.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem przedsięwzięcia jest kompleksowe przekształcenie dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku w nowoczesne i wielofunkcyjne centrum życia społeczno-kulturalnego, obejmujące zarówno niezbędne prace budowlano-konserwatorskie, jak i działania miękkie skierowane do lokalnej społeczności. Projekt zakłada realizację zadań w czterech modułach, wzajemnie się uzupełniających. W efekcie realizacji przedsięwzięcia dawny kościół zostanie zaadaptowany na wielofunkcyjną halę wystawienniczo-koncertową z ogólnodostępną wieżą widokową.

Moduł I: Fundamenty przyszłości – renowacja i zabezpieczenie zabytku

Pierwszym etapem przedsięwzięcia będzie przeprowadzenie kompleksowych prac remontowo-budowlanych, które umożliwią zabezpieczenie konstrukcji i przywrócenie właściwego stanu technicznego obiektu. Zakres przewidzianych prac obejmuje w szczególności:

- wzmocnienie i zabezpieczenie konstrukcji budynku,
- remont i odnowienie wieży,
- projekt i wykonanie nowego dachu wraz z obróbkami,
- remont elewacji i stolarki,
- modernizacja instalacji oraz poprawa efektywności energetycznej.

Moduł II: Perspektywa z wieży – punkt widokowy i współpraca z lokalnym biznesem

Drugim etapem będzie adaptacja wieży kościoła na ogólnodostępny punkt widokowy, który stanie się nową atrakcją turystyczną w centrum Mirska. Realizacja tego modułu ma na celu nie tylko wykorzystanie walorów architektonicznych i krajobrazowych obiektu, lecz także stworzenie impulsu do rozwoju oferty turystycznej i gospodarczej. W tym zakresie przewiduje się:

- adaptację wieży kościoła na punkt widokowy,
- montaż elementów zapewniających bezpieczeństwo (balustrady, oświetlenie, monitoring),
- wypracowanie modelu współpracy z sąsiednimi kawiarniami i restauracjami (obsługa turystów, sprzedaż biletów, organizacja cateringu podczas wydarzeń).

Moduł III: Serce kultury – sala wystawienniczo-koncertowa

Najważniejszym komponentem projektu będzie przekształcenie wnętrza dawnego kościoła w wielofunkcyjną salę wystawienniczo-koncertową. Obiekt zostanie wyposażony w nowoczesną infrastrukturę techniczną, która pozwoli na organizację wydarzeń artystycznych, edukacyjnych i integracyjnych na wysokim poziomie. Szczegółowy zakres zadań obejmuje:

- adaptacja wnętrza na halę koncertowo-wystawienniczą,
- wyposażenie w sprzęt nagłośnieniowy, multimedialny i sceniczny,
- dostosowanie przestrzeni do potrzeb osób z niepełnosprawnościami,
- utworzenie zaplecza sanitarnego i socjalnego.

Moduł IV: Energia wspólnoty

Ostatni moduł koncentruje się na wykorzystaniu zmodernizowanego obiektu do aktywizacji społecznej oraz wzmocnienia więzi mieszkańców. Jego celem jest zapewnienie stałego funkcjonowania kościoła jako miejsca kultury, edukacji i integracji międzypokoleniowej. W ramach modułu przewidziano:

- organizację wydarzeń kulturalnych (koncerty, wystawy, spektakle),
- cykliczne imprezy gospodarczo-kulturalne (np. jarmarki, kiermasze lokalnych produktów),
- prowadzenie warsztatów dla mieszkańców (artystycznych, edukacyjnych, historycznych),
- organizację spotkań integracyjnych i tematycznych (prelekcje, wieczory autorskie, dyskusje społeczne),
- udostępnienie sali organizacjom pozarządowym i lokalnym grupom.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt zakłada pełną dostępność obiektu dla wszystkich użytkowników poprzez likwidację barier architektonicznych, wprowadzenie pochylni i platform, dostosowanie toalet oraz ciągów komunikacyjnych, a także montaż oznakowania kontrastowego i tablic informacyjnych w alfabecie Braille'a. W sali głównej przewidziane jest zastosowanie pętli indukcyjnych wspierających osoby słabosłyszące, a materiały promujące wydarzenia będą udostępniane także w wersji elektronicznej i łatwej do czytania (ETR). Dzięki tym rozwiązaniom dawny kościół stanie się przestrzenią otwartą, przyjazną i dostępną dla wszystkich mieszkańców i odwiedzających, niezależnie od ich wieku czy stopnia sprawności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:
CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 10 000 000 zł Moduł II: 4 500 000zł Moduł III: 2 000 000zł Moduł IV: 1 000 000zł Łącznie: 17 500 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2028 Moduł II: 2028-2029 Moduł III: 2030-2031 Moduł IV: 2031-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	1
Liczba wyposażonych sal wielofunkcyjnych	1
Liczba punktów widokowych	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie	12/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	2 000/ rok
Liczba organizacji korzystających z obiektu	5
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 2

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 2
Razem na dworcu – przestrzeń komunikacji
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Przewoźnicy autobusowi Lokalni przedsiębiorcy Organizacje pozarządowe (kulturalne, społeczne, edukacyjne), Szkoły i instytucje edukacyjne, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk Klub Integracji Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mirsk Centrum – budynek dawnego dworca PKP wraz z przyległym terenem, ul. Kolejowa
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• zły stan techniczny obiektu – budynek dawnego dworca jest zdegradowany, nieużytkowany i niepełniący żadnej funkcji, co skutkuje postępującą degradacją techniczną oraz estetyczną; • utrata funkcji komunikacyjnej – dworzec, który dawniej obsługiwał mieszkańców i podróżnych, obecnie nie spełnia swojej roli, a brak infrastruktury dworcowej ogranicza atrakcyjność transportu publicznego; • brak miejsca integracji społecznej – w Mirsku brakuje nowoczesnej, dostępnej i atrakcyjnej przestrzeni do spotkań, warsztatów, zajęć dla dzieci, młodzieży, seniorów i organizacji pozarządowych; • niewystarczająca oferta kulturalna i edukacyjna – brak elastycznych przestrzeni z wyposażeniem multimedialnym, które mogłyby być wykorzystywane do zajęć tematycznych, spotkań i wydarzeń lokalnych; • zaniedbane otoczenie dworca – teren wokół budynku jest mało funkcjonalny, nieuporządkowany i nieprzyjazny użytkownikom, brakuje zieleni, oświetlenia i infrastruktury rowerowej; • brak integracji transportowej – brak poczekalni, parkingu typu „Park&Ride” czy wiat rowerowych obniża wygodę podróżowania i nie sprzyja wyborowi transportu publicznego; • zagrożenie społeczne i wizerunkowe – opuszczony dworzec przyciąga akty wandalizmu, stając się symbolem zaniedbania, zamiast wizytówką miasta; • brak dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami – istniejący obiekt i teren wokół nie są dostosowane do potrzeb seniorów, osób z niepełnosprawnościami i rodzin z dziećmi.
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa renowacja i adaptacja dawnego dworca PKP w Mirsku na Centrum Integracji Mieszkańców łączące funkcje społeczne i komunikacyjne. Projekt przywróci obiektowi znaczenie w przestrzeni miasta, czyniąc go miejscem spotkań, edukacji, aktywności kulturalnej i rekreacyjnej, a jednocześnie ponownie włączając go do

obsługi podróżnych jako poczekalnię i punkt sprzedaży biletów. Dzięki modernizacji budynku i zagospodarowaniu otoczenia powstanie przestrzeń przyjazna wszystkim mieszkańcom – funkcjonalna, bezpieczna i dostępna, która stanie się nową wizytówką Mirska i przykładem udanej integracji transportu, kultury i społeczności lokalnej.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja budynku dawnego dworca PKP w Mirsku i jego adaptacja na Centrum Integracji Mieszkańców. Celem przedsięwzięcia jest nadanie zdegradowanemu obiektowi nowych funkcji społecznych, komunikacyjnych i integracyjnych. Obiekt będzie pełnił podwójną rolę – z jednej strony jako miejsce spotkań i aktywności społecznej, a z drugiej jako poczekalnia PKP i PKS z możliwością zakupu biletów i oczekiwania na transport. Projekt przewiduje także zagospodarowanie terenów wokół dworca.

Moduł I: Nowe fundamenty – od ruin do centrum życia

Pierwszym etapem przedsięwzięcia będzie przeprowadzenie prac remontowo-budowlanych i konserwatorskich budynku dawnego dworca. Działania te mają nie tylko zabezpieczyć obiekt pod względem konstrukcyjnym, ale również przywrócić mu estetykę i funkcjonalność, tak aby mógł ponownie służyć mieszkańcom. Realizacja tego modułu jest warunkiem nadania obiektowi nowych funkcji społecznych i transportowych, a także odzyskania jego roli jako ważnego punktu w strukturze miasta. Zakres obejmuje m.in.:

- wykonanie dokumentacji projektowej i konserwatorskiej,
- prace konstrukcyjne i zabezpieczające (wzmocnienie ścian, stropów, dachu, izolacja fundamentów),
- wymiana pokrycia dachowego, stolarki okiennej i drzwiowej,
- remont i odnowienie elewacji,
- montaż nowych instalacji (elektrycznych, wodno-kanalizacyjnych, grzewczych, wentylacyjnych),
- poprawa efektywności energetycznej budynku (docieplenie, ekologiczne źródło ciepła, energooszczędne oświetlenie LED).

Moduł II: Centrum Integracji Mieszkańców

Drugi moduł zakłada adaptację wnętrza dworca na wielofunkcyjne przestrzenie integracyjne. Dzięki elastycznemu wyposażeniu i nowoczesnym rozwiązaniom multimedialnym obiekt stanie się prawdziwym centrum życia lokalnego, otwartym dla dzieci, młodzieży, dorosłych i seniorów. Powstanie przestrzeń, która wzmocni więzi sąsiedzkie, zbuduje lokalną tożsamość i stanie się wizytówką integracji w Mirsku. Realizacja obejmie:

- adaptacja głównej części dworca na Centrum Integracji Mieszkańców – wielofunkcyjną salę przeznaczoną na spotkania, warsztaty, zajęcia edukacyjne i wydarzenia lokalne,
- wyposażenie sali w sprzęt multimedialny (projektor, ekran, nagłośnienie), meble mobilne (stoły, krzesła, regały) umożliwiające elastyczne wykorzystanie przestrzeni,
- utworzenie zaplecza sanitarnego i aneksu kuchennego do obsługi wydarzeń,
- dostosowanie obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (podjazdy, toalety, oznakowania).

Moduł III: Dworzec w ruchu

Dworzec w Mirsku odzyska także swoje pierwotne znaczenie jako przestrzeń obsługująca pasażerów. Przewidziano wydzielenie części budynku na poczekalnię z kasą biletową lub automatem oraz systemem informacji pasażerskiej. Dzięki temu mieszkańcy i turyści zyskają bezpieczne i komfortowe warunki oczekiwania na transport kolejowy i autobusowy.

- wydzielenie części obiektu na funkcję dworcową: poczekalnia dla podróżnych, punkt sprzedaży biletów kolejowych i autobusowych,
- wyposażenie poczekalni w ławki, ogrzewanie, monitoring i informację pasażerską,
- wdrożenie systemu obsługi pasażera: kasa biletowa lub automat biletowy, tablice informacyjne z rozkładami jazdy,
- zapewnienie punktu gastronomicznego / kawowego w sąsiedztwie poczekalni (np. współpraca z lokalnym przedsiębiorcą).

Moduł IV: Zagospodarowanie otoczenia dworca

Aby odnowiony dworzec mógł stać się prawdziwym centrum życia miasta, konieczne jest także uporządkowanie jego otoczenia. Teren wokół obiektu stanie się funkcjonalnym, bezpiecznym i estetycznym placem dworcowym, który ułatwi korzystanie z transportu, a jednocześnie stanie się przyjazną przestrzenią publiczną.

- odnowienie placu i terenów przyległych – nawierzchnia, oświetlenie, zieleń, mała architektura (ławki, stojaki rowerowe, kosze),
- budowa wiaty rowerowej i stojaków dla poprawy dostępności transportu multimodalnego,
- dostosowanie przestrzeni do osób z ograniczoną mobilnością (bezprogowe wejścia, obniżone krawężniki),
- budowa parkingu typu „Park&Ride” dla samochodów i rowerów.

Moduł V: Razem na dworcu – program społeczny

Ostatni moduł ma na celu zapewnienie, aby odnowiony dworzec nie był tylko pięknym budynkiem, ale przede wszystkim żywą przestrzenią tętniącą energią mieszkańców. W ramach działań animacyjnych organizowane będą spotkania, warsztaty, projekty edukacyjne, seanse filmowe i wystawy, które przyciągną różne grupy wiekowe i środowiska. Dworzec stanie się miejscem, gdzie podróż i rozmowa idą w parze – przestrzenią komunikacji w podwójnym znaczeniu. Wśród tego typu zajęć przewiduje się:

- organizację spotkań i warsztatów integracyjnych dla mieszkańców,
- cykliczne wydarzenia społeczne – np. „Kino na dworcu”, kluby dyskusyjne, wieczory sąsiedzkie,
- współpracę z lokalnymi NGO i instytucjami edukacyjnymi w celu prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- akcje edukacyjne nt. transportu publicznego i ekologii podróżowania,
- wydarzenia promujące lokalną kulturę i tradycję (wystawy, koncerty, kiermasze).

Dzięki temu projektowi dawny dworzec PKP w Mirsku stanie się centrum życia społecznego i komunikacyjnego miasta – łącząc funkcję transportową z integracyjną. Obiekt odzyska należne mu miejsce w przestrzeni publicznej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Budynek dawnego dworca oraz jego otoczenie zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami poprzez likwidację barier architektonicznych, budowę podjazdów i bezprogowych wejść, dostosowanie toalet oraz ciągów komunikacyjnych, a także wprowadzenie oznakowania kontrastowego i informacji w alfabecie Braille’a. Poczekalnia oraz sala integracyjna zostaną wyposażone w pętle indukcyjne wspierające osoby słabosłyszące. Dzięki temu obiekt stanie się w pełni dostępny i przyjazny wszystkim mieszkańcom i podróżnym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 8 000 000 zł	Moduł I: 2026-2029
Moduł II: 1 000 000 zł	Moduł II: 2028-2029
Moduł III: 800 000 zł	Moduł III: 2029
Moduł IV: 2 000 000 zł	Moduł IV: 2027-2028
Moduł V: 800 000 zł	Moduł V: 2029-2035
łącznie: 12 600 000 zł	
(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	

Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	1
Liczba nowo wyposażonych sal wielofunkcyjnych	1
Liczba poczekalni/punktów obsługi pasażerów	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w zrewitalizowanym obiekcie	20/ rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	3 000/ rok
Liczba podróżujących korzystających z przestrzeni transportowej	7 000/rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 3

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 3
Sportowa Gmina Mirsk – nowoczesna infrastruktura i aktywna społeczność
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Szkoły z terenu gminy, Lokalne kluby i stowarzyszenia sportowe, Ochotnicze Straże Pożarne Organizacje pozarządowe i grupy nieformalne, Lokalni przedsiębiorcy
Lokalizacja przedsięwzięcia
Stadion Miejski ul. Mickiewicza – Mirsk Centrum Kompleks sportowo-rekreacyjny przy Zespole Szkolno-przedszkolny w Mirsku ul. Wodna – Mirsk Centrum Boisko w Grudzy
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
zły stan infrastruktury sportowej – stadion gminny i boiska wymagają pilnych remontów, trybuny i zaplecze socjalne są zdegradowane, a istniejące obiekty nie spełniają współczesnych standardów bezpieczeństwa i funkcjonalności;

- niewystarczająca oferta sportowa i rekreacyjna – brak pełnowymiarowych, wielofunkcyjnych boisk oraz nowoczesnych urządzeń ogranicza dostęp mieszkańców do różnych form aktywności, a uczniom utrudnia rozwój umiejętności sportowych;
- ograniczone możliwości organizacji wydarzeń – brak odpowiedniej infrastruktury (sceny, nagłośnienia, oświetlenia, placów) uniemożliwia przeprowadzanie dużych imprez sportowych, festynów i wydarzeń integracyjnych;
- brak miejsc do rekreacji i integracji na poziomie lokalnym – w szczególności w sołectwach, takich jak Grudza, gdzie boiska nie są dostosowane do potrzeb mieszkańców i nie pełnią roli przestrzeni spotkań;
- brak pełnej dostępności – infrastruktura sportowa nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych, co ogranicza integracyjny charakter obiektów.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie nowoczesnej, dostępnej i wielofunkcyjnej bazy sportowo-rekreacyjnej na obszarze rewitalizacji w Gminie Mirsk, która będzie służyć mieszkańcom w każdym wieku – zarówno jako przestrzeń do profesjonalnych treningów i zawodów, jak i miejsce codziennej aktywności, rekreacji i integracji lokalnej. Projekt zakłada modernizację stadionu gminnego, rozwój kompleksu sportowego przy szkole oraz odnowę boiska w Grudzy, uzupełnione o bogaty program działań społecznych i animacyjnych. Dzięki temu Mirsk stanie się gminą aktywną sportowo, promującą zdrowy styl życia, wspierającą lokalne talenty i przyciągającą wydarzenia o zasięgu ponadlokalnym.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa modernizacja infrastruktury sportowej Gminy Mirsk, obejmująca zarówno stadion gminny, jak i tereny przy szkole oraz boisko w Grudzy. Celem przedsięwzięcia jest podniesienie jakości bazy sportowej i rekreacyjnej, aktywizacja społeczności lokalnej oraz stworzenie warunków do organizacji wydarzeń sportowych, kulturalnych i integracyjnych.

Moduł I: Stadion – nowoczesne centrum wydarzeń sportowych i kulturalnych:

Stadion gminny zostanie kompleksowo odnowiony i wyposażony w nowoczesne zaplecze, aby mógł pełnić rolę głównego miejsca wydarzeń sportowych, rekreacyjnych i integracyjnych w gminie. Dzięki modernizacji trybun, szatni i zaplecza technicznego, stadion stanie się przestrzenią bezpieczną i funkcjonalną. Powstanie tu także plac do organizacji imprez masowych oraz strzelnica rekreacyjna, która poszerzy ofertę sportową i integracyjną. Zakres obejmuje:

- remont budynku socjalnego – modernizacja szatni, łazienek, sanitariatów, zaplecza technicznego,
- remont i modernizacja trybun odkrytych – poprawa konstrukcji, montaż nowych ławek/krzesłek, zadaszenie wybranej części,
- utworzenie strzelnicy na świeżym powietrzu – bezpieczne miejsce rekreacyjne dla mieszkańców, z odpowiednim wygradzeniem i zapleczem,
- budowa dróg wewnętrznych stadionu – poprawa dostępności i organizacji ruchu,
- utworzenie placu do organizacji imprez (koncerty, festyny, jarmarki) – infrastruktura sceniczna, przyłącza energetyczne, oświetlenie,
- montaż systemu monitoringu i nagłośnienia na stadionie.

Moduł II: Kompleks sportowo-rekreacyjny przy szkole

Drugi moduł obejmuje utworzenie nowoczesnego kompleksu sportowo-rekreacyjnego przy szkole w Mirsku, który będzie służył uczniom oraz całej społeczności lokalnej. Powstanie tu wielofunkcyjny obiekt, umożliwiający uprawianie różnych dyscyplin sportu i prowadzenie zajęć lekkoatletycznych. Przestrzeń zostanie uzupełniona o elementy rekreacyjne i miejsca do wypoczynku. Zakres obejmuje:

- remont i przebudowa istniejącego boiska tak, aby powstał pełnowymiarowy kompleks sportowo-rekreacyjny,
- budowa boiska wielofunkcyjnego (koszykówka, siatkówka, piłka ręczna),
- budowa boiska piłkarskiego ze sztuczną nawierzchnią,
- budowa bieżni lekkoatletycznej,
- budowa boiska do siatkówki plażowej,
- wykonanie skoczni do skoków w dal,
- budowa kortu tenisowego,
- zagospodarowanie przestrzeni wokół kompleksu (ciągi piesze, oświetlenie, ławki, kosze, zieleń).

Moduł III: Sportowa Grudza

Boisko w Grudzy stanie się przestrzenią aktywności i spotkań mieszkańców sołectwa. Modernizacja istniejącej infrastruktury, nowe boiska i mała architektura stworzą miejsce, które łączy funkcje sportowe i integracyjne, odpowiadając na potrzeby lokalnej społeczności. Zakres obejmuje:

- remont istniejącej infrastruktury – wymiana bramek, montaż trybun,
- budowa boisk do siatkówki, piłki ręcznej i koszykówki,
- montaż oświetlenia i monitoringu,
- ustawienie wiat turystycznych, ławek i koszy na śmieci w otoczeniu boiska,
- zagospodarowanie przestrzeni jako miejsca spotkań i integracji lokalnej społeczności.

Moduł IV: Razem w ruchu

Ostatni moduł obejmuje działania miękkie, które mają zapewnić pełne wykorzystanie nowej infrastruktury i zaktywizować mieszkańców. Projekt zakłada cykliczne wydarzenia, turnieje, festyny oraz programy edukacyjne promujące zdrowy styl życia. Dzięki temu infrastruktura sportowa stanie się narzędziem budowania wspólnoty i więzi międzypokoleniowych. Zakres obejmuje:

- organizacja zawodów i turniejów sportowych (międzyszkolnych, gminnych, regionalnych),
- organizacja festynów rodzinnych i pikników sportowych,
- prowadzenie programów edukacyjno-zdrowotnych dla dzieci, młodzieży i seniorów (np. biegi, nordic walking, zajęcia fitness na świeżym powietrzu),
- rozwój oferty sportowej we współpracy z klubami i stowarzyszeniami lokalnymi,
- działania integracyjne i rekreacyjne – np. cykl imprez „Sportowa Gmina Mirsk”.

Dzięki realizacji projektu gmina zyska nowoczesną bazę sportowo-rekreacyjną, umożliwiającą zarówno profesjonalne treningi, jak i aktywność rekreacyjną mieszkańców.

Inwestycja zwiększy atrakcyjność gminy, wzmocni więzi społeczne oraz stworzy warunki do rozwoju lokalnej turystyki sportowej i organizacji wydarzeń ponadlokalnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Wszystkie obiekty sportowe zostaną dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami oraz seniorów. Powstaną bezprogowe wejścia, podjazdy i toalety dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, a także specjalne miejsca na trybunach. Boiska będą posiadały kontrastowe oznakowania, a elementy małej architektury zostaną zaprojektowane w oparciu o zasady uniwersalnego projektowania. Dzięki temu z obiektów będą mogli korzystać wszyscy mieszkańcy, niezależnie od wieku czy stopnia sprawności.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 4 000 000 zł Moduł II: 10 000 000 zł Moduł III: 2 500 000 zł Moduł IV: 500 000 zł Łącznie: 17 000 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2027-2028 Moduł III: 2026-2027 Moduł IV: 2028-2035

Prognozowane rezultaty

Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów sportowych poddanych modernizacji	3
Liczba wydarzeń sportowych zorganizowanych w nowej infrastrukturze	15/rok

Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba uczestników wydarzeń sportowych i rekreacyjnych	2 000/rok
Liczba mieszkańców korzystających z infrastruktury sportowej i rekreacyjnej	2 000/rok
Liczba organizacji i klubów korzystających z obiektów	5
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 4

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 4
Zielone Serce Mirska
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Wspólnoty mieszkaniowe i właściciele kamienic Lokalne organizacje pozarządowe (kulturalne, społeczne, ekologiczne) Przedsiębiorcy i rzemieślnicy działający w centrum miasta Placówki edukacyjne i kulturalne (szkoły, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk, Klub Integracji Społecznej) Ośrodek zdrowia
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mirsk Centrum – Rynek i przyległe ulice z zabytkowymi kamienicami Teren zieleni przy placu Dworcowym Teren zieleni przy ul. Mickiewicza
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• zły stan techniczny i estetyczny zabytkowych kamienic – wiele budynków w centrum wymaga remontu dachów, elewacji i stolarki, co obniża atrakcyjność śródmieścia i powoduje dalszą degradację; • zaniedbane podwórka i przestrzenie wspólne – brak zieleni i estetycznych elementów wyposażenia sprawia, że są one niewykorzystywane, a niekiedy postrzegane jako niebezpieczne; • rynek pozbawiony zieleni i funkcji integracyjnych – obecny układ przestrzenny nie sprzyja spotkaniom mieszkańców ani organizacji wydarzeń, a niewielka ilość zieleni potęguje efekt „betonowej pustyni”; • niewykorzystane tereny publiczne – obszar przy dworcu i ośrodku zdrowia nie pełni roli rekreacyjnej ani społecznej, mimo potencjału do stworzenia parków i skwerów;

- niedostateczna oferta wydarzeń w przestrzeni publicznej – brak odpowiedniej infrastruktury ogranicza możliwość regularnej organizacji koncertów, jarmarków, festynów czy warsztatów;
- niski poziom integracji społecznej – centrum nie pełni roli przestrzeni wspólnej dla mieszkańców, a zamiast być wizytówką miasta, bywa postrzegane jako zaniedbane;
- ograniczona dostępność dla osób ze szczególnymi potrzebami – brak dostosowanych przejść, podjazdów, oznakowania i małej architektury przyjaznej osobom starszym, rodzinom z dziećmi czy osobom z niepełnosprawnościami;
- problemy związane z niską efektywnością energetyczną budynków i pogorszoną jakością powietrza. Wiele obiektów ogrzewanych jest przestarzałymi źródłami ciepła, co prowadzi do wysokich kosztów eksploatacji i emisji zanieczyszczeń. Zjawisko niskiej emisji negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców oraz wizerunek przestrzeni. Konieczne są działania termomodernizacyjne i rozwój odnawialnych źródeł energii.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa odnowa i ożywienie centrum Mirska poprzez połączenie ochrony zabytkowej tkanki miejskiej z tworzeniem nowoczesnych, zielonych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych. Projekt ma poprawić jakość życia mieszkańców, wzmacniając integrację społeczną i aktywność gospodarczą, a także podnieść atrakcyjność turystyczną miasta. Dzięki realizacji inwestycji centrum Mirska stanie się miejscem spotkań, wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, wizytówką miasta oraz symbolem równowagi pomiędzy historią a nowoczesnością.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja centrum Mirska, obejmująca odnowę zabytkowych kamienic, urządzenie zielonego rynku, zagospodarowanie przestrzeni wspólnych przy budynkach mieszkalnych oraz stworzenie nowych terenów zielonych w przestrzeni publicznej (parku przy dworcu i skweru przy ośrodku zdrowia). Celem przedsięwzięcia jest zwiększenie atrakcyjności przestrzeni miejskiej, poprawa jakości życia mieszkańców oraz pobudzenie aktywności społecznej i gospodarczej w centrum miasta.

Moduł I: Kamienice z historią – rewitalizacja zabudowy centrum

Moduł zakłada przywrócenie świetności zabytkowym kamienicom i ich podwórkom, aby stanowiły dumę miasta i sprzyjały integracji mieszkańców. Odnowione budynki będą estetyczne, energooszczędne i funkcjonalne, a podwórka zamienią się w przyjazne miejsca wypoczynku. Zakres obejmuje:

- remont elewacji i dachów kamienic, odtworzenie detali architektonicznych,
- wymianę stolarki okiennej i drzwiowej z zachowaniem historycznego charakteru,
- modernizację części wspólnych budynków (klatki schodowe, piwnice, podwórza),
- poprawę izolacji termicznej i instalacji wewnętrznych (elektryka, ogrzewanie, wod.-kan.),
- zagospodarowanie podwórek i przestrzeni zapleczy kamienic (zielen, mała architektura, miejsca do wypoczynku).

Moduł II: Zielony Rynek – serce miasta na nowo

Rynek, dotychczas pozbawiony życia i zieleni, zostanie przebudowany, by stać się reprezentacyjną i przyjazną przestrzenią publiczną. Zielony Rynek będzie miejscem spotkań,

wypoczynku i wydarzeń lokalnych, łączącym funkcje społeczne i gospodarcze. Zakres prac obejmuje:

- przebudowę płyty rynku z zastosowaniem nawierzchni przyjaznych środowisku (przepuszczalnych),
- wprowadzenie dużej ilości zieleni – nasadzenia drzew, krzewów, kwietników i trawników,
- stworzenie strefy spotkań i wypoczynku – ławki, stoliki, fontanna lub wodny element dekoracyjny,
- wydzielenie przestrzeni na organizację targów i jarmarków lokalnych,
- montaż energooszczędnego oświetlenia, stojaków rowerowych, koszy na śmieci.

Moduł III: Park przy dworcu – zielona brama miasta

Na niezagospodarowanym terenie przy dworcu powstanie nowy park miejski, który stanie się wizytówką gościnności i przestrzenią rekreacji. Park wzmocni funkcję dworca jako miejsca spotkań, odpoczynku i aktywności. Zakres prac obejmuje:

- urządzenie parku miejskiego na niezagospodarowanym terenie przy dworcu,
- wykonanie alejek spacerowych i ścieżek rowerowych,
- nasadzenia drzew i krzewów ozdobnych oraz budowa polany rekreacyjnej,
- montaż małej architektury – ławki, altany, kosze, stojaki na rowery,
- instalacja oświetlenia parkowego i monitoringu,
- stworzenie przestrzeni do organizacji małych wydarzeń plenerowych (polana piknikowa).

Moduł IV: Skwer zdrowia

Skwer przy ośrodku zdrowia zostanie przekształcony w miejsce łączące funkcję rekreacyjną i prozdrowotną. Ma służyć pacjentom, seniorom i mieszkańcom jako przestrzeń odpoczynku i edukacji zdrowotnej. Zakres prac obejmuje:

- rewitalizację zaniedbanego terenu przy ośrodku zdrowia,
- wprowadzenie zieleni urządzonej – drzewa, krzewy, kwietniki,
- budowę alejek spacerowych i strefy odpoczynku dla pacjentów i mieszkańców,
- montaż ławek, koszy, elementów edukacyjnych i prozdrowotnych (np. ścieżka zdrowia, tablice informacyjne).

Moduł V: Razem w centrum

Ostatni moduł koncentruje się na ożywieniu nowej przestrzeni i aktywizacji mieszkańców. Zielony Rynek, park i skwer staną się miejscem cyklicznych wydarzeń i działań społecznych. Zakres działań obejmuje:

- organizację wydarzeń w przestrzeniach publicznych: jarmarki, koncerty plenerowe, pikniki sąsiedzkie,
- warsztaty i akcje ekologiczne (np. wspólne sadzenie drzew na rynku, „zielone podwórka”),
- działania edukacyjne w zakresie ochrony dziedzictwa i estetyki przestrzeni miejskiej,
- współpracę z lokalnymi przedsiębiorcami (np. ogródki gastronomiczne na rynku, stoiska rzemieślnicze).

Dzięki realizacji projektu centrum Mirska zyska nową jakość – stanie się przyjazną przestrzenią publiczną, łączącą walory historyczne (odnowione kamienice) z nowoczesnymi

rozwiązaniami (zielony rynek, nowe tereny rekreacyjne). Projekt sprzyja zarówno ochronie dziedzictwa kulturowego, jak i budowaniu więzi społecznych oraz wspieraniu lokalnej przedsiębiorczości.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Wszystkie przestrzenie publiczne zostaną zaprojektowane zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania. Powstaną podjazdy oraz bezprogowe przejścia. Elementy małej architektury będą ergonomiczne i bezpieczne, a nawierzchnie antypoślizgowe. Zastosowane zostaną kontrastowe oznakowania, tablice w alfabecie Braille'a i systemy dźwiękowe, aby z przestrzeni mogły korzystać osoby starsze, z niepełnosprawnościami i rodziny z dziećmi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury

Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 7 000 000 zł	Moduł I: 2026-2035
Moduł II: 7 000 000 zł	Moduł II: 2026-2027
Moduł III: 2 500 000 zł	Moduł III: 2027-2029
Moduł IV: 1 200 000 zł	Moduł IV: 2028
Moduł V: 1 000 000 zł	Moduł V: 2027-2035
Łącznie: 18 700 000 zł	

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba kamienic objętych rewitalizacją	20
Liczba wykonanych nasadzeń	100
Liczba nowych elementów małej architektury	100
Powierzchnia nowo zagospodarowanych terenów zieleni	0,5 ha
Liczba nowo zagospodarowanych przestrzeni publicznych	3
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przy zrewitalizowanych przestrzeniach	15/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	5 000/rok
Poprawa efektywności energetycznej kamienic – zmniejszenie zużycia energii	15%
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 5

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 5
Dom Spotkań – wspólna przestrzeń mieszkańców i stowarzyszeń
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia lokalne Szkoly i placówki edukacyjne Lokalni przedsiębiorcy Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Grupy młodzieżowe i inicjatywy nieformalne Klub Integracji Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mirsk Centrum – ul. kpt. Betleja (dawna świetlica)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- postępująca degradacja obiektu – dawny budynek świetlicy jest zdegradowany technicznie i estetycznie, niewykorzystywany, co generuje negatywny wizerunek przestrzeni publicznej,
- brak miejsca integracji i aktywności społecznej – mieszkańcy pozbawieni są ogólnodostępnej przestrzeni, gdzie mogliby organizować spotkania, zajęcia, warsztaty czy imprezy rodzinne,
- niedostosowanie infrastruktury do potrzeb różnych grup wiekowych – brak funkcjonalnej przestrzeni dla młodzieży, seniorów i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym,
- niska aktywność społeczna i obywatelska – brak miejsca do spotkań i działań oddolnych ogranicza potencjał mieszkańców w zakresie organizacji inicjatyw i wolontariatu,
- trudna sytuacja materialna części mieszkańców, ograniczony dostęp do usług i aktywności społecznych oraz rosnąca liczba osób starszych sprzyjają marginalizacji i osłabieniu więzi międzyludzkich. Problemy te prowadzą do obniżenia jakości życia, spadku aktywności zawodowej i społecznej oraz utrwalania negatywnych wzorców w środowisku lokalnym,
- problemy związane z niską efektywnością energetyczną budynków i pogorszoną jakością powietrza. Wiele obiektów ogrzewanych jest przestarzałymi źródłami ciepła, co prowadzi do wysokich kosztów eksploatacji i emisji zanieczyszczeń. Zjawisko niskiej emisji negatywnie wpływa na zdrowie mieszkańców oraz wizerunek przestrzeni. Konieczne są działania termomodernizacyjne i rozwój odnawialnych źródeł energii,
- brak dostępności – istniejący obiekt nie spełnia standardów dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest przywrócenie dawnego budynku świetlicy do życia i nadanie mu nowoczesnych funkcji społecznych. Obiekt stanie się **centrum wspólnoty**, miejscem integracji mieszkańców, organizacji wydarzeń, warsztatów i spotkań. Dzięki inwestycji przestrzeń ta zostanie uratowana przed degradacją i włączona w codzienne życie Mirska, wzmacniając więzi społeczne, aktywność obywatelską.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja zdegradowanego budynku po dawnej świetlicy w obszarze rewitalizacji. Celem przedsięwzięcia jest nadanie obiektowi nowych funkcji społecznych i gospodarczych – poprzez utworzenie sali wielofunkcyjnej – tak, aby budynek stał się miejscem integracji mieszkańców oraz wsparcia dla różnych grup interesariuszy.

Moduł I: Remont i termomodernizacja budynku

Pierwszym krokiem będzie przywrócenie budynkowi dawnej świetlicy bezpiecznego i estetycznego wyglądu poprzez kompleksowe prace remontowe i modernizacyjne. Dzięki temu obiekt zyska nową trwałość techniczną, energooszczędność i ekologiczne rozwiązania. Zakres prac obejmuje:

- opracowanie dokumentacji projektowej i konserwatorskiej,
- remont dachu, elewacji oraz stolarki okiennej i drzwiowej,
- modernizacja instalacji (elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, grzewczej),

- przeprowadzenie termomodernizacji obiektu (docieplenie, ekologiczne źródło ciepła, oświetlenie LED).

Moduł II: Centrum stowarzyszeń

Drugim filarem projektu będzie stworzenie w budynku dawnej świetlicy przestrzeni dedykowanej lokalnym stowarzyszeniom, grupom nieformalnym i inicjatywom społecznym. Centrum dla Stowarzyszeń ma zapewnić miejsce do pracy, spotkań i realizacji projektów społecznych, kulturalnych i edukacyjnych. Dzięki temu mieszkańcy otrzymają zaplecze instytucjonalne dla swoich działań, a lokalne organizacje będą mogły rozwijać się i współpracować w jednym miejscu. Utworzenie takiego centrum zwiększy aktywność obywatelską, wzmocni współpracę międzysektorową oraz umożliwi skuteczniejsze pozyskiwanie środków zewnętrznych na inicjatywy społeczne. Zakres działań obejmuje:

- adaptację części budynku na biura i sale spotkań dla stowarzyszeń i grup nieformalnych,
- wyposażenie w podstawowy sprzęt (meble, komputery, dostęp do Internetu, drukarki),
- stworzenie przestrzeni wspólnej (sala warsztatowa/konferencyjna),
- przygotowanie zaplecza socjalnego (aneks kuchenny, toalety),
- opracowanie zasad funkcjonowania Centrum dla Stowarzyszeń (system rezerwacji, współdzielenia przestrzeni, wspólne projekty),
- wspieranie działań integracyjnych NGO poprzez program szkoleń, warsztatów i doradztwa.

Moduł III: Sala spotkań mieszkańców

Trzeci moduł obejmuje przekształcenie dawnej sali świetlicy w nowoczesną, wielofunkcyjną przestrzeń, która stanie się miejscem wydarzeń i integracji mieszkańców. Zakres prac obejmuje:

- adaptację przestrzeni dawnej świetlicy na salę do organizacji wydarzeń,
- wyposażenie sali w sprzęt multimedialny, nagłośnienie i oświetlenie,
- zakup stołów, krzeseł i mobilnych elementów scenicznych,
- dostosowanie przestrzeni do organizacji spotkań lokalnych, imprez rodzinnych, konferencji i wydarzeń kulturalnych.

Moduł IV: Działamy wspólnie

Ostatni moduł ma zapewnić ożywienie budynku poprzez organizację wydarzeń i programów aktywizacyjnych. Dzięki temu obiekt stanie się miejscem żywej wspólnoty, w którym spotykają się różne grupy społeczne. Zakres działań obejmuje:

- organizację warsztatów i spotkań dla mieszkańców różnych grup wiekowych (dzieci, młodzież, seniorzy),
- współpracę ze szkołami i organizacjami pozarządowymi w zakresie aktywizacji społecznej,
- wydarzenia integracyjne – pikniki, spotkania sąsiedzkie, zajęcia rozwijające pasje i kompetencje,
- działania wspierające osoby zagrożone wykluczeniem społecznym (np. programy reintegracji, wolontariat),
- tworzenie przestrzeni dla inicjatyw oddolnych – kół zainteresowań, klubów młodzieżowych, grup seniorskich

- realizację warsztatów i programów profilaktycznych dotyczących zdrowego stylu życia, przeciwdziałania uzależnieniom i wzmacniania więzi rodzinnych,
- prowadzenie zajęć aktywizujących zawodowo – m.in. warsztatów kompetencji miękkich, spotkań z doradcami zawodowymi i lokalnymi przedsiębiorcami, mających na celu wzrost motywacji i szans na zatrudnienie.

Dzięki temu projektowi budynek po dawnej świetlicy stanie się nowoczesnym centrum aktywności lokalnej. Obiekt nie tylko zostanie zabezpieczony przed dalszą degradacją, ale także włączony w życie społeczne i gospodarcze Mirska, służąc wszystkim interesariuszom obszaru rewitalizacji.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt przewiduje pełne dostosowanie budynku do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami. Powstaną podjazdy i bezprogowe wejścia, toalety dostosowane, kontrastowe oznakowania i tablice w alfabecie Braille’a, a także pętla indukcyjna w sali wielofunkcyjnej. Dzięki temu obiekt będzie dostępny i przyjazny dla wszystkich mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000 zł	Moduł I: 2026-2028
Moduł II: 1 000 000 zł	Moduł II: 2028-2029
Moduł III: 1 000 000 zł	Moduł III: 2028-2029
Moduł IV: 600 000 zł	Moduł IV: 2029-2035
Łącznie: 7 600 000 zł	

(szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	1
Liczba nowo utworzonych sal wielofunkcyjnych	1
Liczba przestrzeni dla NGO	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń organizowanych przy zrewitalizowanych obiekcie	20/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	1 500/rok
Liczba stowarzyszeń korzystających z przestrzeni	5
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 17 Opis projektu zintegrowanego nr 6

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 6
Nowe horyzonty – centrum sportu i edukacji
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Szkoły i placówki edukacyjne z terenu gminy, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk, Organizacje pozarządowe zajmujące się edukacją, kulturą i wsparciem dzieci, Kluby sportowe i stowarzyszenia rekreacyjne, Klub Integracji Społecznej Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Mirsk Klub Integracji Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia
Mirsk Centrum – ul. kpt. Betleja (budynek po dawnym przedszkolu)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
postępująca degradacja obiektu – dawny budynek przedszkola pozostaje niezagospodarowany, co skutkuje jego niszczeniem, pogorszeniem estetyki otoczenia i utratą wartości użytkowej,

- brak nowoczesnej infrastruktury edukacyjnej i sportowej – w gminie brakuje przestrzeni wielofunkcyjnej łączącej funkcje dydaktyczne, rekreacyjne i integracyjne, odpowiadającej na współczesne potrzeby dzieci, młodzieży i dorosłych,
- niewystarczająca oferta dla dzieci i młodzieży – brak świetlic środowiskowych i przestrzeni dla zajęć pozalekcyjnych ogranicza rozwój talentów i aktywności uczniów,
- ograniczony dostęp do nowoczesnej biblioteki i strefy cyfrowej – brak miejsca z dostępem do multimediiów, Internetu i materiałów cyfrowych utrudnia mieszkańcom rozwój kompetencji cyfrowych i edukacyjnych,
- niewykorzystany potencjał sali gimnastycznej – istniejąca infrastruktura sportowa wymaga modernizacji i dostosowania do różnych aktywności,
- niska integracja społeczna – brak miejsca łączącego różne pokolenia w ramach wspólnych wydarzeń kulturalnych, warsztatów i spotkań,
- brak pełnej dostępności – obiekt w obecnym stanie nie jest przystosowany do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i osób starszych,
- występowanie problemów społecznych w otoczeniu obiektu – na obszarze odnotowuje się zjawiska wykluczenia społecznego, bezrobocia i ubóstwa, a także przypadki przemocy domowej objęte procedurą „Niebieskiej Karty” oraz problem nadużywania alkoholu. Sytuacja ta wpływa na pogorszenie spójności społecznej i ogranicza szanse rozwojowe dzieci oraz młodzieży. Przeciwdziałanie tym zjawiskom wymaga działań integracyjnych, profilaktycznych i aktywizacyjnych,
- brak lokalnego systemu wsparcia i profilaktyki – nie funkcjonują miejsca, w których osoby i rodziny w kryzysie mogłyby uzyskać pomoc w codziennym funkcjonowaniu, np. wsparcie żywieniowe, edukacyjne czy motywacyjne.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest przekształcenie dawnego budynku przedszkola w nowoczesne Centrum Edukacyjno-Kulturalne „Nowe Horyzonty”, które będzie służyć mieszkańcom w każdym wieku. Obiekt stanie się miejscem nauki, rozwoju pasji, aktywności fizycznej i integracji międzypokoleniowej. Projekt łączy modernizację infrastruktury z bogatym programem działań społecznych, edukacyjnych i integracyjnych, w tym z utworzeniem punktu wsparcia żywieniowego „Razem przy stole”, który wzmocni bezpieczeństwo żywnościowe, przeciwdziałać będzie wykluczeniu społecznemu oraz umożliwi realizację działań profilaktycznych w zakresie uzależnień i zdrowego stylu życia.

Dzięki realizacji przedsięwzięcia przestrzeń ta odzyska funkcję publiczną, stanie się wizytówką rewitalizacji oraz miejscem realnego wsparcia, edukacji i aktywizacji mieszkańców gminy Mirsk.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja budynku po dawnym przedszkolu i jego adaptacja na nowoczesne centrum sportowo-edukacyjne. Celem przedsięwzięcia jest kontynuacja funkcji oświatowych oraz poszerzenie oferty społecznej i kulturalnej, w tym utworzenie nowoczesnej biblioteki multimedialnej, świetlicy dla dzieci oraz przestrzeni do zajęć ruchowych i rekreacyjnych.

Moduł I: Remont i termomodernizacja budynku

Pierwszym krokiem będzie kompleksowy remont i termomodernizacja obiektu, aby zapewnić mu trwałość, bezpieczeństwo oraz nowoczesne standardy energetyczne. Zakres prac obejmuje:

- opracowanie dokumentacji technicznej i projektowej,
- remont dachu, elewacji i stolarki okiennej/drzwiowej,
- modernizację instalacji wewnętrznych (elektrycznej, wod.-kan., grzewczej, wentylacyjnej),
- przeprowadzenie termomodernizacji obiektu (docieplenie ścian i stropów, ekologiczne źródło ciepła, oświetlenie LED).

Moduł II: Edukacja na miarę XXI wieku

Drugi moduł koncentruje się na kontynuacji tradycji edukacyjnej budynku poprzez utworzenie nowoczesnych sal dydaktycznych i programów edukacyjnych. Budynek zyska nową bibliotekę multimedialną i strefę coworkingową, która stanie się centrum wiedzy i cyfrowej aktywności mieszkańców. Zakres prac obejmuje:

- zachowanie dotychczasowej funkcji edukacyjnej w części pomieszczeń,
- adaptację sal lekcyjnych na nowoczesne przestrzenie dydaktyczne,
- wyposażenie w sprzęt multimedialny i meble dostosowane do różnych grup wiekowych,
- rozwój programów edukacyjnych przy współpracy ze szkołami i organizacjami pozarządowymi
- adaptację części budynku na bibliotekę multimedialną z dostępem do komputerów, Internetu, baz e-booków i gier edukacyjnych,
- stworzenie strefy coworkingowej i czytelnicy dla młodzieży i dorosłych.

Moduł III: Smak wspólnoty

Moduł zakłada utworzenie w budynku po dawnym przedszkolu nowoczesnego punktu wydawania posiłków, który będzie pełnił funkcję wsparcia społecznego i integracyjnego. Przestrzeń ta ma służyć zarówno dzieciom i młodzieży korzystającym ze świetlicy i zajęć edukacyjnych, jak i uczestnikom wydarzeń kulturalnych oraz mieszkańcom znajdującym się w trudniejszej sytuacji życiowej. Punkt wydawania posiłków będzie działał w ścisłej współpracy z instytucjami pomocy społecznej oraz organizacjami pozarządowymi, wzmacniając bezpieczeństwo żywnościowe w gminie.

Zakres prac obejmuje:

- adaptację pomieszczeń na kuchnię i punkt wydawania posiłków,
- zakup i montaż wyposażenia kuchennego i gastronomicznego,
- utworzenie przestrzeni do dystrybucji posiłków w formie cateringu lub bufetu,
- współpracę z lokalnymi NGO i instytucjami społecznymi przy realizacji programów wsparcia żywieniowego,
- prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie zdrowego odżywiania i kultury żywienia.

Moduł IV: Świetlica młodych

Nowa świetlica środowiskowa stanie się bezpiecznym miejscem opieki, zabawy i rozwoju zainteresowań dzieci. Zakres działań obejmuje:

- urządzenie świetlicy środowiskowej z salą do zabaw, nauki i zajęć integracyjnych,

- prowadzenie zajęć opiekuńczych i rozwijających zainteresowania (plastyczne, teatralne, językowe),
- organizację programów wsparcia dla dzieci z rodzin w trudnej sytuacji społecznej.

Moduł V: Aktywność i zdrowie

Modernizacja sali gimnastycznej pozwoli na organizację różnorodnych zajęć ruchowych i sportowych, dostępnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zakres prac obejmuje:

- remont sali gimnastycznej i modernizację zaplecza sportowego,
- dostosowanie sali do wielofunkcyjnych aktywności (piłka, siatkówka, gimnastyka),
- organizację zajęć ruchowych dla dzieci i dorosłych (aerobik, fitness, joga, pilates),
- udostępnienie sali lokalnym grupom i klubom sportowym.

Moduł VI: Razem aktywniej – programy społeczne i integracyjne

Ostatni moduł zakłada ożywienie obiektu poprzez działania kulturalne i integracyjne, skierowane do różnych grup społecznych. Zakres obejmuje:

- organizację cyklicznych spotkań, warsztatów i wydarzeń w odnowionym obiekcie,
- integrację międzypokoleniową – programy dla dzieci, młodzieży i seniorów,
- wydarzenia kulturalne (spotkania autorskie, konkursy, projekcje filmów),
- współpracę z lokalnymi instytucjami i NGO w zakresie edukacji i kultury.

Dzięki realizacji projektu dawny budynek przedszkola w Mirsku stanie się nowoczesnym centrum sportowo-edukacyjnym, łączącym funkcje oświatowe, biblioteczne, rekreacyjno-sportowe i społeczne. Obiekt zostanie dostosowany do potrzeb mieszkańców w różnym wieku, stając się miejscem nauki, rozwoju, aktywności fizycznej i integracji lokalnej społeczności.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Centrum zostanie dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami i seniorów: powstaną podjazdy, bezprogowe wejścia, toalety dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, kontrastowe oznakowania, tablice w alfabecie Braille'a oraz pętla indukcyjna w sali wielofunkcyjnej. Dzięki temu obiekt będzie w pełni dostępny i przyjazny wszystkim grupom społecznym.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej
 Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 5 000 000 zł Moduł II: 2 000 000 zł Moduł III: 800 000 zł Moduł IV: 100 000 zł Moduł V: 2 000 000 zł Moduł VI: 800 000 zł Łącznie: 10 700 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2028-2029 Moduł III: 2028-2029 Moduł IV: 2029-2030 Moduł V: 2029-2030 Moduł VI: 2029-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	1
Liczba zmodernizowanych sal dydaktycznych	3
Liczba nowych przestrzeni multimedialnych i coworkingowych	1
Liczba świetlic środowiskowych	1
Liczba zmodernizowanych sal sportowych	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba zajęć sportowych	10/ miesiąc
Liczba uczestników zajęć sportowych	50/miesiąc
Liczba mieszkańców biorących udział w warsztatach	200/rok
Liczba dzieci i młodzieży objętych opieką świetlicy oraz zajęciami pozalekcyjnymi	50/rok
Liczba osób korzystających z nowoczesnej biblioteki multimedialnej i strefy coworkingowej	500/rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 18 Opis projektu zintegrowanego nr 7

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 7
Dworzec wspólnoty
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Sołectwo Orłowice i Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich, Lokalni przedsiębiorcy i rzemieślnicy, Szkoły i instytucje edukacyjne, Miejsko Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej Klub Integracji Społecznej
Lokalizacja przedsięwzięcia
Orłowice – budynek po dawnym dworcu PKP w Orłowicach wraz z terenem przyległym
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• zły stan techniczny obiektu – budynek dawnego dworca jest zdegradowany, zaniedbany i niepełni żadnej funkcji, przez co traci na wartości i pogarsza wizerunek miejscowości, • zagrożenie dla dziedzictwa i estetyki przestrzeni – obiekt, mimo swojej historycznej wartości, jest postrzegany jako symbol zaniedbania i opuszczenia, • niska efektywność energetyczna budynku – obiekt nie jest ocieplony i wyposażony w nowoczesne instalacje, co powoduje wysokie koszty utrzymania, straty ciepła i zwiększoną emisję zanieczyszczeń do powietrza, przyczyniając się do pogorszenia jakości środowiska i komfortu życia mieszkańców, • brak przestrzeni społecznych – w sołectwie nie ma nowoczesnej sali spotkań, która mogłaby być wykorzystywana do warsztatów, zebrań sołeckich czy wydarzeń integracyjnych, • zaniedbane otoczenie dworca – brak chodników, oświetlenia i elementów małej architektury powoduje, że teren wokół jest nieatrakcyjny i niebezpieczny, • niski poziom aktywności społecznej i integracji – brak miejsca do spotkań i wspólnych działań ogranicza rozwój kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej, • brak dostosowania obiektu do potrzeb osób z niepełnosprawnościami – obecnie budynek i jego otoczenie są niedostępne dla osób starszych, niepełnosprawnych czy rodzin z dziećmi, • zjawisko ubóstwa, bezrobocia i wykluczenia społecznego, szczególnie wśród osób starszych i rodzin w trudnej sytuacji życiowej. Brak dostępu do usług i przestrzeni wsparcia pogłębia izolację społeczną i ogranicza szanse aktywizacji zawodowej oraz integracji mieszkańców.
Cel przedsięwzięcia
Celem przedsięwzięcia jest kompleksowa rewitalizacja dawnego budynku PKP w Orłowicach i jego adaptacja na Dworzec Wspólnoty – obiekt łączący funkcję mieszkaniową

z przestrzenią społeczną i kulturalną. Budynek zostanie odnowiony i dostosowany do potrzeb mieszkańców, oferując mieszkania komunalne i socjalne oraz salę do spotkań, warsztatów i wydarzeń lokalnych. Dzięki inwestycji obiekt odzyska wartość użytkową, stanie się bezpieczny i estetyczny, a Orłowice zyskają nowe centrum integracji, które poprawi warunki życia i wzmocni więzi społeczne.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja dawnego budynku PKP w Orłowicach i jego adaptacja na cele mieszkaniowe oraz społeczne. Celem przedsięwzięcia jest zabezpieczenie i odnowa zdegradowanego obiektu oraz utrzymanie funkcji mieszkalnej, a w części nadanie funkcji społeczno-kulturalnych – tak, aby stał się ważnym miejscem dla lokalnej wspólnoty i poprawił warunki życia mieszkańców.

Moduł I: Remont i termomodernizacja budynku

Pierwszym krokiem będzie przywrócenie dawnego dworca do dobrego stanu technicznego i energetycznego. Zakres prac obejmuje:

- wykonanie dokumentacji projektowej i prac konserwatorskich,
- remont konstrukcji (dach, stropy, fundamenty), wymiana stolarki okiennej i drzwiowej,
- modernizację elewacji z odtworzeniem historycznego charakteru,
- izolację przeciwwilgociową i termomodernizację budynku,
- modernizację instalacji (elektrycznej, wodno-kanalizacyjnej, grzewczej),
- zastosowanie ekologicznego źródła ogrzewania i energooszczędnego oświetlenia.

Moduł II: Mieszkania z przyszłością

Część budynku zostanie zaadaptowana na mieszkania komunalne i socjalne, odpowiadając na lokalny deficyt. Zakres prac obejmuje:

- wydzielenie i adaptację lokali mieszkalnych,
- wykonanie zaplecza sanitarnego i kuchennego,
- wyposażenie mieszkań w podstawowe instalacje i meble,
- dostosowanie lokali do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami.

Moduł III: Integracja i rozwój mieszkańców Orłowic

Druga część budynku stanie się centrum aktywności lokalnej. Zakres działań obejmuje:

- adaptację drugiego segmentu budynku na salę dostępną dla mieszkańców,
- wyposażenie sali w meble (stoły, krzesła), sprzęt multimedialny i nagłośnienie,
- stworzenie zaplecza sanitarnego i socjalnego,
- przygotowanie przestrzeni do prowadzenia warsztatów, spotkań sołeckich i zajęć integracyjnych,
- zapewnienie dostępności obiektu dla osób z niepełnosprawnościami.

Moduł IV: Zagospodarowanie terenu wokół budynku:

Aby budynek stał się wizytówką wsi oraz kompletną przestrzenią dla mieszkańców konieczne będzie uporządkowanie jego otoczenia. Zakres prac obejmuje:

- wykonanie nowych nawierzchni (chodniki, dojścia, mały parking),
- montaż elementów małej architektury (ławki, kosze, altana),
- instalację oświetlenia i monitoringu poprawiającego bezpieczeństwo.

Moduł V: Razem w Orłowicach

Ostatni moduł obejmie działania miękkie, które ożywią obiekt i zintegrują społeczność. Zalicza się do nich:

- organizację warsztatów tematycznych (np. rękodzielniczych, kulinarnych, edukacyjnych),
- prowadzenie spotkań sołeckich i konsultacji lokalnych w nowej sali,
- wspieranie inicjatyw oddolnych mieszkańców i lokalnych stowarzyszeń,
- działania edukacyjne i animacyjne na rzecz integracji międzypokoleniowej.

Dzięki realizacji projektu dawny budynek PKP w Orłowicach zostanie zabezpieczony przed degradacją i odzyska znaczenie w przestrzeni publicznej. Powstanie miejsce zamieszkania dla potrzebujących oraz centrum aktywności lokalnej, które sprzyja integracji mieszkańców i wzmacnia kapitał społeczny wsi.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Projekt przewiduje pełne dostosowanie budynku i jego otoczenia do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami poprzez podjazdy, bezprogowe wejścia, toalety dostosowane, kontrastowe oznakowania oraz wyposażenie sali we wspomagające systemy audiowizualne (np. pętla indukcyjna).

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.

Ramy realizacji przedsięwzięcia

Szacowana wartość przedsięwzięcia

Moduł I: 3 000 000 zł

Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia

Moduł I: 2026-2027

Moduł II: 2 000 000 zł Moduł III: 1 000 000 zł Moduł IV: 1 000 000 zł Moduł V: 500 000 zł łącznie: 7 500 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł II: 2027-2028 Moduł III: 2027-2028 Moduł IV: 2028 Moduł V: 2028-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba lokali mieszkalnych	2
Liczba obiektów poddanych rewitalizacji	1
Liczba utworzonych sal dla mieszkańców	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń i spotkań organizowanych w sali społecznej	15/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	100/rok
Liczba rodzin korzystających z mieszkań	2
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 19 Opis projektu zintegrowanego nr 8

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 8
Plac Bez Granic – plac integracyjny Krobica-Orłowice
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Sołectwa Orłowice i Krobica i Rady Sołeckie Lokalne stowarzyszenia i organizacje pozarządowe, Szkoły i placówki edukacyjne, Koła gospodyń wiejskich
Lokalizacja przedsięwzięcia
Krobica (poza obszarem rewitalizacji)
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia
• brak przestrzeni publicznej o funkcji integracyjnej – mieszkańcy Orłowic nie posiadają miejsca do wspólnych spotkań, wydarzeń i aktywności na świeżym powietrzu,

- ograniczone możliwości aktywności sportowej i rekreacyjnej – dzieci i młodzież nie mają dostępu do nowoczesnych boisk i przestrzeni do zabaw ruchowych,
- niski poziom integracji międzypokoleniowej – brak przestrzeni, w której mogliby spotykać się seniorzy, rodziny i młodzież, pogłębia poczucie izolacji społecznej,
- niewystarczająca infrastruktura wydarzeń lokalnych – brak zaplecza sanitarnego, technicznego i rekreacyjnego uniemożliwia organizację festynów, pikników i imprez sołeckich,
- zaniedbane i nieatrakcyjne tereny publiczne – brak oświetlenia, monitoringu i zieleni sprawia, że przestrzeń jest nieprzyjazna i nie zachęca do aktywności,
- brak dostępności – obecne tereny nie są dostosowane do potrzeb osób starszych, z niepełnosprawnościami czy rodzin z dziećmi.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie w Orłowicach nowoczesnego, wielofunkcyjnego placu integracyjnego – bezpiecznej, zielonej i przyjaznej przestrzeni publicznej, która będzie sprzyjać spotkaniom mieszkańców, integracji międzypokoleniowej, rekreacji i aktywności sportowej. Plac stanie się miejscem wydarzeń lokalnych, warsztatów, festynów i turniejów sportowych, pełniąc rolę centrum życia społecznego wsi i wzmacniając więzi międzyludzkie.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest utworzenie nowoczesnego, wielofunkcyjnego placu integracyjnego w Orłowicach. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie przestrzeni sprzyjającej integracji społecznej, aktywności fizycznej oraz rekreacji mieszkańców wsi. Plac ma pełnić funkcję miejsca spotkań sąsiedzkich, wydarzeń lokalnych i wspólnej aktywności sportowej, z odpowiednim zapleczem sanitarnym i technicznym.

Moduł I: Zaplecze socjalne i gospodarcze

Powstanie zaplecza sanitarnego i technicznego, które umożliwi organizację wydarzeń i imprez na placu. Zakres prac obejmuje:

- utworzenie toalet publicznych oraz pryszniców dostępnych podczas wydarzeń i imprez,
- ustawienie kontenerów gospodarczych na sprzęt techniczny i materiały potrzebne do obsługi spotkań,
- przygotowanie przestrzeni do obsługi wydarzeń plenerowych (przyłącza energetyczne, punkt wodny).

Moduł II: Zielona strefa rekreacji

Plac zostanie wyposażony w elementy sprzyjające integracji i odpoczynkowi. Powstanie przestrzeń do gier i aktywności ruchowych dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Plac zostanie urządzony tak, aby był przyjazny, funkcjonalny i bezpieczny. Zakres prac obejmuje:

- montaż wiat turystycznych i wiat grillowych jako miejsc spotkań i integracji,
- ustawienie ławek, koszy na śmieci i stojaków rowerowych,
- utworzenie strefy rekreacyjno-piknikowej (stoły, miejsca do grillowania, polana rekreacyjna).
- budowa boiska do koszykówki 3x3,
- utworzenie wielofunkcyjnej przestrzeni do gier i zabaw ruchowych,

- przygotowanie nawierzchni dostosowanej do aktywności sportowych i animacyjnych (np. miejsce na gry plenerowe).
- wykonanie oświetlenia terenu – doświetlenie placu lampami LED,
- montaż systemu monitoringu wizyjnego,
- urządzenie zieleni – krzewów, elementy małej architektury poprawiające estetykę przestrzeni.

Moduł III: Energia wspólnoty

Moduł zakłada realizację działań społecznych i animacyjnych, które zapewnią trwałe ożywienie placu i integrację mieszkańców poprzez:

- organizację cyklicznych spotkań sąsiedzkich, pikników i imprez plenerowych,
- prowadzenie warsztatów integracyjnych (np. kulinarnych, sportowych, rękodzielniczych),
- wydarzenia sportowe – turnieje koszykówki 3x3, gry i zabawy dla dzieci i młodzieży,
- współpracę z sołectwem, stowarzyszeniami i szkołami w zakresie animacji przestrzeni,
- akcje ekologiczne (np. wspólne sadzenie drzew, dbanie o czystość i estetykę placu).

Dzięki realizacji projektu w Orłowicach powstanie nowoczesny plac integracyjny, łączący funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczne. Będzie to otwarta i bezpieczna przestrzeń sprzyjająca spotkaniom mieszkańców, integracji międzypokoleniowej oraz rozwojowi lokalnej aktywności społecznej.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Plac zostanie zaprojektowany zgodnie z zasadą uniwersalnego projektowania. Będą bezprogowe wejścia, utwardzone ścieżki dla osób na wózkach, toalety dostosowane, kontrastowe oznakowania, a elementy małej architektury będą ergonomiczne i wygodne dla seniorów oraz rodzin z dziećmi.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska	
Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury	
Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.	
Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 3 000 000 zł Moduł II: 3 000 000 zł Moduł III: 500 000 zł łącznie: 6 500 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2027-2028 Moduł II: 2029 Moduł III: 2029-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba budynków sanitarnych i technicznych	1
Liczba nowych boisk i stref rekreacyjnych	2
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń integracyjnych zorganizowanych w zrewitalizowanej przestrzeni	20/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	200/rok
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 20 Opis projektu zintegrowanego nr 9

PROJEKT ZINTEGROWANY NR 9
Grudza Razem – serce społeczności i tradycji
Nazwa wnioskodawcy
Gmina Mirsk
Potencjalni partnerzy
Sołectwo Grudza i Rada Sołecka, Koło Gospodyń Wiejskich, Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia, Szkoły i instytucje edukacyjne
Lokalizacja przedsięwzięcia
Grudza – plac integracyjny, świetlica wiejska
Opis problemu jaki ma rozwiązać realizacja przedsięwzięcia

- brak funkcjonalnej przestrzeni publicznej – mieszkańcy Grudzy nie mają dostosowanego miejsca do organizacji spotkań, festynów i wydarzeń lokalnych,
- niedostateczne wyposażenie świetlicy wiejskiej – brak nowoczesnego zaplecza technicznego i meblowego ogranicza ofertę kulturalną i edukacyjną,
- niewystarczająca oferta dla dzieci, młodzieży i seniorów – brak atrakcji, które zachęcałyby różne grupy wiekowe do aktywności i wspólnego spędzania czasu,
- ograniczone możliwości rozwijania tradycji lokalnych i aktywności społecznych – mieszkańcy mają potencjał i chęć do działań, ale brakuje im przestrzeni i narzędzi,
- niski poziom integracji społecznej – brak miejsca, które mogłoby stać się sercem sołectwa, sprzyjając spotkaniom i budowaniu więzi międzypokoleniowych,
- brak elementów poprawiających estetykę i bezpieczeństwo przestrzeni – niedostateczna zielen, brak oświetlenia i monitoringu.

Cel przedsięwzięcia

Celem przedsięwzięcia jest stworzenie w Grudzy nowoczesnego centrum społeczno-rekreacyjnego, łączącego plac integracyjny z odnowioną i wyposażoną świetlicą wiejską. Projekt ma służyć wszystkim grupom wiekowym – dzieciom, młodzieży, seniorom i rodzinom – zapewniając miejsce spotkań, warsztatów, wydarzeń kulturalnych i sportowych. Dzięki realizacji inwestycji Grudza zyska serce życia społecznego, które wzmocni więzi mieszkańców, podniesie jakość życia i pomoże zachować oraz rozwijać lokalne tradycje.

Zakres realizowanych zadań

Przedmiotem projektu jest kompleksowa rewitalizacja przestrzeni publicznej w Grudzy, obejmująca utworzenie placu integracyjnego z zapleczem rekreacyjnym oraz wyposażenie świetlicy wiejskiej. Celem przedsięwzięcia jest stworzenie miejsca spotkań, integracji i aktywności lokalnej, które będzie sprzyjało organizacji wydarzeń kulturalnych, społecznych i edukacyjnych, odpowiadając na potrzeby mieszkańców w każdym wieku.

Moduł I: Infrastruktura plenerowa – plac integracyjny

Wielofunkcyjny plac integracyjny, stanowiący przestrzeń do rekreacji i wspólnych wydarzeń, zostanie zmodernizowany oraz doposażony. Przewidziano następujące działania:

- budowa wiat grillowych i miejsca na ognisko,
- ustawienie ławek, koszy, stolików piknikowych i stojaków rowerowych,
- stworzenie przestrzeni do organizacji wydarzeń plenerowych (festyny, jarmarki, imprezy integracyjne),
- montaż oświetlenia i monitoringu dla poprawy bezpieczeństwa,
- ustawienie stołu do tenisa stołowego (ping-ponga) na świeżym powietrzu,
- zagospodarowanie zieleni wokół placu (nasadzenia, trawniki, kwietniki).

Moduł II: Świetlica wiejska – modernizacja i wyposażenie

Świetlica zostanie wyposażona i zmodernizowana tak, aby pełniła funkcję centrum aktywności mieszkańców. Zakres modułu obejmuje:

- wyposażenie świetlicy w meble i sprzęt (stoły, krzesła, multimedia),
- zakup stołu bilardowego i stołu do gier planszowych jako stałych atrakcji,
- stworzenie komfortowej przestrzeni do spotkań, warsztatów i integracji lokalnej.

Moduł III: Oferta społeczno-kulturalna i edukacyjna

Nowa przestrzeń stanie się centrum aktywności lokalnej, łączącym funkcje edukacyjne, kulturalne i integracyjne. Będzie miejscem rozwijania zainteresowań, współpracy i budowania więzi międzypokoleniowych. Realizowane tu działania pozwolą mieszkańcom aktywnie uczestniczyć w życiu społecznym, wzmacniając kapitał społeczny i lokalną tożsamość. W ramach modułu przewiduje się m.in.:

- organizację świąt i wydarzeń tematycznych: Święto Ludowe, Dni Pamięci Kresowian, Dni Dziecka, pikniki rodzinne,
- prowadzenie warsztatów tematycznych: florystycznych, rękodzielniczych, kulinarnych (gastronomicznych), ceramicznych, zielarskich,
- programy dla dzieci i młodzieży – zajęcia artystyczne, edukacyjne, sportowe i integracyjne,
- spotkania i kluby seniora – dyskusje, wspólne zajęcia, aktywności rekreacyjne,
- współpracę z lokalnymi szkołami, stowarzyszeniami i Kołami Gospodyń Wiejskich w zakresie animacji przestrzeni.
- powołanie animatorów lokalnych do koordynacji wydarzeń,
- wsparcie oddolnych inicjatyw mieszkańców (np. konkursy, wystawy, kiermasze),
- promocję miejsca jako centrum aktywności społecznej sołectwa Grudza,
- działania międzypokoleniowe – wspólne inicjatywy dzieci, młodzieży i seniorów.

Dzięki realizacji projektu w Grudzy powstanie nowoczesna przestrzeń integracyjna – łącząca plac rekreacyjny z odnowioną świetlicą. Obiekt stanie się sercem życia społecznego wsi, sprzyjając integracji mieszkańców, rozwijaniu pasji i kultywowaniu tradycji lokalnych.

Opis działań zapewniających dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami

Plac i świetlica zostaną dostosowane do potrzeb osób starszych i z niepełnosprawnościami: bezprogowe wejścia, toalety dostosowane do osób ze szczególnymi potrzebami, utwardzone nawierzchnie, kontrastowe oznakowania, ergonomiczne ławki. Dzięki temu przestrzeń będzie otwarta i przyjazna dla wszystkich mieszkańców.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych.

Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne

Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym

Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej

CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej

Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska

Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury

Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych

Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

Ramy realizacji przedsięwzięcia	
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia
Moduł I: 2 000 000 zł Moduł II: 1 000 000 zł Moduł III: 800 000 zł Łącznie: 3 800 000 zł (szczegółowe kwoty podane zostaną na etapie opracowania dokumentacji projektowej)	Moduł I: 2026-2027 Moduł II: 2027-2028 Moduł III: 2027-2035
Prognozowane rezultaty	
Wskaźniki produktu	Wartość
Liczba odnowionych przestrzeni publicznych	1
Liczba doposażonych świetlic wiejskich	1
Wskaźniki rezultatu	Wartość
Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych przy zrewitalizowanych obiektach	10/rok
Liczba uczestników wydarzeń organizowanych w oparciu o zrewitalizowaną przestrzeń	100/rok
Liczba oddolnych inicjatyw mieszkańców zrealizowanych w świetlicy lub na placu	5
Sposób oceny prognozowanych rezultatów	
Według karty oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

6.2. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Tabela 21 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 1
Grudza z widokiem
Podmiot realizujący
Podmiot prywatny
Lokalizacja
Grudza – istniejący punkt widokowy wraz z terenem przyległym
Charakterystyka przedsięwzięcia
Projekt zakłada odnowę i modernizację punktu widokowego w Grudzy oraz nadanie mu nowej funkcji edukacyjno-turystycznej. Inwestycja będzie służyć zarówno mieszkańcom, jak i turystom, podnosząc atrakcyjność krajobrazową i rekreacyjną gminy. Dzięki wprowadzeniu elementów edukacyjnych (tablice informacyjne, opisy przyrody i historii) oraz poprawie bezpieczeństwa, miejsce to stanie się wizytówką Grudzy, łączącą walory krajobrazowe z lokalną tożsamością. Zakres działań: • odnowa istniejącej infrastruktury punktu widokowego (balustrady, nawierzchnie, dojścia), • estetyczne zagospodarowanie terenu (ławki, kosze, mała architektura), • montaż tablic edukacyjnych i informacyjnych o walorach przyrodniczych i historycznych, • instalacja oświetlenia oraz elementów bezpieczeństwa, • promocja punktu widokowego jako atrakcji turystycznej gminy (materiały promocyjne, wydarzenia plenerowe).
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: Cel 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Cel 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.

Szacowana wartość przedsięwzięcia

450 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 22 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 2
Gmina bez barier – dostępność budynków użyteczności publicznej
Podmiot realizujący
Gmina Mirsk
Lokalizacja
Wybrane budynki użyteczności publicznej na obszarze rewitalizacji (m.in. szkoły, świetlice, ośrodek zdrowia, budynki administracji)
Charakterystyka przedsięwzięcia
Jednym z kluczowych wyzwań stojących przed Gminą Mirsk jest dostosowanie przestrzeni i obiektów publicznych do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, seniorów oraz rodzin z dziećmi. W wielu budynkach nadal występują bariery architektoniczne i funkcjonalne – brak podjazdów, wind, dostosowanych toalet czy odpowiedniego systemu informacji wizualnej i dźwiękowej. Ogranicza to aktywny udział tych grup w życiu społecznym, kulturalnym i edukacyjnym gminy, a także utrudnia im korzystanie z usług publicznych. Projekt „Mirsk bez barier” zakłada przeprowadzenie kompleksowego audytu dostępności oraz wdrożenie działań naprawczych w budynkach użyteczności publicznej. Realizacja przedsięwzięcia pozwoli na poprawę jakości życia mieszkańców, wzmocni integrację społeczną i zwiększy poczucie równości oraz bezpieczeństwa. Dzięki temu Gmina stanie się przyjaznym miejscem dla wszystkich, niezależnie od wieku czy stopnia sprawności. Zakres działań: • wykonanie podjazdów, wind i platform dla osób z ograniczoną mobilnością, • dostosowanie toalet i przestrzeni sanitarnych do wymogów osób z niepełnosprawnościami, • wprowadzenie systemów oznakowania i informacji wizualnej (piktogramy, tablice kontrastowe, mapy dotykowe), • zastosowanie rozwiązań dla osób z dysfunkcjami wzroku i słuchu (linie prowadzące, pętle indukcyjne, komunikaty głosowe),

• przeprowadzenie audytu dostępności obiektów i wdrażanie zaleceń zgodnie ze standardami projektowania uniwersalnego, • działania edukacyjne promujące ideę „gminy bez barier” wśród mieszkańców.
Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań
Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań: Cel 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Cel 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych. Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.
Szacowana wartość przedsięwzięcia
1 500 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

Tabela 23 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

PRZEDSIĘWZIĘCIE UZUPEŁNIAJĄCE NR 3
Ujednolicenie i dostosowanie oznakowania przestrzeni publicznej
Podmiot realizujący
Gmina Mirsk
Lokalizacja
Cały obszar Gminy Mirsk, ze szczególnym uwzględnieniem centrum miasta, miejscowości w obszarze rewitalizacji oraz głównych tras turystycznych
Charakterystyka przedsięwzięcia
Jednym z problemów przestrzeni publicznej w Gminie Mirsk jest jej rozdrobniona i niespójna estetyka wizualna. Różne tablice z nazwami ulic, miejscowości i instytucji, wykonane w odmiennym stylu, powodują wrażenie chaosu i obniżają atrakcyjność

wizualną otoczenia. Brak spójnego systemu oznakowania utrudnia orientację mieszkańcom i turystom, a także zmniejsza potencjał promocyjny gminy. Projekt zakłada **ujednolicenie systemu oznakowania w przestrzeni publicznej** oraz powiązanie go z promocją lokalnego dziedzictwa kulturowego. Działania obejmą zarówno wymianę i montaż nowych tablic kierunkowych i informacyjnych, jak i odnowę ważnych symboli tożsamości – przydrożnych krzyży i figur, które są istotnymi punktami kulturowymi w krajobrazie gminy. Dodatkowo powstanie spójna identyfikacja wizualna gminy (logo, kolorystyka, typografia), która nada przestrzeni jednolity charakter i wzmocni rozpoznawalność gminy.

Ważnym elementem projektu może być także **rozszerzenie działań o warstwę cyfrową** – np. w formie aplikacji turystycznej prezentującej historię i atrakcje gminy w atrakcyjnej, interaktywnej formie. Dzięki temu przedsięwzięcie połączy tradycję z nowoczesnością, podnosząc atrakcyjność turystyczną i krajobrazową gminy.

Zakres działań:

- ujednolicenie tablic z nazwami miejscowości, ulic i instytucji publicznych,
- montaż nowych tablic informacyjnych i kierunkowych na terenie gminy,
- odnowa przydrożnych krzyży i figur jako elementów dziedzictwa kulturowego,
- przygotowanie spójnej identyfikacji wizualnej przestrzeni publicznej (logo, kolorystyka, typografia),
- możliwość rozszerzenia projektu o aplikację turystyczną z mapą atrakcji i opisem dziedzictwa lokalnego.

Powiązanie przedsięwzięcia z celami rewitalizacji i kierunkami działań

Realizacja przedsięwzięcia wpłynie na realizację następujących celów i kierunków działań:

Cel 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców

Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego

Cel 2: Serce miasta i wsi na nowo

Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych.

Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.

Szacowana wartość przedsięwzięcia

700 000 zł

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z prowadzonego naboru przedsięwzięć.

7. OPIS SPOSOBU REALIZACJI PRZEZ GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DOKUMENTÓW STRATEGICZNYCH NA POZIOMIE REGIONALNYM I LOKALNYM

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 ma przede wszystkim wymiar lokalny. Dokument odpowiada na problemy zidentyfikowane na całym obszarze rewitalizacji, kreując tym samym rozwój na poziomie jednostki samorządu terytorialnego, jaką jest Gmina Mirsk.

W poniższej tabeli przedstawiono opis sposobu realizacji poszczególnych dokumentów strategicznych na poziomie regionalnym i lokalnym poprzez przewidziane do realizacji w Gminnym Programie Rewitalizacji działania wraz odpowiadającymi im celami i kierunkami działań rewitalizacyjnych.

Tabela 24 Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji

Dokumenty na poziomie regionalnym		
Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030		
W dokumencie nakreślono wizję przyszłościowego rozwoju regionu: DOLNY ŚLĄSK 2030: • Regionem równomiernego rozwoju – regionem bez istotnych społecznych i gospodarczych dysproporcji, regionem wewnętrznie spójnym, regionem wyrównanych szans rozwojowych, • Regionem przyjaznym dla mieszkańców, przedsiębiorców, inwestorów, turystów i kuracjuszy, atrakcyjnym miejscem do życia, pracy, nauki i rekreacji, • Regionem nowoczesnym z kreatywną i innowacyjną regionalną społecznością oraz rozwiniętą sferą naukową i badawczo-rozwojową, • Regionem konkurencyjnym w scenerii krajowej i europejskiej z Wrocławiem jako silną metropolią oraz ośrodkami regionalnymi o znaczących przewagach konkurencyjnych. Cel nadrzędny: Harmonijny rozwój regionu i wysoka jakość życia dolnośląskiej społeczności Określony w dokumencie cel nadrzędny dla województwa dolnośląskiego wpisuje się w dokumenty na szczeblu krajowym takie jak: Strategia na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju, a także w Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2030. Powyższą wizję i cel nadrzędny odzwierciedlają cele strategiczne i zadania wskazane ww. dokumencie. W Strategii Rozwoju Województwa Dolnośląskiego 2030 jako jeden z celów operacyjnych sformułowano: „Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich”. Z kolei wśród działań strategicznych wskazane zostały: „Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji zabytkowych zespołów urbanistycznych i najcenniejszych obiektów architektury” oraz „Rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich, miejskich, w tym poprzemysłowych”.		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele/kierunki w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
Cel Strategiczny 1: Efektywne wykorzystanie gospodarczego potencjału regionu <u>1.1 Wspieranie endogenicznych potencjałów gospodarczych subregionów</u> <u>1.2 Wzmocnienie krajowej i europejskiej konkurencyjności regionu</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób

<u>i jego marki</u> 1.3 Wzmacnianie innowacyjności, w tym ekoinnowacyjności regionu <u>1.4 Wspieranie rozwoju i rewitalizacja zdegradowanych obszarów wiejskich i miejskich</u>	PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii.
--	--	---

		Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
Cel Strategiczny 2: Poprawa dostępności usług publicznych <u>2.1 Poprawa stanu i dostępności regionalnej infrastruktury technicznej</u> <u>2.2 Rozwój i modernizacja regionalnej infrastruktury publicznej z uwzględnieniem potrzeb osób z niepełnosprawnościami i starszych</u> <u>2.3 Rozwój i doskonalenie usług publicznych</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych.

		Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
Cel Strategiczny 3: Wzmocnienie regionalnego kapitału ludzkiego i społecznego <u>3.1 Kształtowanie postaw obywatelskich</u> <u>3.2 Wzrost społecznej integracji</u> <u>3.3 Doskonalenie regionalnego i lokalnych rynków pracy</u> <u>3.4 Poprawa efektywności Kształcenia</u> <u>3.5 Doskonalenie regionalnej polityki wspierania seniorów oraz osób z niepełnosprawnościami</u> <u>3.6 Kształtowanie postaw prozdrowotnych, prosportowych i proekologicznych</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży

		Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.
Cel Strategiczny 4: Odpowiedzialne wykorzystanie zasobów i ochrona walorów środowiska naturalnego i dziedzictwa kulturowego <u>4.1 Poprawa stanu środowiska</u> <u>4.2 Racjonalne wykorzystanie walorów i zasobów środowiska</u> <u>4.3 Ochrona przed klęskami żywiołowymi</u> <u>4.4 Wspieranie produkcji energii ze źródeł odnawialnych oraz wspieranie bezpieczeństwa energetycznego</u> 4.5 Rozwój gospodarki cyrkularnej	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni

		publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
Cel Strategiczny 5: Wzmocnienie przestrzennej spójności regionu 5.1 Rozwój regionalnej sieci transportowej 5.2 Wzrost dostępności regionalnej infrastruktury informacyjnej o wysokich standardach funkcjonalno-użytkowych <u>5.3 Wspieranie współpracy międzyregionalnej i transgranicznej</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych

		Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.
Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Dolnośląskiego		
Plan zagospodarowania przestrzennego województwa dolnośląskiego to dokument określający politykę zagospodarowania przestrzennego samorządu województwa. Wspólnie ze strategią rozwoju województwa stanowi on podstawę prowadzenia polityki rozwoju. Wizja zagospodarowania przestrzennego ujęta została następująco: Dolny Śląsk 2030: Różne obszary – jeden region, różne potencjały – spójny rozwój. Wizja odnosi się zatem do różnorodnych potencjałów obecnych w regionie, zwracając szczególną uwagę na potrzebę zachowania i wzmacniania spójności. Spójność regionu ma zapewnić zrównoważony rozwój w oparciu o maksymalne wykorzystanie obecnych potencjałów. Poprzez spójność w planie rozumiane są przede wszystkim trzy aspekty: - systemowy – odnoszący się do potrzeby tworzenia zintegrowanych systemów (w skali lokalnej, regionalnej, krajowej i europejskiej), celem zapewnienia ich prawidłowego funkcjonowania (np. system energetyczny, przyrodniczy); - osadniczy – odnoszący się do potrzeby budowania sieci współpracy i powiązań funkcjonalnych, indukujących procesy rozwojowe na obszarach zagrożonych marginalizacją; - funkcjonalny – głównie odnoszący się do obszarów funkcjonalnych, w obrębie których zintegrowane planowanie rozwoju jest upatrywane jako szansa do przezwyciężania problemów oraz wykorzystania potencjałów.		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
CEL 1. Zapewnienie warunków zrównoważonego i równomiernego rozwoju społeczno-gospodarczego poprzez funkcjonalne kształtowanie hierarchicznej sieci osadniczej gwarantującej dostęp do usług i rynku pracy: Kierunek 1.1. Wzmocnienie potencjału ośrodka wojewódzkiego i ośrodków regionalnych poprzez integrację z ich obszarami funkcjonalnymi. Kierunek 1.2. Zapobieganie peryferyzacji ośrodków i obszarów zagrożonych marginalizacją. Kierunek 1.3. Zwiększenie konkurencyjności inwestycyjnej województwa poprzez wyznaczenie obszarów optymalnej lokalizacji nowych inwestycji.	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.

<u>Kierunek 1.4. Zwiększenie dostępności przestrzeni i usług publicznych dla osób ze szczególnymi potrzebami.</u>		
Cel 2. Racjonalny i zrównoważony sposób wykorzystania zasobów środowiska przyrodniczego, kulturowego krajobrazu: Kierunek 2.1. Stworzenie spójnego regionalnego systemu ochrony przyrody, funkcjonującego w ramach struktur krajowych i europejskich. <u>Kierunek 2.2. Wykorzystanie zasobów dziedzictwa kulturowego i krajobrazu.</u> <u>Kierunek 2.3. Ochrona i racjonalne wykorzystanie zasobów środowiska.</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.

Cel 3. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańcom przez struktury przestrzenne odporne na zmiany klimatu, zagrożenia naturalne i pochodzące z działalności człowieka. Kierunek 3.1. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury energetycznej oraz racjonalnego rozwoju energetyki odnawialnej opartej na wykorzystaniu naturalnych uwarunkowań regionu. Kierunek 3.2. Zapewnienie warunków dla wyposażenia terenów zurbanizowanych w urządzenia i systemy umożliwiające dostarczanie wody i odbiór ścieków oraz zagospodarowanie odpadów. Kierunek 3.3. Zapewnienie warunków dla rozwoju infrastruktury telekomunikacyjnej. Kierunek 3.4. Zmniejszenie uciążliwości przewozu towarów masowych. <u>Kierunek 3.5. Ograniczanie negatywnych skutków ekstremalnych zjawisk naturalnych – powodzi i suszy.</u> <u>Kierunek 3.6. Ograniczanie negatywnych skutków działalności człowieka zagrażających zdrowiu i bezpieczeństwu mieszkańców (zanieczyszczenie powietrza, zanieczyszczenie i nadmierne wykorzystanie zasobów wody, hałas).</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
Cel 4. Dobra dostępność transportowa i sprawne systemy infrastruktury transportowej: Kierunek 4.1. Zwiększenie dostępności zewnętrznej w ramach sieci TEN-T. Kierunek 4.2. Integracja działań w ramach głównych korytarzy drogowych o kluczowym i strategicznym znaczeniu z punktu widzenia rozwoju województwa.	-	-

Dokumenty na poziomie lokalnym		
Strategia Rozwoju Gminy Mirsk na lata 2021-2030		
Powyższa Strategia jest podstawowym instrumentem długofalowego zarządzania Gminą. Określa strategiczne kierunki rozwoju na lata 2021-2030 oraz pozwala na zapewnienie ciągłości i trwałości działania władz Gminy, niezależnie od zmieniających się uwarunkowań politycznych. Umożliwia efektywne gospodarowanie własnymi zasobami, takimi jak: środowisko przyrodnicze i kulturowe, zasoby ludzkie, infrastrukturalne czy środki finansowe. Wizja rozwoju: Gmina Mirsk – zielonym, przyjaznym, otwartym miejscem dla rozwoju przedsiębiorczości, turystyki i spędzania aktywnego życia w otoczeniu zadbanego środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego.		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:
CEL I: Zrównoważony rozwój infrastruktury i ochrona środowiska naturalnego 1.1. <u>Ochrona środowiska przyrodniczego i przeciwdziałanie skutkom zmian klimatu</u> 1.2. <u>Poprawa bezpieczeństwa i dostępności przestrzeni publicznej</u> 1.3. <u>Rozwój cyfryzacji i przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu mieszkańców</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne.

		Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
CEL II: Rozwój gospodarczy Gminy oparty na zasadach zrównoważonego rozwoju z zachowaniem ładu przestrzennego 2.1. <u>Rozwój infrastruktury turystycznej i kultywowanie tradycji regionalnych</u> 2.2. <u>Rozwój sfery gospodarczej Gminy</u> 2.3. <u>Ochrona ładu przestrzennego Gminy</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych
CEL III: Zapewnienie wysokiej jakości usług społecznych i aktywizacja mieszkańców 3.1. <u>Wsparcie i rozwój oferty dla seniorów i osób z niepełnosprawnościami i niesamodzielnych oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób

3.2. <u>Zwiększenie oferty spędzania czasu wolnego</u> 3.3. <u>Podnoszenie jakości oświaty i opieki nad dziećmi</u>	PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej.
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Mirsk na lata 2019-2025		
Misją strategii jest: Zapewnienie mieszkańcom Gminy Mirsk wysokiej jakości życia i usług publicznych w oparciu o działania służące włączeniu społecznemu, poprawę dostępu do usług społecznych oraz integrację społeczności Gminy jako całości. Dokument ten jest wyrazem zintegrowanego planowania strategicznego, określa sposób osiągnięcia wyznaczonych celów i pozwala wypracować sprawny i efektywny system pomocy, umożliwiający skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych. Zawarto w nim 3 cele strategiczne mające za zadanie redukcję niekorzystnych zjawisk społecznych:		
Podstawowe regulacje:	GPR realizuje wyszczególnione cele w przedsięwzięciach:	Realizowane cele i kierunki rewitalizacji:

Cel strategiczny 1. Poprawa jakości życia osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym <u>Cel operacyjny 1.1. Wsparcie osób bezrobotnych i poszukujących pracy</u> <u>Cel operacyjny 1.2. Niwelowanie negatywnych skutków ubóstwa</u> <u>Cel operacyjny 1.3. Przeciwdziałanie uzależnieniom</u> <u>Cel operacyjny 1.4. Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających.
Cel strategiczny 2. Poprawa dostępności usług społecznych dla mieszkańców gminy <u>Cel operacyjny 2.1. Wsparcie prawidłowego rozwoju dzieci i młodzieży</u> <u>Cel operacyjny 2.2. Wsparcie prawidłowego funkcjonowania rodziny</u> <u>Cel operacyjny 2.3. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do osób niepełnosprawnych</u> <u>Cel operacyjny 2.4. Wsparcie i rozwój usług kierowanych do seniorów</u> <u>Cel operacyjny 2.5. Doskonalenie kompetencji zawodowych kadr pomocy społecznej</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej

<u>Cel strategiczny 3. Integracja społeczności lokalnej</u> <u>Cel operacyjny 3.1. Budowa kapitału społecznego</u> <u>Cel operacyjny 3.2. Wspieranie samoorganizacji społeczności lokalnej</u> <u>Cel operacyjny 3.3. Rewitalizacja obszarów zdegradowanych</u>	PZ nr 1 PZ nr 2 PZ nr 3 PZ nr 4 PZ nr 5 PZ nr 6 PZ nr 7 PZ nr 8 PZ nr 9 PU nr 1 PU nr 2 PU nr 3	CEL 1: Aktywna i zintegrowana wspólnota mieszkańców Kierunek 1.1. Wzrost poziomu integracji społecznej poprzez tworzenie i rozwój świetlic, placów integracyjnych i sal wielofunkcyjnych. Kierunek 1.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu osób starszych, osób z niepełnosprawnościami i rodzin w kryzysie poprzez programy wsparcia i dostępne przestrzenie publiczne Kierunek 1.3. Rozszerzenie oferty kulturalnej, edukacyjnej i rekreacyjnej dostosowanej do różnych grup wiekowych, w tym zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży Kierunek 1.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw mieszkańców oraz rozwój partnerstw z organizacjami lokalnym Kierunek 1.5. Wzmacnianie lokalnej tożsamości i pamięci historycznej poprzez działania na rzecz ochrony i promocji dziedzictwa kulturowego Kierunek 1.6. Wspieranie działań profilaktycznych w zakresie zdrowia i promowanie aktywności fizycznej CEL 2: Serce miasta i wsi na nowo Kierunek 2.1. Przywrócenie wartości użytkowej i estetycznej obiektów zabytkowych i komunalnych z nadaniem im nowych funkcji społecznych i kulturalnych. Kierunek 2.2. Zagospodarowanie, uporządkowanie oraz poprawa bezpieczeństwa przestrzeni publicznych Kierunek 2.4. Modernizacja i rozwój infrastruktury sportowej i rekreacyjnej Kierunek 2.5. Likwidacja barier architektonicznych w budynkach publicznych i przestrzeni wspólnych dla osób ze szczególnymi potrzebami oraz poprawa dostępności komunikacyjnej. Kierunek 2.6. Zwiększenie rozpoznawalności turystycznej Gminy poprzez spójne i czytelne
---	---	--

		oznakowanie przestrzeni publicznej, podnoszące jej atrakcyjność dla odwiedzających. CEL 3: Zielona Energia i Czyste Powietrze Mirska Kierunek 3.1. Termomodernizacja budynków publicznych i mieszkalnych oraz wykorzystanie odnawialnych źródeł energii. Kierunek 3.2. Rozwój terenów zieleni i zielono-niebieskiej infrastruktury Kierunek 3.3. Tworzenie przestrzeni rekreacyjnych o funkcjach edukacyjnych i ekologicznych Kierunek 3.4. Prowadzenie edukacji ekologicznej i prośrodowiskowej – warsztaty, kampanie, wydarzenia tematyczne. Kierunek 3.5. Zwiększanie odporności gminy na skutki zmian klimatu poprzez inwestycje w zrównoważone rozwiązania przestrzenne i techniczne.
--	--	---

Źródło: opracowanie własne.

*objaśnienie: podkreślone cele świadczą o ich realizacji przez Gminny Program Rewitalizacji

Realizacja przedsięwzięć zaplanowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 wpłynie pozytywnie na osiągnięcie celów operacyjnych i strategicznych wskazanych w powyższych dokumentach. Realizowane przedsięwzięcia pośrednio lub bezpośrednio wpisują się w założenia przeanalizowanych dokumentów. Zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji pozostają spójne z zapisami przeanalizowanych dokumentów programowych i strategicznych.

8. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

8.1. KOMPLEKSOWOŚĆ PROGRAMU

Przez rewitalizację należy rozumieć proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych, **prowadzony w sposób kompleksowy**, poprzez zintegrowane działania szczególnie na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Proces ten jest skoncentrowany terytorialnie oraz prowadzony przez interesariuszy rewitalizacji zgodnie z przyjętym programem rewitalizacji. Założeniami procesu rewitalizacji są: interdyscyplinarność, kompleksowość, partnerstwo oraz reakcja na kryzys.

Kompleksowo prowadzone działania uwzględniają projekty rewitalizacyjne współfinansowane ze środków unijnych oraz innych publicznych lub prywatnych, które skupione są na **aspekcie społecznym z uwzględnieniem rozwoju gospodarczego, przestrzenno-funkcjonalnego, technicznego lub środowiskowego**. Planowane przedsięwzięcia uwzględniają najpilniejsze potrzeby obszaru rewitalizacji i ich długofalowe oddziaływanie warunkujące osiągnięciem kompleksowości interwencji. W trakcie wdrażania programu rewitalizacji nie dopuszcza się możliwości planowania i realizacji tylko wybiórczych inwestycji, nastawionych jedynie na szybki efekt poprawy estetyki przestrzeni, skupionych tylko na działaniach remontowych czy modernizacyjnych, które nie skutkują zmianami strukturalnymi na obszarze rewitalizacji.

8.2. KONCENTRACJA PROGRAMU

Na etapie delimitacji obszaru zdegradowanego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Mirsk zdiagnozowano koncentrację negatywnych zjawisk, w szczególności w sferze społecznej, i gospodarczej ale również w Grudzy sferze środowiskowej, na terenie podobszaru Mirsk Centrum w sferze przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, a w Orłowicach w sferze środowiskowej oraz przestrzenno-funkcjonalnej. Diagnoza pogłębiona obszaru rewitalizacji dodatkowo pozwoliła na identyfikację negatywnych zjawisk w powyższych 5 sferach na terenie wszystkich jednostek wchodzących w skład obszaru rewitalizacji.

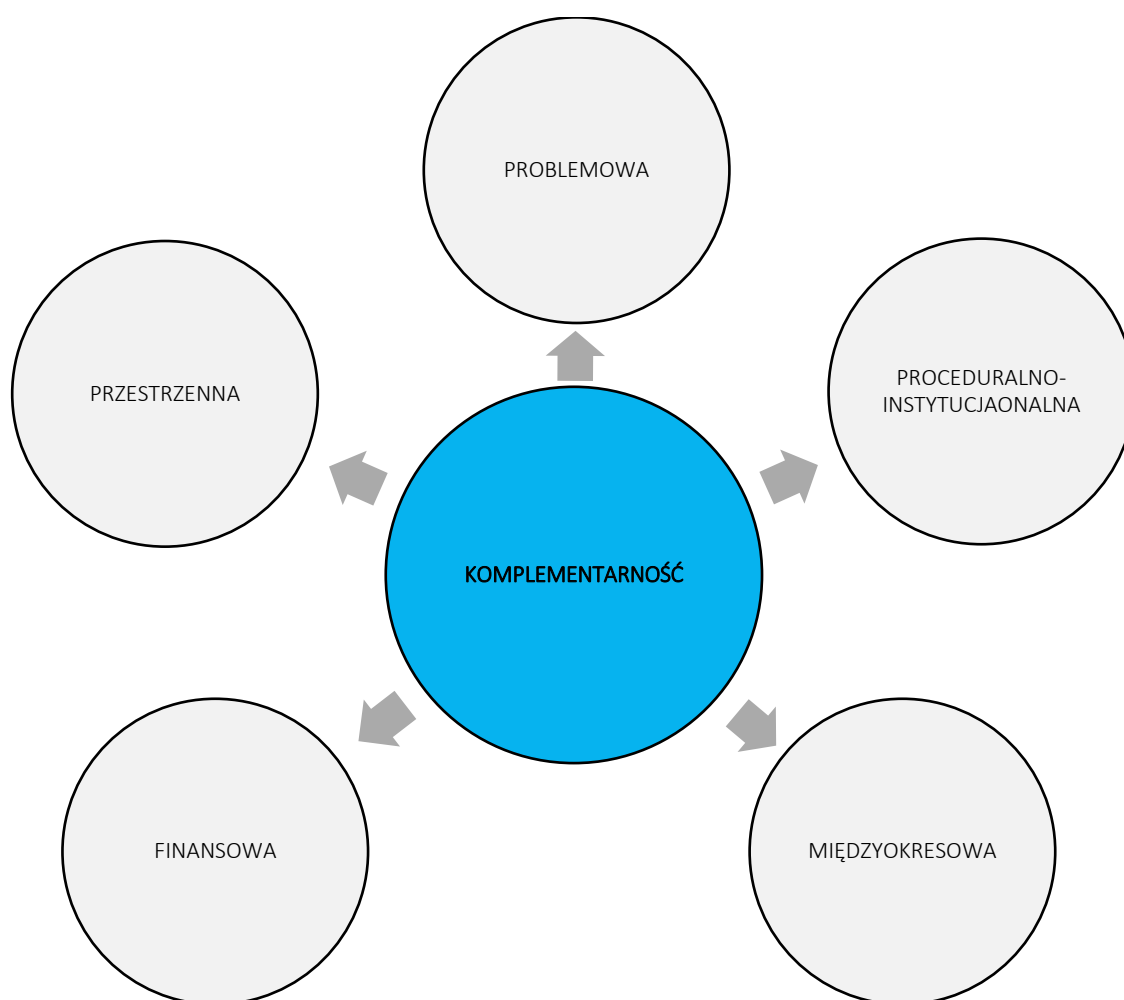
Większość planowanych podstawowych oraz uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych będzie prowadzona na wyznaczonym obszarze rewitalizacji Gminy Mirsk. Jednak ze względu na dostępne zasoby i szczególne uwarunkowania przestrzenne w bliskim sąsiedztwie obszaru rewitalizacji (na terenie sołectwa Krobica), jedno z przedsięwzięć przewidziano do realizacji poza jego granicami. Lokalizacja ta ma bezpośrednie znaczenie dla mieszkańców podobszaru Orłowice, a także całej Gminy. Od dawna stanowi ważne miejsce integracyjne i aktywności społecznej, z którego korzystają zarówno mieszkańcy Krobicy, jak i Orłowic – łączą ich wspólne więzi sąsiedzkie oraz działalność we wspólnej jednostce OSP. Planowane przedsięwzięcie pozwoli na wykorzystanie istniejącego już obiektu i otoczenia do celów integracyjnych, rekreacyjnych i społecznych, co zniweluje konieczność powstawania nowej zabudowy, a jednocześnie zwiększy funkcjonalność i atrakcyjność tego miejsca. Realizacja inwestycji w tej lokalizacji przyczyni się do wzmocnienia więzi mieszkańców obu sołectw, stworzenia nowej oferty społeczno-kulturalnej oraz podniesienia jakości życia w Gminie. Dzięki temu projekt,

mimo że formalnie ulokowany poza obszarem rewitalizacji, bezpośrednio odpowie na problemy zdiagnozowane w podobszarze Orłowice, wspierając cele rewitalizacji całej Gminy Mirsk.

8.3. KOMPLEMENTARNOŚĆ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Działania zaplanowane w Gminnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 wspierają proces rewitalizacji w sposób zaplanowany, skoordynowany, komplementarny oraz zintegrowany wewnętrznie i zewnętrznie. Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych jest widoczna w obecnie wdrażanych działaniach o charakterze rewitalizacyjnym lub planowanych do realizacji.

Zaplanowane w programie rewitalizacji przedsięwzięcia są komplementarne w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz w zakresie źródeł finansowania.

8.3.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji.

Planowane do realizacji przedsięwzięcia rewitalizacyjne zlokalizowane są w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji z wyjątkiem przedsięwzięcia zintegrowanego nr 8. Pomimo, iż działania są prowadzone w różnych częściach obszaru, to znacząco oddziałują pomiędzy sobą prowadząc do efektu synergii.

Zapewnienie komplementarności przestrzennej powinno wiązać się z wprowadzeniem mechanizmów analizy następstw decyzji przestrzennych w skali gminy i otoczenia dla skuteczności Programu Rewitalizacji. Warto zaznaczyć, że realizowane projekty będą oddziaływały na cały obszar dotknięty kryzysem, a nie wyłącznie punktowo. Zakładają one możliwość korzystania z nowej infrastruktury publicznej nie tylko przez mieszkańców obszaru rewitalizacji, ale i całej Gminy. Należy również zaznaczyć, że realizacja zaplanowanych przedsięwzięć nie będzie skutkować przenoszeniem się problemów na inne obszary, co mogłoby prowadzić do niepożądanych efektów społecznych, takich jak segregacja społeczna czy marginalizacja.

Lokalizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiona została w załączniku nr 1 do Gminnego Programu Rewitalizacji.

8.3.2. Komplementarność problemowa

Prowadzone działania rewitalizacyjne w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 mają dążyć do założonej w Programie wizji oraz przyczyniać się do realizacji celów rewitalizacji. Powiązania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami rewitalizacji, a także ich pożądane rezultaty wraz ze sposobem ich oceny przedstawiono w rozdziale 6.1. Z kolei spójność pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych z kierunkami działań, które realizują, została przedstawiona w rozdziale 6.2. Komplementarność problemową przedsięwzięć powinno się również zapewniać stosując mechanizm powiązania działań rewitalizacyjnych ze strategicznymi decyzjami gminy w innych sferach, co wpłynie na lepszą koordynację tematyczną oraz sprawną organizację działań.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne zostały również opracowane w myśl wzajemnego oddziaływania i dopełnienia tematycznego. W rezultacie będą one stanowiły odpowiedź na występujące problemy w sferze społecznej, gospodarczej, środowiskowej, technicznej oraz przestrzenno-funkcjonalnej.

Tabela 25 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	Oddziaływanie na problemy w sferze:				
		społecznej	gospodarczej	środowiskowej	przestrzenno-funkcjonalnej	technicznej
PZ nr 1	Nowe życie dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku					
PZ nr 2	Razem na dworcu – przestrzeń komunikacji					
PZ nr 3	Sportowa Gmina Mirsk – nowoczesna infrastruktura i aktywna społeczność					
PZ nr 4	Zielone Serce Mirska					
PZ nr 5	Dom Spotkań – wspólna przestrzeń mieszkańców i stowarzyszeń					
PZ nr 6	Nowe horyzonty – centrum sportu i edukacji					
PZ nr 7	Dworzec wspólnoty					
PZ nr 8	Plac Bez Granic – plac integracyjny Krobica-Orłowice					
PZ nr 9	Grudza Razem – serce społeczności i tradycji					
PU nr 1	Grudza z widokiem					
PU nr 2	Gmina bez barier – dostępność budynków użyteczności publicznej					
PU nr 3	Ujednolicenie i dostosowanie oznakowania przestrzeni publicznej					

Źródło: opracowanie własne.

Każde podstawowe przedsięwzięcie rewitalizacyjne składa się z kilku powiązanych ze sobą działań (modułów) mających charakter zarówno infrastrukturalny, jak i miękki, tworząc w ten sposób projekt zintegrowany. Ma to przeciwdziałać również fragmentacji działań tj. tzw. „rewitalizacji technicznej” lub „rewitalizacji społecznej”, które to pojęcia są błędnie stosowane, ponieważ rewitalizacja jest zawsze kompleksowa.

Ponadto poszczególne projekty zintegrowane są powiązane pomiędzy sobą, co zwiększa komplementarność zaplanowanych do realizacji działań. Niniejszy dokument zakłada również realizację pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które mają na celu wsparcie i dopełnienie projektów podstawowych, bezpośrednio ukierunkowanych na osiągnięcie celów strategicznych. Ma to prowadzić do osiągnięcia efektu synergii i zachowania kompleksowości podejmowanej interwencji. Powiązania pomiędzy przedsięwzięciami podstawowymi oraz ich zależność z pozostałymi przedsięwzięciami przedstawia poniższa tabela.

Tabela 26 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi

Nr	Nazwa przedsięwzięcia	PZ nr 1	PZ nr 2	PZ nr 3	PZ nr 4	PZ nr 5	PZ nr 6	PZ nr 7	PZ nr 8	PZ nr 9	PU nr 1	PU nr 2	PU nr 3
PZ nr 1	Nowe życie dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku												
PZ nr 2	Razem na dworcu – przestrzeń komunikacji												
PZ nr 3	Sportowa Gmina Mirsk – nowoczesna infrastruktura i aktywna społeczność												
PZ nr 4	Zielone Serce Mirska												
PZ nr 5	Dom Spotkań – wspólna przestrzeń mieszkańców i stowarzyszeń												
PZ nr 6	Nowe horyzonty – centrum												

	sportu i edukacji												
PZ nr 7	Dworzec wspólnoty	✓	✓			✓			✓			✓	✓
PZ nr 8	Plac Bez Granic – plac integracyjny Krobica-Orłowice			✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓
PZ nr 9	Grudza Razem – serce społeczności i tradycji			✓	✓	✓	✓		✓		✓	✓	✓
PU nr 1	Grudza z widokiem				✓					✓		✓	✓
PU nr 2	Gmina bez barier – dostępność budynków użyteczności publicznej	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓
PU nr 3	Ujednolicenie i dostosowanie oznakowania przestrzeni publicznej	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	

Źródło: opracowanie własne.

8.3.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Zakłada się połączenie systemu wdrażania, zarządzania i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 z procedurami wynikającymi ze Strategii Rozwoju Gminy Mirsk na lata 2021-2030. Wspólnymi organami w realizacji obu wymienionych dokumentów będzie Burmistrz Miasta i Gminy Mirsk odpowiedzialny za stymulowanie i koordynację działań, a także odpowiednie komórki Urzędu Miasta i Gminy Mirsk, jednostki organizacyjne i partnerzy Gminy, którym zadania wynikające z Programu będą zlecane w taki sposób, aby wykonywały je podmioty mające do tego najlepsze kompetencje.

Realizacja poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, obejmujących działania prowadzone na terenie wpisanym do rejestru zabytków lub w obiektach indywidualnych wpisanych do rejestru zabytków, będzie poprzedzona uzyskaniem pozwolenia Dolnośląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków.

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna zostanie zapewniona nie tylko na etapie programowania, ale również na etapie wdrażania, dzięki współpracy i działaniu osób odpowiedzialnych za poszczególne elementy programu w ramach Komitetu Rewitalizacji.

Szczegółowy opis systemu zarządzania, monitorowania i oceny efektywności wdrażanych działań przedstawiony został w rozdziale 10 i 12.

8.3.4. Komplementarność międzyokresowa

Zachowanie ciągłości programowej (polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności) ma w procesach rewitalizacji kluczowe znaczenie, stąd działania rewitalizacyjne zaplanowane w niniejszym Programie są komplementarne z działaniami prowadzonymi w perspektywach finansowych Unii Europejskiej w latach 2004-2006, 2007-2013, 2014-2020 oraz 2021-2027. Stanowią one kontynuację i uzupełnienie wcześniejszych projektów. Przedstawione projekty wynikały z realizacji poprzedniego Programu Rewitalizacji, innych dokumentów lub pozytywnie wpływały na efekty rewitalizacji, choć nie były przewidziane w programie. Ponadto wnioski wyciągnięte z realizacji poprzednich projektów pozwolą na bardziej efektywne wykorzystanie środków, co wzmocni efektywność i skuteczność podejmowanych działań. Realizowane przedsięwzięcia obejmowały wyznaczony obszar rewitalizacji lub pośrednio wpływały na sytuację społeczno-gospodarczą.

Tabela 27 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich

Perspektywa finansowa 2004-2006				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Izery bez granic	114 429,37 zł	60 736,10 zł	Urząd Miasta i Gminy Mirsk
Perspektywa finansowa 2007-2013				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Budowa sali gimnastycznej przy Szkole Podstawowej w Mirsku	4 929 918,08 zł	3 037 152,94 zł	Gmina Mirsk
2.	Rekultywacja obszarów zdegradowanych działalnością górniczą na terenie Gminy Mirsk oraz utworzenie ścieżki turystycznej- Śladami dawnego górnictwa kruszców	3 681 722,99 zł	2 594 585,55 zł	Gmina Mirsk
3.	Modernizacja placówek SP ZOZ Gminy Mirsk	2 310 954,02 zł	1 301 307,38 zł	Gmina Mirsk
4.	GAZ - Grupy Aktywności Zawodowej	841 417,04 zł	715 204,48 zł	Gmina Mirsk/Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mirsku
5.	Informatyzacja Urzędów Gmin Mirsk, Lubomierz i Warta Bolesławiecka w celu wdrożenia e-usług publicznych	589 624,94 zł	445 474,24 zł	Gmina Mirsk
6.	Nasze dzieci	140 455,48 zł	119 387,16 zł	Gmina Mirsk
7.	Lepsza przyszłość	52 376,21 zł	44 519,78 zł	Gmina Mirsk
8.	Rozwijanie umiejętności uczniów Szkoły Podstawowej w Rębiszowie w zakresie wychowania fizycznego i matematyki	41 915,00 zł	35 627,75 zł	Gmina Mirsk
9.	Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla gminy Mirsk	12 605,00 zł	10 714,25 zł	Gmina Mirsk
Perspektywa finansowa 2014-2020				
Lp.	Nazwa zrealizowanego projektu	Wartość projektu	Dofinansowanie UE	Beneficjent
1.	Innowacyjna edukacja w Mirsku	675 145,00 zł	573 873,25 zł	Gmina Mirsk

2.	Innowacyjna edukacja przedszkolna - z językiem angielskim i multimediami Za Pan Brat	562 050,00 zł	445 591,87 zł	Gmina Mirsk
3.	Budowa sieci kanalizacji sanitarnej i sieci wodociągowej ze stacją Uzdatniania Wody w Giebułtowie.	21 082 043,79 zł	15 683 258,96 zł	Gmina Mirsk
4.	Uzbrojenie terenów aktywności gospodarczej przy al. Wojska Polskiego w Mirsku.	4 641 353,20 zł	3 576 895,78 zł	Gmina Mirsk
5.	Przebudowa Środowiskowego Klubu Profilaktyczno-Integracyjnego celem utworzenia Klubu Integracji Społecznej w Mirsku	4 277 588,17 zł	3 146 763,39 zł	Gmina Mirsk
6.	Termomodernizacja wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Gminie Mirsk	3 092 800,28 zł	1 608 730,88 zł	Gmina Mirsk
7.	Remont i odnowa części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych w Gminie Mirsk	2 324 952,00 zł	1 208 621,58 zł	Gmina Mirsk
8.	Wzrost poziomu szkolnictwa podstawowego w gminie Mirsk	943 990,00 zł	802 391,50 zł	Gmina Mirsk
9.	Nowoczesne metody kształcenia podstawowego w Gminie Mirsk	783 066,25 zł	665 606,31 zł	Gmina Mirsk
10.	Podniesienie motywacji i rozwój kompetencji dzieci i młodzieży w Mirsku	749 237,65 zł	636 852,00 zł	Gmina Mirsk
11.	Zapewnienie mieszkańcom Gminy Mirsk publicznego dostępu do internetu	64 368,00 zł	54 712,80 zł	Gmina Mirsk
Perspektywa finansowa 2021-2027				
1.	Zwiększenie atrakcyjności Gminy Mirsk i Gminy Świerzawa jako miejsca zamieszkania, pracy i wypoczynku	8 493 243,91 zł	5 945 270,74 zł	Gmina Mirsk
2.	Szkoły nowych możliwości w Gminie Mirsk - wsparcie szkolnictwa podstawowego!	1 739 527,49 zł	1 217 669,24 zł	Gmina Mirsk
3.	Rozwój usług społecznych i zdrowotnych w Gminie Mirsk	1 000 141,06 zł	700 098,74 zł	Gmina Mirsk

Źródło: opracowanie własne na podstawie www.mapadotacji.gov.pl.

Przykładem działania przeciwdziałającego problemom społecznym w Gminie, w tym na wyznaczonym obszarze rewitalizacji, które uzyskało dofinansowanie w perspektywie finansowej 2021-2027 jest działanie pn. „Rozwój usług społecznych i zdrowotnych w Gminie Mirsk”, którego celem jest poprawa dostępu do usług opiekuńczych i asystenckich na terenie Gminy Mirsk, poprzez utworzenie mieszkania wspomagane oraz zapewnienie usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób potrzebujących wsparcia w codziennym funkcjonowaniu i usług asystenckich dla osób z niepełnosprawnościami w miejscu zamieszkania. Głównymi rezultatami są: utworzenie 1 miejsca świadczenia usług w mieszkaniu

wspomagany, utworzenie 5 miejsc świadczenia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania, utworzenie 4 miejsc świadczenia usług asystenckich w miejscu zamieszkania. W wyniku realizacji projektu Wnioskodawca przyczyni się do deinstytucjonalizacji usług opiekuńczych na terenie Gminy Mirsk. Realizacja projektu odbędzie się w terminie 1.07.2024 do 31.01.2027 roku.

8.3.5. Komplementarność źródeł finansowania

Działania rewitalizacyjne, zaplanowane do wdrożenia w niniejszym Programie, mają na celu wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego. Nagromadzenie się negatywnych zjawisk zarówno w sferze społecznej, jak i gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej koreluje z koniecznością zwiększenia nakładów finansowych na realizację działań w wyznaczonym obszarze. Projekty o charakterze rewitalizacyjnym łączące środki prywatne i publiczne, mogą być wspomagane środkami zewnętrznymi, pochodzącymi z:

- funduszy unijnych;
- funduszy publicznych krajowych;
- programów jednostek samorządu terytorialnego wyższego szczebla, w tym zwłaszcza programów finansowanych ze środków Samorządu Województwa Dolnośląskiego;
- innych funduszy międzynarodowych;
- innych zwrotnych i bezzwrotnych źródeł finansowania, dystrybuowanych przez podmioty publiczne i prywatne.

Warto jest zauważyć, że w ramach perspektywy finansowej 2021-2027 samorząd będzie miał możliwość korzystania z nowej puli dofinansowań. Polityka spójności na lata 2021-2027 docelowo obejmie fundusze takie jak: Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR), Fundusz Spójności (FS), Europejski Fundusz Społeczny+ (EFS+). Dodatkowym wsparciem będzie Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji (FST), który jest częścią Europejskiego Zielonego Ładu (European Green Deal) i elementem (I filarem) Mechanizmu Sprawiedliwej Transformacji. Do krajowych programów w ramach Umowy Partnerstwa w nowej perspektywie finansowej 2021-2027 należą:

- Fundusze Europejskie na Infrastrukturę, Klimat, Środowisko (FENIKS),
- Fundusze Europejskie dla Nowoczesnej Gospodarki (FENG),
- Fundusze Europejskie dla Rozwoju Społecznego 2021-2027 (FERS),
- Fundusze Europejskie na Rozwój Cyfrowy (FERC),
- Pomoc Techniczna dla Funduszy Europejskich (PTFE),
- Fundusze Europejskie Pomoc Żywnościowa (FEPŻ),
- programy Europejskiej Współpracy Terytorialnej.

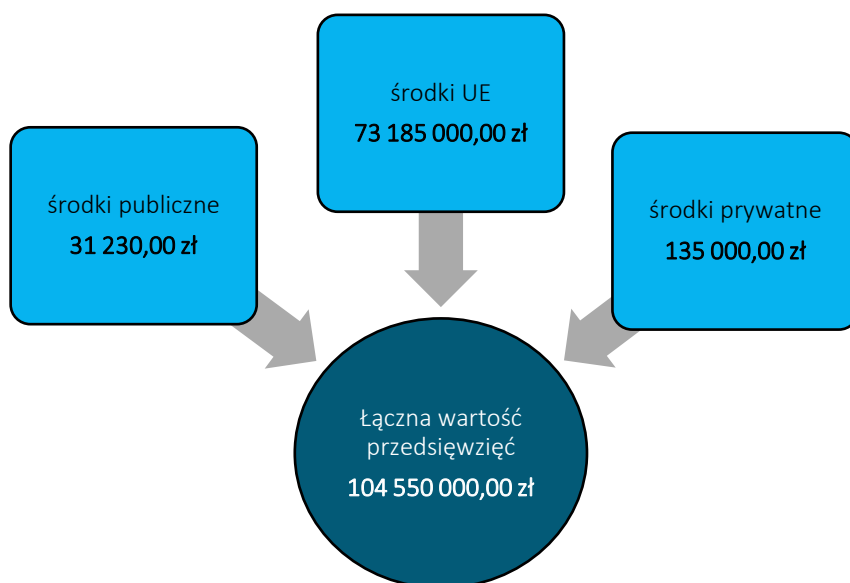
Gmina może korzystać także z funduszy dedykowanych dla województwa dolnośląskiego w ramach Funduszy Europejskich dla Dolnośląskiego 2021-2027. Kolejnymi możliwościami finansowania działań rewitalizacyjnych z uwzględnieniem udziału interesariuszy procesu jest finansowanie w ramach formuły Partnerstwa Publiczno-Prywatnego oraz zaangażowanie do działań organizacji pozarządowych.

Zakłada się możliwość uzupełniania i łączenia finansowania projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych ze środków EFS+, EFRR i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego finansowania oraz prywatnych i publicznych źródeł finansowania.

Szczegółowe informacje dotyczące potencjalnych źródeł finansowania poszczególnych projektów znajdują się w rozdziale 9.

9. RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawione zostały ramy finansowe zaplanowanych projektów rewitalizacyjnych wraz z szacunkowymi nakładami finansowymi w podziale na środki publiczne (krajowe oraz środki budżetu Gminy), środki UE oraz środki prywatne. Łączna wartość przedsięwzięć rewitalizacyjnych szacowana jest na poziomie 104,6 mln zł, z czego 31 230,00 mln zł wydatkowane zostanie ze środków publicznych, w tym z budżetu Gminy, a 73 185,00 mln zł finansowane będzie ze środków Unii Europejskiej (zakładając 70% dofinansowania).

Rycina 32 Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne.

Zaznaczyć należy, iż podane kwoty stanowią wartości szacunkowe, a kwota rzeczywista określana będzie na podstawie dokumentacji projektowej i uwzględniana w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy. Założono również maksymalne wartości dofinansowań ze środków Unii Europejskiej, jednak przy braku takich możliwości realizacja przedsięwzięć będzie odbywała się w miarę możliwości przy wykorzystaniu środków z innych źródeł. Dopuszcza się również możliwość realizacji przedsięwzięć etapami (modułami), jeśli zaistnieje możliwość pozyskania funduszy na dany moduł. W poniższej tabeli przedstawiono podział źródeł finansowania dla poszczególnych projektów rewitalizacyjnych.

Tabela 28 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych

Numer projektu	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Szacunkowe nakłady finansowe (zł)			Źródła finansowania
				Środki publiczne	Środki UE	Środki prywatne	
Planowane zintegrowane projekty rewitalizacyjne							
PZ NR 1	Nowe życie dawnego Kościoła Ewangelickiego w Mirsku	Gmina Mirsk	17 500 000,00	5 250 000,00	13 090 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 2	Razem na dworcu – przestrzeń komunikacji	Gmina Mirsk	12 600 000,00	3 780 000,00	5 320 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 3	Sportowa Gmina Mirsk – nowoczesna infrastruktura i aktywna społeczność	Gmina Mirsk	17 000 000,00	5 100 000,00	7 490 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 4	Zielone Serce Mirska	Gmina Mirsk	18 700 000,00	5 610 000,00	5 250 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 5	Dom Spotkań – wspólna przestrzeń mieszkańców i stowarzyszeń	Gmina Mirsk	7 600 000,00	2 280 000,00	4 550 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 6	Nowe horyzonty – centrum sportu i edukacji	Gmina Mirsk	10 700 000,00	3 210 000,00	2 660 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)

PZ NR 7	Dworzec wspólnoty	Gmina Mirsk	7 500 000,00	2 250 000,00	13 090 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 8	Plac Bez Granic – plac integracyjny Krobica-Orłowice	Gmina Mirsk	6 500 000,00	1 950 000,00	5 320 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PZ NR 9	Grudza Razem – serce społeczności i tradycji	Gmina Mirsk	3 800 000,00	1 140 000,00	7 490 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne							
PU1	Grudza z widokiem	podmiot prywatny	450 000,00	-	315 000,00	135 000,00	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PU2	Gmina bez barier – dostępność budynków użyteczności publicznej	Gmina Mirsk	1 500 000,00	450 000,00	1 050 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
PU3	Ujednolicenie i dostosowanie oznakowania przestrzeni publicznej	Gmina Mirsk	700 000,00	210 000,00	490 000,00	-	Budżet Gminy Mirsk, Środki zewnętrzne (w tym m.in.: fundusze europejskie, dotacje krajowe, granty na rewitalizację)
Ogółem			104 550 000,00	31 230 000,00	73 185 000,00	135 000,00	-

Źródło: opracowanie własne.

10. WDRAŻANIE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

10.1. STRUKTURA ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035 na to dokument operacyjny, oddziałujący na różne obszary funkcjonowania gminy, realizowany w różnym czasie, we współpracy z różnymi podmiotami, zarówno w trakcie jego przygotowania, jak również podczas realizacji, monitoringu i ewaluacji. Z tego względu wymaga on zaplanowania odpowiedniego systemu zarządzania. Właściwa realizacja Programu zakłada aktywną współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji oraz przyporządkowanie poszczególnym jednostkom konkretnych zadań tak, aby przyniosła ona jak najlepsze efekty.

Za zarządzanie i wdrażanie Gminnego Programu Rewitalizacji oraz przedstawianie okresowych ocen z postępu jego realizacji, odpowiedzialny jest Burmistrz Miasta i Gminy Mirsk. Pełni on rolę nadzorczą nad całym procesem rewitalizacji, a jego zadania wykonywane są we współpracy z wyznaczonym przez niego pracownikiem Urzędu Miasta i Gminy Mirsk.

Do zadań Burmistrza Miasta i Gminy Mirsk oraz pracowników należeć będzie:

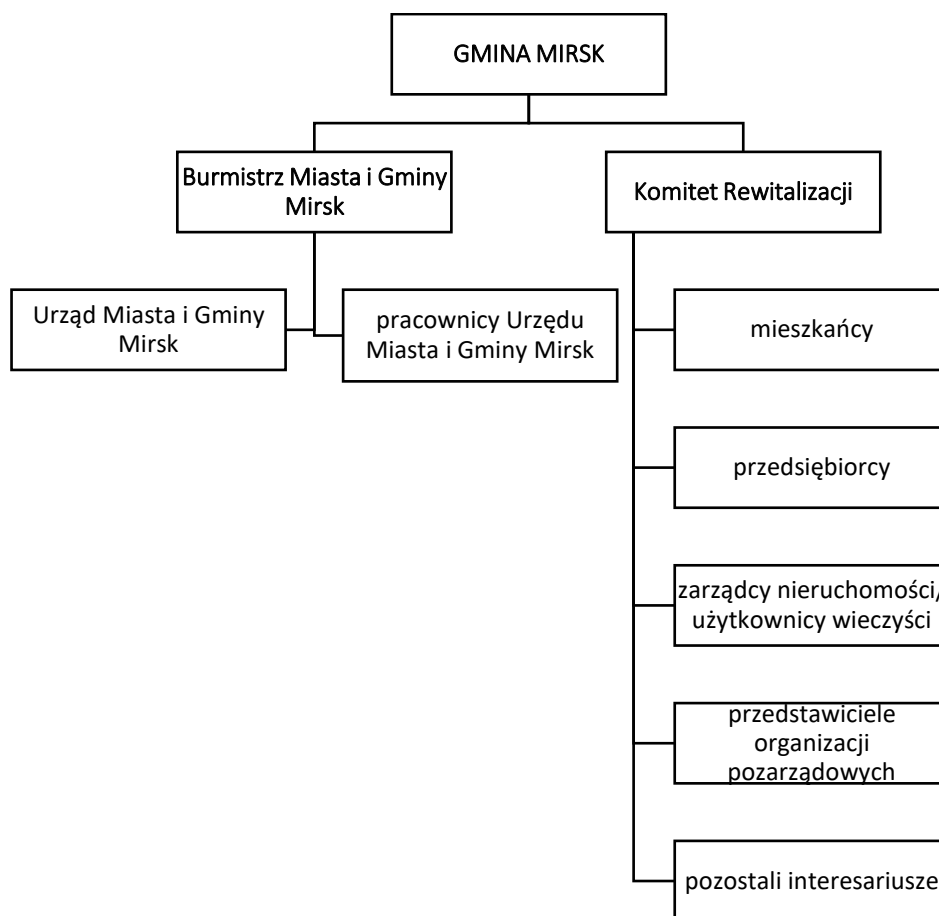
- koordynacja wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji,
- współpraca z komórkami organizacyjnymi Urzędu, jednostkami organizacyjnymi oraz partnerami społecznymi,
- gromadzenie i aktualizacja danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- sporządzanie raportów z wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i przekazywanie ich Komitetowi Rewitalizacji,
- organizacja systemu oceny i monitoringu Gminnego Programu Rewitalizacji, w szczególności opracowanie wzoru formularza sprawozdań z realizacji poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- identyfikowanie potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z realizacją Programu,
- bieżące informowanie mieszkańców nt. wdrażania Gminnego Programu Rewitalizacji i realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- zbieranie propozycji zmian do Programu zgłaszanych przez pozostałych interesariuszy rewitalizacji,
- aktualizacja założeń Programu na skutek przeprowadzonej oceny skuteczności i bieżącego monitoringu Programu.

Przy wyborze zespołu zarządzającego, jak i osób zatrudnionych w projekcie, decydujące będą jedynie kompetencje, umiejętności i doświadczenie. Zaświadcza się, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne będą miały pozytywny wpływ na zasadę równości kobiet i mężczyzn. Zespół zostanie odpowiednio przeszkolony i będzie dysponował wiedzą z zakresu równości kobiet i mężczyzn oraz równości szans i niedyskryminacji, w tym dostępności dla osób ze

szczególnymi potrzebami, a także z zakresu zasady zrównoważonego rozwoju i zasady „DNSH”. Zespół prowadzić będzie bieżąca kontrola nad dokumentacją dotyczącą rozliczania projektu.

Zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacji, Rada Miejska Gminy Mirsk zobowiązana jest podjąć uchwałę w sprawie określenia zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Komitet ten stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy oraz sprawuje funkcję opiniodawczo-doradczą w sprawach związanych z wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji. Tworzą go osoby reprezentujące wszystkich interesariuszy rewitalizacji przed organami władz Gminy Mirsk. Do minimalnego zakresu uprawnień i zadań Komitetu należy zaopiniowanie, sporządzonej przez Burmistrza, oceny aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Do pozostałych zadań Komitetu należy m.in.: podejmowanie działań mających wpływ na proces rewitalizacji na każdym etapie i poziomie prac nad Programem, sprawowanie nadzoru, monitorowanie i ewaluacja działań rewitalizacyjnych. Szczegółowe zasady funkcjonowania Komitetu określa się w regulaminie Komitetu.

Na poniższym schemacie przedstawiono strukturę zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035.

Rycina 33 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk

Źródło: opracowanie własne.

10.2. KOSZTY ZARZĄDZANIA

Koszty związane z zarządzaniem procesem rewitalizacji w Gminie Mirsk ujęte zostaną w bieżących kosztach funkcjonowania Gminy i stanowić będą wydatki na wynagrodzenia pracowników zajmujących się wdrażaniem Gminnego Programu Rewitalizacji wraz z pochodnymi od wynagrodzeń. Szacuje się, że łącznie liczba etatów pracowników, którzy będą odpowiedzialni za proces wdrażania GPR wyniesie 1 etat. Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracownika Urzędu Miasta i Gminy Mirsk w 2024 roku wyniosło 7202,05 zł, co stanowiło około 104,5 tys. zł całkowitych wydatków na pracownika w skali roku. Należy jednak pamiętać, że koszty wynagrodzeń pracowników zostały przedstawione w ramach pracy na pełen etat, z kolei faktyczne zadania związane z Programem będą wykonywane przez nich w części etatu (w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych), co pozwala wnioskować, że koszty zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji na jednego pracownika będą niższe. Ponadto, dodatkowym organem w procesie zarządzania Gminnym Programem Rewitalizacji jest Komitet Rewitalizacji, pełniący funkcje opiniotawczo-doradcze, którego praca ma charakter społeczny. Obsługa organizacyjna Komitetu pełniona będzie w ramach działań Urzędu Miasta i Gminy Mirsk.

10.3. RAMOWY HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk jest programem wieloletnim. Jego okres realizacji wynosi 10 lat. Rok 2025 jest rokiem kończącym prace nad przygotowywaniem dokumentu oraz rozpoczynającym realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych. W tym roku planuje się również powołanie Komitetu Rewitalizacji. Z uwagi na fakt, iż ustawa o rewitalizacji obliuguje do przygotowywania oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych przynajmniej raz na 3 lata, został zaproponowany podział realizacji Programu na 3 letnie okresy. Rok 2035 jest rokiem kończącym Program, w którym zostanie przeprowadzona ewaluacja Gminnego Programu Rewitalizacji.

Tabela 29 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji

2025-2027	2028-2030	2031-2033	2034-2035
Prace nad GPR/Pierwszy okres realizacji GPR:	Drugi okres realizacji GPR:	Trzeci okres realizacji GPR	Czwarty okres realizacji GPR oraz zakończenie prac nad GPR:
Uchwalenie GPR Powołanie Komitetu Rewitalizacji Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2025-2027	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2028-2030	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2031-2033	Realizacja przedsięwzięć rewitalizacyjnych przewidzianych na lata 2034-2035

Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2025 (do 31 marca 2026 r.), 2026 (do 31 marca 2027 r.) i 2027 (do 31 marca 2028 r.),	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2028 (do 31 marca 2029 r.), 2029 (do 31 marca 2030 r.) i 2030 (do 31 marca 2031 r.)	Opracowanie rocznych raportów monitoringowych za rok 2031 (do 31 marca 2032 r.), 2032 (do 31 marca 2033 r.) i 2033 (do 31 marca 2034 r.)	Opracowanie rocznego raportu monitoringowego za rok 2034 (do 31 marca 2035 r.) i 2035 (do 31 marca 2036 r.)
Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2025-2027 (do 30 kwietnia 2028 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2028-2030 (do 30 kwietnia 2031 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2031-2033 (do 30 kwietnia 2034 r.)	Opracowanie oceny skuteczności działań rewitalizacyjnych za okres 2024-2035 (do 30 kwietnia 2036 r.) Ewaluacja ex-post realizacji GPR za okres 2025-2035

Źródło: opracowanie własne.

11. OPIS SPOSOBU ZAPEWNIENIA UDZIAŁU INTERESARIUSZY W PROCESIE REWITALIZACJI

Partycypacja społeczna jest wyrazem aktywnego uczestnictwa obywateli i podejmowania przez nich decyzji, które są znaczące dla danej społeczności. Może przybierać różnego rodzaju formy i odnosić się do różnych grup społecznych. W przypadku partycypacji w procesie rewitalizacji, mówimy o relacji między władzami samorządowymi a obywatelami, którą charakteryzuje angażowanie jednostek w sprawy je dotyczące poprzez konsultowanie i wypracowywanie konkretnych rozwiązań w dążeniu do osiągnięcia wspólnego celu. W ustawie o rewitalizacji partycypacja odnosi się do aktywnego udziału interesariuszy w kształtowaniu całego procesu rewitalizacji.

Z uwagi na to, iż Gminny Program Rewitalizacji jest dokumentem o charakterze operacyjnym, wdrożenie całego programu, w tym zawartych w nim działań i przedsięwzięć, angażuje wszystkie podmioty zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. Uczestnictwo różnych grup interesariuszy należy umożliwić na wszystkich etapach prac nad Programem (diagnozowania, programowania, wdrażania i monitorowania). Na każdym etapie prac nad GPR każda osoba zainteresowana procesem mogła wziąć udział w konsultacjach społecznych, które prowadzone były w sposób niewykluczający ze względu na płeć, pochodzenie rasowe lub etniczne, religię lub przekonania, niepełnosprawność, wiek lub orientację seksualną.

Na etapie diagnozowania i programowania wykorzystano następujące formy partycypacji społecznej:

- zbieranie uwag w formie elektronicznej i papierowej,
- ankiety/formularze,
- warsztaty,
- spotkania,
- wywiady.

Aktywną partycypację na etapie diagnozowania i programowania umożliwiono:

- mieszkańcom Gminy Mirsk,
- przedstawicielom instytucji funkcjonujących na terenie Gminy,
- przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji,
- organizacjom pozarządowym działającym na terenie Gminy,
- samorządowi gminnemu,
- partnerom społeczno-gospodarczym,
- podmiotom reprezentującym społeczeństwo obywatelskie,
- podmiotom działającym na rzecz ochrony środowiska,
- podmiotem odpowiedzialnym za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji,
- pozostałym interesariuszom np. przyszłym inwestorom, przyszłym mieszkańcom.

Zapewnienie udziału interesariuszom na etapie diagnozowania rozpoczęło się od konsultacji społecznych dotyczących wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk. Od 8 stycznia do 12 lutego 2025 roku wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu uchwały ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, tj. 08.01.2025 roku w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Formularz zgłaszania uwag oraz projekt uchwały wraz z załącznikami oraz Diagnozą służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk, dostępne były na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Mirsk, na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz w formie papierowej w Urzędzie Miasta i Gminy Mirsk. Wypełnione formularze można było dostarczyć w postaci papierowej lub elektronicznej.

Kolejną formą konsultacji była ankieta w formie kwestionariusza on-line dotycząca problemów występujących w 5 sferach funkcjonowania obszaru zaproponowanego do rewitalizacji. Odpowiedzi zbierane były do 12 lutego 2025 roku. W dniu 28 stycznia 2025 roku zorganizowano również spotkanie konsultacyjne on-line o charakterze otwartym. Wzięły w nim udział 4 osoby. Podczas spotkania przedstawiona została propozycja granic obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz metodologia ich wyznaczenia. Uczestnicy mieli możliwość przedstawienia swoich wniosków, a także swobodnego udziału w dyskusji nad przedstawionymi propozycjami wyznaczonych obszarów. Podczas spotkania nie zgłoszono żadnych uwag ani propozycji zmian projektu. W trakcie konsultacji społecznych w wyznaczonym terminie nie wpłynął żaden wypełniony formularz składania uwag do projektu uchwały z załącznikami, natomiast liczba wypełnionych ankiet wyniosła 25.

Na etapie diagnozy pogłębionej obszaru rewitalizacji oraz programowania Gminnego Programu Rewitalizacji, w dniu 19 sierpnia 2025 roku odbyły się warsztaty rewitalizacyjne z mieszkańcami, w tym także liderami społecznymi i przedstawicielami jednostek organizacyjnych Gminy oraz przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy Mirsk. Mając na celu zaangażowanie jak najszerszej grupy interesariuszy, przeprowadzono identyfikację partnerów społeczno-gospodarczych, podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, działających na rzecz ochrony środowiska, a także odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, których działalność związana jest z obszarem rewitalizacji. Na tej podstawie przygotowano listę uczestników, do których wysłano zaproszenia na warsztaty, w sposób

zapewniający reprezentatywność poszczególnych grup, wszystkich podobszarów rewitalizacji oraz poszczególnych obszarów tematycznych istotnych z punktu widzenia ustawy o rewitalizacji (obszar społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, techniczny i środowiskowy).

Na początku uczestnicy warsztatów zapoznali się z głównymi założeniami rewitalizacji. Część warsztatowa składała się z trzech modułów pn.: „Gdzie leży problem i co można z tym zrobić?”, „Mamy potencjał!” oraz „Działamy na obszarze!”. Zadaniem uczestników było zidentyfikowanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze rewitalizacji, wskazanie przyczyn tych zjawisk oraz znalezienie rozwiązań na wyprowadzenie obszaru ze stanu kryzysowego. W dalszej części warsztatów uczestnicy wskazali lokalne potencjały obszaru rewitalizacji, a następnie zaproponowali cele i kierunki działań rewitalizacyjnych. Wypracowane wnioski posłużyły do opracowania rozdziału 3, 4 i 5 niniejszego dokumentu.

W dniu warsztatów partycypacyjnych odbyła się również wizja lokalna, podczas której przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Mirsk oprowadzili zainteresowane osoby po miejscach i obiektach, które planowane były do poddania działaniom rewitalizacyjnym, bądź w których widoczne były zjawiska kryzysowe. W trakcie spaceru omówiono pomysły na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz wykonano dokumentację fotograficzną wykorzystaną w niniejszym dokumencie.

Przeprowadzono również wywiady pogłębione z przedstawicielami Urzędu Miasta i Gminy Mirsk oraz jednostek organizacyjnych, które pozwoliły na uszczegółowienie wniosków płynących z warsztatów.

Rycina 34 Warsztaty rewitalizacyjne

Źródło: materiały z wizji lokalnej przeprowadzonej dnia 19.08.2025 r.

Na etapie programowania zaproszono również interesariuszy rewitalizacji do zgłaszania pomysłów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Pomysły zbierano za pomocą uproszczonych fiszek projektowych, udostępnionych w trakcie trwania naboru. Propozycje mogły być zgłaszane zarówno przez osoby fizyczne, jak i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe, koła, kluby, podmioty gospodarcze i inne.

Kolejną formą partycypacji społecznej na etapie przygotowania Gminnego Programu Rewitalizacji były konsultacje społeczne projektu dokumentu. Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi i wnioski do projektu Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035. Przeprowadzono je w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym.

Zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy o rewitalizacji, informację o konsultacjach społecznych projektu GPR ogłoszono nie później niż w dniu rozpoczęcia konsultacji, w następujących formach:

- przez publikację w prasie;
- przez wywieszenie w widocznym miejscu na terenie objętym dokumentem poddawany konsultacjom oraz w siedzibie obsługującego do urzędu;
- przez udostępnienie informacji na stronie podmiotowej Gminy w Biuletynie Informacji Publicznej oraz na swojej stronie internetowej;
- w sposób zwyczajowo przyjęty w danej miejscowości.

Dodatkowa forma partycypacji społecznej wystąpiła również na etapie wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji, dla którego przeprowadzone były również konsultacje społeczne, w trybie przewidzianym w ustawie o rewitalizacji.

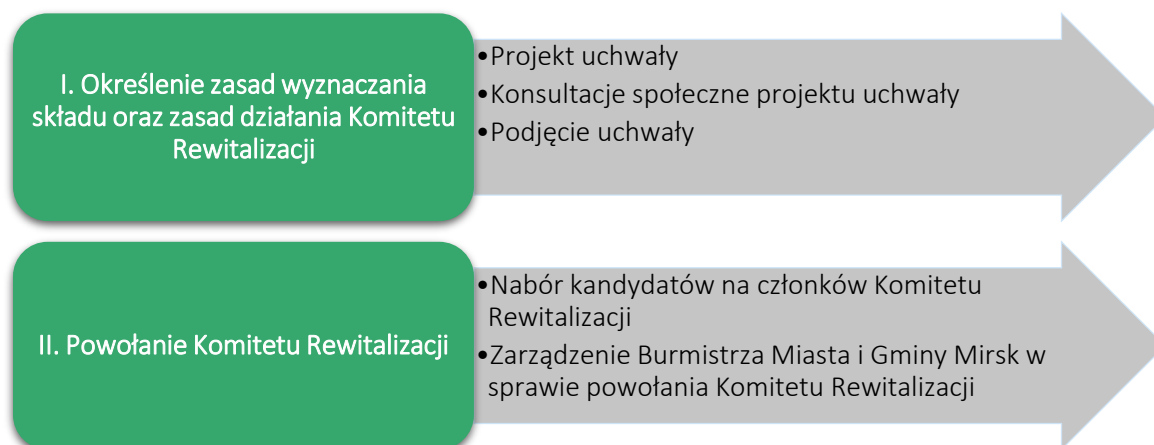
Wszyscy zainteresowani mogli zgłaszać swoje uwagi oraz wnioski do projektu ww. uchwały. Konsultacje przeprowadzono w trzech formach: zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag, wypełnienia ankiety on-line oraz spotkania konsultacyjnego o charakterze otwartym. Szczegółowe wyniki konsultacji społecznych projektu uchwały, wraz z odniesieniem się do uwag opublikowane zostały w sprawozdaniu z konsultacji.

Kolejnym etapem będzie powołanie Komitetu Rewitalizacji zgodnie z przyjętym Regulaminem. Wśród członków Komitetu Rewitalizacji będą mogli się znaleźć:

- przedstawiciele mieszkańców obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele mieszkańców spoza obszaru rewitalizacji;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność społeczną, w tym organizacji pozarządowych i grup nieformalnych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów;
- przedstawiciele podmiotów prowadzących lub zamierzających prowadzić na obszarze rewitalizacji działalność gospodarczą, lub przedstawiciele właścicieli, użytkowników wieczystych nieruchomości i podmiotów zarządzających nieruchomościami znajdującymi się na obszarze rewitalizacji, w tym spółdzielni mieszkaniowych,

wspólnot mieszkaniowych, społecznych inicjatyw mieszkaniowych, towarzystw budownictwa społecznego oraz członków kooperatywy mieszkaniowej współdziałający w celu realizacji na obszarze rewitalizacji inwestycji mieszkaniowej w rozumieniu art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o kooperatywach mieszkaniowych oraz zasadach zbywania nieruchomości należących do gminnego zasobu nieruchomości w celu wsparcia realizacji inwestycji mieszkaniowych, wskazanych przez organy uprawnione do reprezentowania tych podmiotów, wyłonionych w drodze otwartego naboru;

- przedstawiciele Urzędu Miasta i Gminy Mirsk, jednostek organizacyjnych lub spółek komunalnych Gminy Mirsk, w szczególności ekspertów w zakresie problematyki społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej;
- przedstawiciele Rady Miejskiej Gminy Mirsk.

Rycina 35 Etapy powołania Komitetu Rewitalizacji

Źródło: opracowanie własne.

Udział społeczności lokalnej zostanie również zapewniony na etapie wdrażania dokumentu. Za proces wdrażania Programu odpowiedzialni będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Mirsk z organizacjami pozarządowymi. Z kolei funkcję doradczą, opiniującą oraz monitorującą sprawował będzie Komitet Rewitalizacji.

Przejawem partycypacji społecznej na etapie wdrażania Programu będzie również udział mieszkańców, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych i innych zainteresowanych osób w realizację poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Projekty adaptacji obiektów do pełnienia nowych funkcji, tworzenia nowych przestrzeni i ich wyposażenia, będą odbywały się wspólnie z jednostkami, które będą odbiorcami poszczególnych działań.

Realizacja przedsięwzięć pozwoli na stworzenie atrakcyjnych i przyjaznych przestrzeni dla mieszkańców i osób odwiedzających obszar rewitalizacji. Wpłynie na zwiększenie zaangażowania mieszkańców w działania integracyjne, a także uczestnictwa w szeregu spotkań edukacyjnych, wydarzeń kulturalnych i sportowych oraz imprez o różnym charakterze

wykorzystujących zmodernizowaną infrastrukturę. Jako przykład można podać projekt zintegrowany nr 2, który pozwoli na zwiększenie inicjatyw oddolnych wśród mieszkańców obszaru rewitalizacji i organizacji oraz stowarzyszeń działających na jego terenie. Takie działania wpłyną również na zwiększenia poczucia współodpowiedzialności, przynależności do miejsca zamieszkania i dbania o wspólną przestrzeń oraz zintegrują społeczność sąsiedzką bez względu na wiek czy status społeczny.

Wszelkie informacje i raporty o prowadzonych działaniach rewitalizacyjnych, będą przekazywane mieszkańcom we wszelkich możliwych formach, zakładających dotarcie do wszystkich mieszkańców, bez względu na wiek, status społeczny, poglądy czy stopień i rodzaj niepełnosprawności m.in. na stronie internetowej gminy, mediach społecznościowych, lokalnej prasie. Sprzyjać to będzie większej partycypacji społecznej w proces rewitalizacji oraz wpływać na większe zaangażowanie mieszkańców w życie gminy.

Partnerzy społeczno-gospodarczy, podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, działające na rzecz ochrony środowiska oraz odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji będą zapraszane do współpracy na każdym z etapów prac oraz będą włączone w realizację Gminnego Programu Rewitalizacji w sposób opisany w niniejszym rozdziale.

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

12.1. MONITORING PROGRAMU

Istotnym elementem skutecznego prowadzenia procesu rewitalizacji jest jego monitoring oraz ocena stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji. Prowadzenie monitoringu pozwala na weryfikację i reakcję w przypadku występowania negatywnych zjawisk, a także wprowadzenie aktualizacji dokumentu, o ile zajdzie taka potrzeba. Za monitoring Programu odpowiadać będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Mirsk we współpracy z organizacjami pozarządowymi i prowadzony on będzie w czterech płaszczyznach:

1. monitorowanie podstawowych parametrów Gminnego Programu Rewitalizacji na etapie przyjęcia Programu oraz późniejszych jego aktualizacji (listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych, nakładów finansowych, przewidywanych rezultatów);
2. monitorowanie stopnia realizacji celów za pomocą tabeli ewaluacyjnej stanowiącej załącznik nr 2 do niniejszego Programu (raz na rok).
3. monitorowanie skutków realizacji Programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji;

4. bieżący monitoring poziomu wdrażania Programu poprzez ocenę stopnia realizacji poszczególnych projektów za pomocą karty oceny projektu/przedsięwzięcia stanowiącej załącznik nr 3 do niniejszego Programu.

Na podstawie powyższych parametrów sporządzany będzie raport monitoringowy (raport z postępów realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk), który corocznie przygotowywać będą pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Mirsk we współpracy z Komitetem Rewitalizacji. Sprawozdawczość za dany rok będzie opracowywana do 31 marca następnego roku kalendarzowego.

12.2. OCENA SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ REWITALIZACYJNYCH

Stałe monitorowanie procesów zachodzących w przestrzeni obszaru zdegradowanego daje możliwość rozpoznania kierunków oraz bieżących potrzeb interesariuszy rewitalizacji.

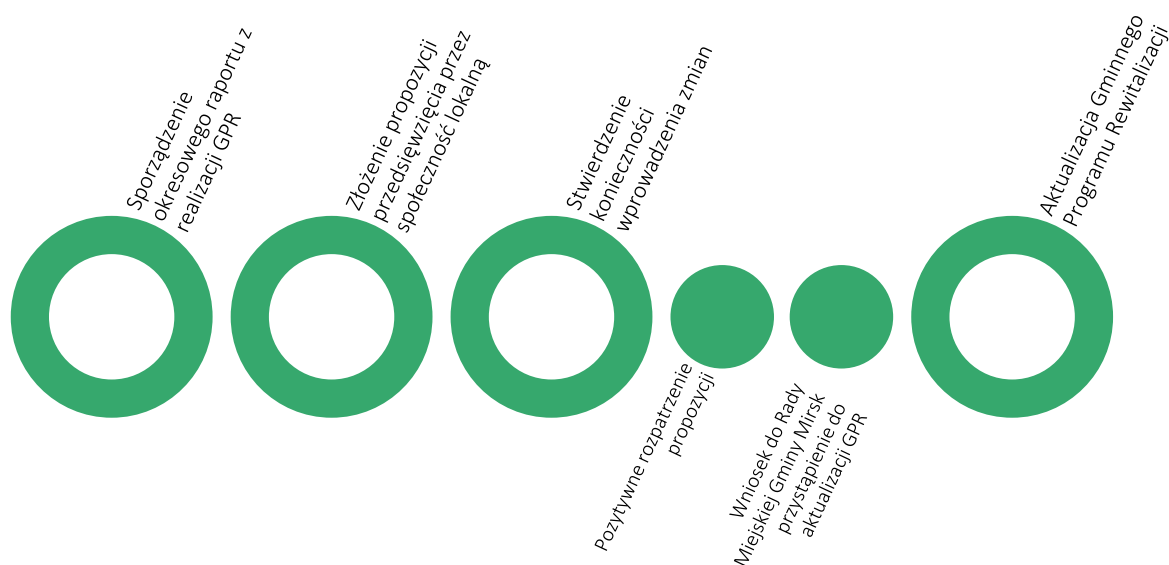
Skuteczność procesu rewitalizacji jest możliwa do zweryfikowania dzięki prowadzonemu corocznemu monitoringowi Gminnego Programu Rewitalizacji, a także ocenie skuteczności działań rewitalizacyjnych dokonywanej raz na 3 lata przez Burmistrza Miasta i Gminy Mirsk przy pomocy wyznaczonych pracowników Urzędu Miasta i Gminy Mirsk. Dokument ten podlegać będzie zaopiniowaniu przez Komitet Rewitalizacji, a następnie ogłaszany będzie na stronie podmiotowej Gminy Mirsk w Biuletynie Informacji Publicznej, zgodnie z art. 22 ust. 1 i 2 ustawy o rewitalizacji.

Analiza zachodzących zmian pozwoli stwierdzić, czy skutecznie zostało wyeliminowane zjawisko degradacji i jego negatywne konsekwencje oraz czy w wyniku powadzonego procesu nie zaistniała konieczność skupienia się na problemach wcześniej niewystępujących.

12.3. SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI DO PROGRAMU

Bieżące monitorowanie i ocena skuteczności działań Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk będzie przesłanką do zareagowania, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie, w przypadkach uzasadnionych.

W momencie, gdy Burmistrz Miasta i Gminy Mirsk w porozumieniu z Komitetem Rewitalizacji zidentyfikują konieczność modyfikacji Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035, Burmistrz występuje do Rady Miejskiej Gminy Mirsk z wnioskiem o jego zmianę. Do wniosku należy załączyć opinię, że Gminny Program Rewitalizacji dla Gminy Mirsk wymaga aktualizacji wraz z oceną aktualności i stopnia realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ryc. 1. Schemat wprowadzania zmian do Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk

Źródło: opracowanie własne.

Ponadto pracownicy Urzędu Miasta i Gminy Mirsk odpowiedzialni za przyjmowanie propozycji przedsięwzięć od interesariuszy procesu rewitalizacji według zasad przez nich ustalonych. Na podstawie zebranych wniosków, pracownicy będą mogli wnioskować do Burmistrza i Rady Miejskiej Gminy Mirsk o wprowadzenie zmian w treści dokumentu.

Ewentualna zmiana Gminnego Programu Rewitalizacji następuje w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

13. OKREŚLENIE ZMIAN W UCHWAŁACH, O KTÓRYCH MOWA W ART. 21 UST. 1 USTAWY Z DNIA 21 CZERWCA 2001 R. O OCHRONIE PRAW LOKATORÓW, MIESZKANIOWYM ZASOBIE GMINY I O ZMIANIE KODEKSU CYWILNEGO

Zgodnie z art. 21 ust. 1 ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie Gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego implementacja Gminnego Programu Rewitalizacji prowadzi ze sobą szereg zmian podejmowanych uchwałami dotyczących:

1. Wieloletnich programów gospodarowania mieszkaniowym zasobem gminy.

2. Zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu gminy, w tym zasad i kryteriów wynajmowania lokali, których najem jest związany ze stosunkiem pracy, jeżeli w mieszkaniowym zasobie gminy wydzielono lokale przeznaczone na ten cel.

Dla Gminy Mirsk są to:

- Uchwała NR XXXIII/405/21 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 26 sierpnia 2021 r. w sprawie przyjęcia wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Mirsk na lata 2021-2026;
- Uchwała Nr LV/256/02 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 22.02.2002 r. w sprawie ustalenia zasad wynajmowania lokali wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Gminy Mirsk.

Z uwagi na charakter planowanych przedsięwzięć nie przewiduje się zmian w powyższych uchwałach w przypadku wdrożenia Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk do roku 2035.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE DOT. KOMITETU REWITALIZACJI

Przed uchwaleniem Gminnego Programu Rewitalizacja została przyjęta uchwała w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji. Nie został jednak jeszcze powołany Komitet Rewitalizacji, dlatego zgodnie z art. 7 ust. 5 ustawy o rewitalizacji nie przewiduje się wprowadzenia zmian w uchwale w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

Przewiduje się ewentualną możliwość późniejszego dokonania zmian w Uchwale regulującej zasady wyboru członków Komitetu Rewitalizacji w celu włączenia przedstawicieli terenu objętego rewitalizacją. Liczebność Komitetu Rewitalizacji może zostać przedyskutowana w przypadku podjęcia zmian w powyższej Uchwale. Ewentualna zmiana uchwały w sprawie zasad wyznaczania składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji następuje w drodze konsultacji społecznych, w trybie, w jakim został on przewidziany w ustawie o rewitalizacji.

15. SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI

Zgodnie z art. 25 ust. 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji istnieje możliwość ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji w celu zapewnienia sprawnej realizacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Takie rozwiązanie można wprowadzić na wniosek wójta, burmistrza lub prezydenta miasta za pomocą odrębnej uchwały przyjmowanej przez radę gminy. Uchwała ta stanowi akt prawa miejscowego. Specjalna Strefa Rewitalizacji może zostać wyznaczona w granicach obszaru rewitalizacji, na okres nie dłuższy niż 10 lat, bez możliwości przedłużenia.

Ze względu na specyfikę przedsięwzięć rewitalizacyjnych oraz plany inwestycyjne Gminy nie przewiduje się ustanawianie Specjalnej Strefy Rewitalizacji na obszarze rewitalizacji.

16. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. WSKAZANIE ZAKRESU ZMIAN W PLANIE OGÓLNYM GMINY

W momencie opracowywania niniejszego Gminnego Programu Rewitalizacji obszar Gminy Mirsk nie jest objęty planem ogólnym. Do czasu uchwalenia planu ogólnego, ale nie dłużej niż do 31 grudnia 2025 roku dokumentem planistycznym obowiązującym na obszarze rewitalizacji, jak i całej Gminy Mirsk jest Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mirsk uchwalone na podstawie Uchwały nr XLVIII/436/18 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 18 października 2018 r.

Wskazuje się, aby na etapie opracowania planu ogólnego uspójnić jego ustalenia z działaniami wynikającymi z realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji.

Ponadto zwraca się uwagę na zapisy ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, która w art. 13b pkt 3 lit. o wskazuje, że ustalenia planu ogólnego określa się, uwzględniając m.in. obszary zdegradowane i obszary rewitalizacji.

16.2. WSKAZANIE MIEJSCOWYCH PLANÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO KONIECZNYCH DO UCHWALENIA ALBO ZMIANY

W granicach obszaru rewitalizacji obowiązują następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:

- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego terenu położonego w obrębie Grudza i Kłopotnica, przeznaczonego pod rozbudowę istniejącego zakładu górniczego i przeróbczego Kopalnia Bazaltu „Góra Kamienista” (Uchwała XII/94/03 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 30 października 2003 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta i Gminy Mirsk (Uchwała XV/74/99 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 31 sierpnia 1999 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Mirsk w granicach administracyjnych dla działek o nr 228, 252/2, 252/3, 251, 253 I Cz. 252/1, Obręb Mirsk II (Uchwała LIII/300/10 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 14 czerwca 2010 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego Miasta Mirsk w granicach administracyjnych (Uchwała XXXIII/248/13 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 27 marca 2013 roku);
- Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego dla wybranych obszarów w granicach administracyjnych Miasta Mirsk (Uchwała LVI/586/23 Rady Miejskiej Gminy Mirsk z dnia 25 maja 2023 roku).

Realizacja projektów rewitalizacyjnych nie wymaga uchwalenia nowych bądź zmiany miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego znajdujących się w granicach obszaru rewitalizacji. W wyniku realizacji Gminnego Programu Rewitalizacji nie zmieni się przeznaczenie terenów określonych w obowiązujących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, a planowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne nie naruszają przepisów określonych w tych dokumentach.

17 ZAŁĄCZNIKI

ZAŁĄCZNIK NR 1: PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI

Załącznik stanowi osobną kartę dokumentu.

ZAŁĄCZNIK NR 2: TABELA EWALUACYJNA

Tabela 30 Tabela ewaluacyjna

Cel	Kierunki działań	Wskaźniki monitorujące	Wartość bazowa (2023)	Wartość docelowa (2035)
Cel 1	1.1. 1.2. 1.3. 1.4. 1.5.			
Cel 2	2.1. 2.2. 2.3. 2.4.			
Cel 3	3.1. 3.2. 3.3. 3.4. 3.5.			

Źródło: opracowanie własne.

ZAŁĄCZNIK NR 3: KARTA OCENY PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNEGO

Tabela 31 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk

Nazwa przedsięwzięcia		
Jednostka odpowiedzialna		Wskaż jednostki odpowiedzialne za realizację przedsięwzięcia.
Partnerzy		Wskaż partnerów przedsięwzięcia lub wpisz nie dotyczy.
Miejsce realizacji		Podaj miejsce realizacji projektu na obszarze rewitalizacji.
Aktualny status projektu		Podaj aktualny postęp rzeczowy projektu: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”
Termin realizacji	Planowany	Podaj planowaną datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
	Rzeczywisty	Podaj rzeczywistą datę rozpoczęcia i zakończenia projektu
Opis realizacji projektu		Opisz zrealizowany projekt oraz zakres zrealizowanych zadań, podaj cel przedsięwzięcia, wskaż jakie problemy rozwiązuje, określ udział interesariuszy rewitalizacji w tworzeniu i realizacji przedsięwzięcia.
Rezultaty projektu		Podaj efekty zrealizowanego projektu oraz ich wpływ na negatywne zjawiska w szczególności w sferze społecznej, oraz w sferach: gospodarczej, środowiskowej, funkcjonalno-przestrzennej, technicznej.
Nazwa wskaźnika odpowiadająca realizacji projektu i jego wartość	Wskaźnik produktu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika produktu realizacji celów i przedsięwzięć.
	Wskaźnik rezultatu	Podaj nazwę i wartość wskaźnika rezultatu realizacji celów i przedsięwzięć.
Wartość projektu		Wskaż całkowitą wartość projektu
Poniesione koszty		Wskaż dotychczas poniesione koszty projektu
Dofinansowanie UE		Określ wartość dofinansowania ze środków unijnych
Program wsparcia		Wskaż fundusz, program wsparcia i działanie, w ramach którego został zrealizowany projekt

Źródło: opracowanie własne.

SPIS TABEL

Tabela 1 Jednostki analityczne wyznaczone na terenie Gminy Mirsk	11
Tabela 2 Analiza sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno -funkcjonalnej i technicznej przy użyciu wskaźnika syntetycznego – zestawienie zbiorcze	13
Tabela 3 Przedstawienie wyników analizy wskaźnikowej przeprowadzonej dla Gminy Mirsk w podziale na jednostki analityczne	14
Tabela 4 Porównanie wskaźników dla sfery społecznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk	25
Tabela 5 Porównanie wskaźników dla sfery gospodarczej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk.....	39
Tabela 6 Porównanie wskaźników dla sfery środowiskowej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk.....	42
Tabela 7 Stan powietrza atmosferycznego w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi w strefie dolnośląskiej w 2024 roku	43
Tabela 8 Porównanie wskaźników dla sfery przestrzenno-funkcjonalnej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk	48
Tabela 9 Porównanie wskaźników dla sfery technicznej obszaru rewitalizacji oraz Gminy Mirsk.....	58
Tabela 10 Charakterystyka organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji.....	68
Tabela 11 Cele i kierunki rewitalizacji	80
Tabela 12 Opis projektu zintegrowanego nr 1	82
Tabela 13 Opis projektu zintegrowanego nr 2	86
Tabela 14 Opis projektu zintegrowanego nr 3	90
Tabela 15 Opis projektu zintegrowanego nr 4	94
Tabela 16 Opis projektu zintegrowanego nr 5	98
Tabela 17 Opis projektu zintegrowanego nr 6	102
Tabela 18 Opis projektu zintegrowanego nr 7	107
Tabela 19 Opis projektu zintegrowanego nr 8	110
Tabela 20 Opis projektu zintegrowanego nr 9	113

Tabela 21 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych .	117
Tabela 22 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych .	118
Tabela 23 Charakterystyka pozostałych dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych .	119
Tabela 24 Opis dokumentów strategicznych gminy realizowanych przez Gminny Program Rewitalizacji.....	121
Tabela 25 Komplementarność problemowa przedsięwzięć rewitalizacyjnych	139
Tabela 26 Powiązania między przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi.....	141
Tabela 27 Wykaz projektów zrealizowanych w poprzednich latach przy wsparciu środków pochodzących z funduszy europejskich	144
Tabela 28 Szacunkowe ramy finansowe podstawowych i uzupełniających przedsięwzięć rewitalizacyjnych	149
Tabela 29 Ramowy harmonogram realizacji procesu rewitalizacji.....	153
Tabela 30 Tabela ewaluacyjna	167
Tabela 31 Karta oceny przedsięwzięcia rewitalizacyjnego - narzędzie służące do monitoringu realizacji poszczególnych przedsięwzięć realizowanych w ramach Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk.....	168

SPIS RYCIN

Rycina 1 Jednostki analityczne na terenie Gminy Mirsk.	12
Rycina 2 Udział ludności i powierzchni obszaru rewitalizacji w strukturze Gminy Mirsk.	15
Rycina 3 Poglądowa mapa obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Mirsk.	17
Rycina 4 Ocena obszaru rewitalizacji zdaniem ankietowanych	19
Rycina 5 Struktura przestrzenno-funkcjonalna – Grudza	20
Rycina 6 Struktura przestrzenno-funkcjonalna – Mirsk Centrum	22
Rycina 7 Struktura przestrzenno-funkcjonalna – Orłowice	23
Rycina 8 Główna przyczyna zjawiska bezrobocia w obszarze rewitalizacji według ankietowanych	28
Rycina 9. Akty wandalizmu udokumentowane na obszarze rewitalizacji	31
Rycina 10 Przykłady zaśmiecania przestrzeni na obszarze rewitalizacji	32
Rycina 11 Sytuacja demograficzna w granicach Gminy	34
Rycina 12 Przyczyny zjawiska odpływu młodych mieszkańców z obszaru rewitalizacji według ankietowanych	35
Rycina 13 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze społecznej według ankietowanych	37
Rycina 14 Grupy społeczne najbardziej narażone wykluczeniem społecznym w obszarze rewitalizacji według ankietowanych	38
Rycina 15 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze gospodarczej według ankietowanych	41
Rycina 16 Przyczyny niskiej świadomości ekologicznej na obszarze rewitalizacji według ankietowanych	44
Rycina 17 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze środowiskowej według ankietowanych	45
Rycina 18 Przykłady zaśmieconych przestrzeni na obszarze rewitalizacji	47
Rycina 19. Przykłady przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (boisko w Grudzy, stadion w Mirsku)	50
Rycina 20. Boisko sportowe przy szkole podstawowej w Mirsku	50
Rycina 21. Przykłady przestrzeni publicznych na obszarze rewitalizacji (park przy dworcu PKP w Mirsku, teren zieleni przy ośrodku zdrowia, Rynek w Mirsku)	56

Rycina 22. Plac integracyjny w Grudzy	57
Rycina 23 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze przestrzenno-funkcjonalnej według ankietowanych.....	58
Rycina 24. Dworzec PKP w Mirsku	62
Rycina 25. Budynek po dawnym przedszkolu oraz świetlicy	62
Rycina 26. Ruiny kościoła ewangelickiego	63
Rycina 27. Kamienice i podwórka wokół Rynku	64
Rycina 28. Dworzec PKP w Orłowicach	64
Rycina 29. Punkt widokowy w Grudzy	65
Rycina 30 Ocena problemów występujących na obszarze rewitalizacji w sferze technicznej według ankietowanych	66
Rycina 31 Struktura części programowej Gminnego Programu Rewitalizacji	79
Rycina 32 Szacunkowe zestawienie wartości przedsięwzięć rewitalizacyjnych	148
Rycina 33 Struktura zarządzania realizacją Gminnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Mirsk	152
Rycina 34 Warsztaty rewitalizacyjne	157
Rycina 35 Etapy powołania Komitetu Rewitalizacji	159